SZAIF-ZÜLIÁZÁN.

KELET
FÜNDÉR VIRÁGA;
VAGY
SZAIF ZÜLIÁZÁN SZULTÁN.

ARÁB REGE.

Ali-bey után

FORDITOTTA

ORBÁN BALÁZS.

MÁSODIK KÖTET.

KOLOZSVÁRTT, 1864.
KIADJA STEIN JÁNOS, ERD. MUZEUM EGYLETI KÖNYVÁRUS.

827.797
ORSZÁGOS SZÉCHÉNYI KÖNYVTÁR
31406/1995
LELTÁRI SZÁM

XI.

A habesh-ek és az arábok.

Szaif tengeri útazása. Szultán Szaif Rád nagy hadmenete.

Midőn Szaif, oly hirtelen, miként leesett, talpra ugrott, — visszatekintett, ha az valójában a szultánnő keze volt-é, a mi vállait érinté; de az nem volt más, mint egy nagy és szép virág, mely egy szomszéd fáról reáesett. De a szultánnő keze is nyilsebességgel közeledett s már szinte utólérte, midőn egy hatalmas ugrással kisikult kezei közül s nehány másodpercz alatt átlépte a kaptu. A szultánnő még inkább dűhbe jövén, hogy oly közelről elszalasztotta ellenségét, észrevétlenül túlhatolt a vészes határon; de alig tett három lépést, Szaif hirtelen visszafordulván, megfogá szép hajzatánál fogva s mondá:

— Világ királynéja! szépségnek eszményképe! én szeretlek téged. Akarsz-é velem jőni?

— Fájdalom — mond Maniatanufusz könyezve — én itt nem vagyok más, mint rabszolgálód!

S azután megpillantván Akiszát, mondá neki:

— Ah! hát te hozád ez embert a leányok kertjébe, hogy elragadja királynéjokat?

— Én bizonyosan nem adtam neki azt a tanácsot — mond Akisza — de légy nyugodt Szatti! mert ez nem közönséges ember, ez a világ legnagyobb hőse. Ő málik s a málikok fia, és te mint neje, inkább fogsz tiszteltetni s becsültetni, miként valál mint szultánnő.

Szaif ekkor kérte barátnéját, hogy vezesse visszza várába, hol kevéssel azután nőűl vette Maniatanufuszt, s több hetet szentelt ott új szerelmének, midőn egy estve Akiszával társalogva, mondá neki:

— Tudod-é, hogy én most szinte félek visszatérni honomba, s hogy lelkiösméretem szemrehányásokat tesz, hogyha arra gondolok, hogy ott szerencsétlenség érhette barátaimat, családomat, kikhez indulánk akkor, midőn szerencsétlen sorsom azon kertbe vezetett s én, kit soha egy nő sem tudott Shámától eltántoritani, most egy nő, ki engem nem szeret, csak erőszaknak engedve jött hozzám — oly szenvedélyes szerelemre gerjesztett, melyet legyőzni, szivemből kitépni nem tudok! Istenem, miért van, hogy a legerősebb embernek is megvannak gyenge oldalai?

— Mivel te félsz honodba visszatérni, mielőtt tudnád, hogy ott mi történik, — én elmegyek még egyszer hirt hozni s jogos is, hogy magamat ezen kis fáradsággal büntessem, mert az az én hibám, hogy te Maniatanufuszt megismerted, mert igen jól elhagyhatám vala, hogy neked azon szép kertről beszéljek.

S más nap Akisza elment az arábok városába s nehány óra mulva megtért, mondván:

Já, Szaif! neked rögtön el kell indulnod, mert anyád még mindig a Barnokh által ráküldött csapások alatt szenvedvén, szultán Szaif Rádhoz folyamodott

segélyért s ez egy hatalmas, birodalma minden részeiből összeszedett hadsereggel indult barátaid ellen, s azért neked Sháma atyja és Szádun Eszendcse segélyére kell sietned, kik hősies védelemre készülnek.

— Menjünk rögtön Akisza! én kész vagyok.

S Akisza alig vevén nehány percznyi nyugalmat, elszállt Szaiffal és új nejével az arábok országa felé.

Az idő nagyon kedvezőtlen volt s gyakran le kellett szállniok a földre, s így ez az út nyolcz napig tartott s Akisza ekkor mondá Szaifnak:

— Nem tudok veletek tovább maradni, te ismered Szolimán látnoknak tett igéretemet, hogy ugyanazon személynek egy huzamban nyolcz napnál tovább nem szolgálok; de te már közel vagy honodhoz, egy tengerpartra teszlek le, honnan a mindennap elvitorlázó számos hajók egyike tégedet elszállitand hazáig.

Akisza letevé őket egy igen szép sziget partjára s búcsut vevén tőlök és megigérvén, hogy hamar meg fogja látogatni, eltávozott.

Szaif és neje több napokig maradt a szigeten a nélkül, hogy egy hajó is érintette volna azt a partot. Szaif nyugtalanságában egy magas hegyre mászott, honnan messze el lehetett látni a tengeren, s csakhamar több hajót pillantott meg, melyek azon sziget közelében horgonyoztak, kedvező szélre várván; estvére pedig az idő kedvező fordulatot vevén, a hajók mind elindultak, — egy közülök észrevevén Szaif jeleit, csolnakát utánok küldé.

A partra szállott tengerészek elbeszélék, hogy ők egy oly szigeten vannak, hol többnyire minden hajó meg szokott állani, vízkészletét megújitandó; azonban nehány nap óta oly rosz idők voltak, hogy

a hajók veszély nélkül nem közelithettek a szigethez. Ezt elbeszélvén, megtölték hordóikat, tömlőiket egy oda közel felbuzgó forrásból s Szaifot is magukkal vitték.

Mihelyt ő a hajóra lépett, bémutatták a főnöknek, s mily kellemes volt meglepetése, midőn Abuttai málikra ismert, kit más hónapokkal azelőtt elhagyott. A két jó barát örömmel látta viszont egymást; egymás karjaiba borultak s aztán Szaif kérdé Abuttaitól:

— Hogyan van, málik! hogy te egy év óta vagy tengeren, egy oly rövid út megtételére, melynek legfölebb egy hónapig kell vala tartania?

— Já, Szaif! — mond a málik — azon nap óta, hogy te minket elhagytál, útat tévesztettünk; de én látom, hogy a hatalmas Isten veled van s most minket a jó útba visszavezetend.

Szaif ekkor elbeszélé a Kigyószigeten és Khinában viselt kalandjait; s minden szerencsés befolyás daczára, útjok egy egész hónapig tartott, — 30-dik napon földet pillantottak meg, s Szaif megismeré, hogy az az ő szülővárosa közelében levő Jamáni partvidék, — elhagyták hajójokat. S mig ők az arábok városa felé haladnak, mi elmondjuk, hogy mi történt Kamaria utolsó árulása után az arábok és habesh-ek között.

Akisza elbeszélése után tudjuk már, hogy Szaif Rád vezéreinek börtönbőli kiszabaditása után Kamaria újra Barnokh üldözése alá esvén, a nagy szultán Szaif Rád segélyéhez folyamodott. Ez, ki boszut esküdött volt Szaif, Sháma, málik Efrah és Szádun ellen, inkább e boszu, mint Kamaria iránt jó indulattól ingereltetve, összegyüjté vezéri tanácsát, ren-

deletet adott, hogy egy oly hatalmas hadsereg öszpontosittassék, mely sikerrel működhessék a szultánné hatalmát bitorló szövetségesek ellen. Szkárdion felállván, eként szólott:

— Já, málik Azamán! én és testvérem Barnokh-Assahirral megmérközendünk; mert a tudományt, mely által ő hat, mi is ismerjük; de egy hőst kell találnunk, a ki Szádunnal — ki egyike a föld legnagyobb hőseinek — szembeállithassunk. A mi hadsergünk harczosai közül egy sem mérközhetik meg.

A tanácsnokok ekkor elésorolták Habesh és Zudán minden hirneves hőseit s főképpen hármat neveztek, a kik legyőzhetleneknek tartattak. S ezek voltak: Szábik-Ásszálásh, Dementhur-Álvahish, ki mindig két oroszlántól kisérve jelenik meg a küzdtéren, és végre Majmun, a rabló főnök, ki meghódithatlan s egész Habesh rettegte haramia; a málikok, sőt maga a nagy szultán is, gyakran küldöttek ellene erős hadcsapatokat; de azokat mindannyiszor megsemmisitvén, kénytelenek voltak engedni, hogy rablásait nyugodtan gyakorolja.

— Hát el kellene küldenünk e három hős után — mond a málik.

— A két elsőnek megszerzése könnyü — mond Szkárdion — de Majmunra nézve bajosabb az eljárás; felségednek egy biztositó levele igényeltetnék arra, melyben neki tökéletes bűnbocsánat lenne igérve s vezéri czím, ha a vállalatban szerencsés leend.

— Valójában, vezér! — mond a málik — ezen megbizásra náladnál alkalmasabb egyént alig találhatnék; azért téged bizlak meg levelem elvitelével ezen

vad haramiához, s hogy tarts neki egy ékes rábeszélő szónoklatot, melyben náladnál senki sem jártasabb.

Szkárdion jószívvel mellőzte volna ezt a veszedelmes követséget; de a nagy málik kimondá s el kellett mennie.

Szkárdion el is ment több fegyveresek kiséretében s kereste Majmunt a hegyekben és a pusztákon; végre értesülvén, hogy a harambasa egy erdőben van, egyedül — Szkárdion leszállott lováról s kiséretét elhagyva, gyalog ment a kijelölt erdőbe; — egy negyed óráig haladott ilyetenképpen, midőn megpillantá az egy hegymagaslaton ülő Majmunt. Ez azonnal fölkelt s szembe jött vele, s midőn nehány lépésnyi távolra ért, dörgő hangján mondá:

— Most megállj! ki vagy? s miért jössz?

— Egy levelet hozok neked — mondá Szkárdion — a nagy szultán Szaif Rádtól!

Majmun ekkor közelebb inté a vezért s átvette a levelet.

— S mit mondasz? — kérdé Szkárdion — minő feleletet vigyek uramnak?

— Urad — mond a harambasa, miután a levelet elolvasá — igéri, hogy vezérének nevezend s leányát nekem adja nőül, ha nekem sikerülend egy személyt, kit Szádun Eszendcsének hivnak, legyőzni; valójában a jutalom ily csekély munkáért igen nagy, mert bár sokat hallottam ez emberről beszélni, még sem tartottam érdemesnek arra, hogy vele megmérközzem. Azonban követni foglak, hogy uradnak örömet szerezzek, s azon reményben, hogy ennél valamely méltóbb küzdtárgyat is fog nekem juttatni.

A vezér, örülve, hogy küldetésében ily könnyen boldogult, elindult Majmunnal s négy napi útazás után médina Adurba megérkezve, bémutatá őt a szultánnak.

Ez látva a hatalmas termetü harambasát, örömmosolylyal kérdezé, hogy hiszi-é, miszerint Szádun Eszendcsét legyőzheti?

— Já, málik Azamán! — felel ez — ha tudnám, hogy van a világon ember, a ki velem a küzdtéren megállhasson, én azon perczben elhagynám ezt a világot.

Ez a túlbizottság tetszett a máliknak, megengedte, hogy jelenlétében leüljön, értékdús ruhákat küldött neki ajándékba, s parancsot adott a hadmenet gyors elrendezésére. Majmun, Szabik-Asszalásh és Démentur Alvahish vezető hadvezérekké neveztettek ki; nem sokára a sátrak és az élelmi készletek kiköltöztettek a városból s a sergek elindittattak az arábok városa felé. Az út első szakában egy csapat nagy termetü embert vettek észre a levegőben, kik orsószerüleg forogva magok körül, haladtak médina Adur irányába. A katonák ijedten néztek reájok, midőn a különös útazók lekiáltának hozzájok:

— Ne féljetek, mi is emberek vagyunk, mint ti s egy foglyot keresünk, kit a mi főnökünk Barnokh-Assahir elragadott tőlünk; már régóta keressük ezt az embert s nekünk azt mondák, hogy városotokban legjobban útba fognak igazitani.

A vezérek hallván e szavakat, örömmel felelék:

— Mi magunk is éppen ez ember- s Barnokh ellen megyünk; csatlakozzatok hát hozzánk s nyujtsatok segédkezet azon egy czélu hadmenetünkben.

Ezek pedig a szahirok vagy tűzimádók voltak, kiknek kezeiből Szaif Züliázán menekült Barnokh-kal leszállván megközelithetlen hegyekről, s így rögtön csatlakoztak Szaif Rád csapatjaihoz s velök együtt nyomultak az arábok városa ellen.

Most térjünk át málik Efráh-hoz, a ki értesülvén az ellene tett hadi készületekről, erélyesen készült a védelemre; már sergei fel voltak állitva a város előtt, midőn egy reggel a láthatárt elfedő nagy porfelleget pillantának meg; a szellő egy lendülete elháritá ezen vastag porfüggönyt s egy végtelen mozgó erdeje tünt fel a lándzsáknak, s a tenger fövényeként megszámlálhatatlan és a nap sugaraiban ragyogó sokasága a sisakok- és paizsoknak.

Az ellenséges sergek megközelitvén málik Efrah táborát, megállapodtak; de számuk oly nagy volt, miszerint három egész nap kellett arra, hogy egyesüljenek s tábort alkossanak; azután nem sokára a védsánczok elkészültek s a két sereg hadi rendbe állott egymással szembe. De midőn a következő reggel a habeshi sergek meg akarták kezdeni az ellenségeskedést, bámulva látták, hogy az arábok táborát s városát tenger környezi, melyen vitorlát huzott hajók járnak és sok apró halászcsolnakok nyüzsögnek.

A vezérek ezt látva, elrémültek; de azután gondolák, hogy az bizonyosan egy Barnokh által kitalált Szihir (bűvészet, mágia). Ekkor Szkárdion és Szkárdis és az úton talált Szahirok visszavonultak egy sátorba s ott sokáig működtek, hogy a Kamariát környező sötétséget és az arábok városát s táborát környező tengert eltüntessék.

Málik Efrah és Szádun Eszendcse pedig magukhoz hivaták Barnokh-ot s mondák neki:

— Az, a mit tevél, minket nagyon hátráltat s nem vezethet czélhoz; sőt meg is gyaláz, mert mi hősökhez méltólag vassal vas ellen, mellel mell ellen akarunk küzdeni; s a te képzelt erősségeddel azt hitethetnők el, hogy félünk.

— Az én szándékom csak az volt — mond Barnokh — hogy még egy darabig feltartóztassam az ellenséget, hogy így ti időt nyerjetek elkészülni s egész erőtöket kifejteni; de mivel ti ellenzitek, én nem fogok többé semmit is tenni.

Szaif Rád vezérei és a Szahirok negyven napig maradtak a sátorban, a negyvenedik nap kijöttek, óncsöveket hozva magukkal, melyeken réz tollal irt talszámék voltak; ezen óncsöveket bizonyos távolságra egymástól felszurták a tenger partján, nehány bűvszavat mondtak, s a tenger vize elörvényült s a csövekbe szivódott mindaddig, míg egy csepp sem maradott; a hajók és csolnakok a vízzel egyszerre eltüntek. Ezután egy nagy fehér papiros darabot vettek elé, eldobták azt, nehány rejtvényes (cabalisticus) szavak kiséretében, ez mindig nagyobbodva emelkedett föl, s végre mint egy óriási sátor szállott Kamaria palotájára, hol rögtön világosság lett s a szultánné szenvedéseitől menekült; de ő nyugodtan otthon maradott, várva a megkezdendő harcz kimenetelét.

Ekkor a két hadsereg szembeállván, a harcz megkezdése kihirdettetett s az éjet kölcsönös őrködéssel töltötték el.

Más nap hajnalban Szádun Eszendcse volt első, ki a jól elkészitett küzdtérre kilépett s nehány for-

dulatot tevén lovával s a hábeshek hadsora előtt végig lovagolván, kiáltá:

— Van-é köztetek harcznok, ki velem szembe merne állani? én Szádun Eszendcse vagyok, a ki még mindig a halál karjai közzé riasztá ellenét.

Alig hangzott el kihivó kiáltása, hogy a hábeshi hadsereg leghirhedtebb hőse kilépett, s azonnal iszonyatos viadal kezdődött; de csakhamar porfelleg rejté el a kiváncsi szemek elől a vívókat egy egész óráig, ekkor az őket környező por szétoszlott s a hábeshiek láthaták a küzdtér közepén két darabra szelt hősöknek élettelen tetemeit.

Nagy zaj támadt az ellenséges táborban s szitok zápora szóratott Szádun ellen; de ez oly nyugodtan sétált a küzdtéren mint az oroszlán, midőn az útjába került gyenge ellent félrelöki. — Egy más lovag lépett ki, s ez az elsőnél rövidebb idő alatt le volt győzve, és így egy harmadik, egy negyedik s egész estvéig, s a küzdés arányfokozatosan mind könnyebb és könnyebb lett Szádunra nézve; mert a legjobb vívók az elsők voltak; mindössze e napon huszonnégy lovagot ölt meg, kik mind a hábeshi hadsereg legkitünőbb lovagjai valának. Az elválás órája kikiáltatván, a két hadsereg visszavonult táborába.

Ezen estve a vezérek Majmunnal, Dementhur-, és Szábik-Asszalásh-al együtt összegyültek s szultán Szaif Rád mondá nekik:

— Íme, legjobb s leghiresebb harczosaink elvérzettek, s ha mi minden lovagjainkat egyik a másik után síkra állitjuk is, bizonyosak lehetünk, hogy Szádun Eszendcse mind meg fogja ölni. Ti — mond

a három vezérhez fordulva — azért jöttetek velünk, hogy nyugodtan nézzétek hadsergünk legyilkoltatását?

De a három hős egyhanguan mondá:

— Ki ez a Szádun Eszendcse, hogy mi vele foglalkozzunk? állits előnkbe fegyverünkhez méltóbb bajvívót s meg fogod látni, hogy mit fogunk tenni!

De Szkárdion felelé:

— Zahl csillagzatra esküszöm, hogy most már senki sincs a hábeshi hősök közt, ki Szádunnal mérközhetnék.

Erre a vezérek visszavonultak s más nap a csatarend megalakulván s a küzdtér elkészittetvén, újból Szádun Eszendcse volt, ki az arábok részéről kiállott; több hábeshi hős kiállott egymás után, hogy Szádun villámcsapásai alatt elhaljanak, s Szádun e nap sokkal többet leölt mint az azelőtti napon, s ő még legkisebb karczolást sem kapott.

A vezérek nyugtalanul s elhalványulva néztek az új tábornokokra.

A harmadik napon málik Efrah jelent meg a küzdtéren, s a málik hasonlóan hősileg vívott s csaknem annyi ellent ölt le mint Szádun, s azonkivül nehány foglyot is ejtett. Ez így folyt több napokig; málik Efrah és Szádun váltogatva állván ki, megsemmisiték a hábeshi hadsereg legbátrabb tiszteit.

Ekkor a vezérek türelemvesztve mondák a három hősnek:

— Ti nem akartok Szádun ellen küzdeni, mert nem hiszitek magatokhoz méltó bajvívónak; de láthatjátok, hogy hadsergünk hová jutott, hogy maholnap tisztek nélkül maradunk; ha e lenne czélotok — a mit hinni nem akarunk — azt már körülbelől elértétek.

De ezek fennyelgően felelék:

— Bármennyi vészt hozott is reátok ez az ember, mi mégsem fogjuk magunkat hozzá lealacsonyitani; rendeljetek átalános harczot s meglátjátok, hogy észrevehető lesz-é tiszteiteknek hiánya! Mi kipótoljuk helyeiket, s ha a véletlen a tusa folytán ama Szádunnal összehozand, érdemlett büntetését elveszi.

A vezérek elfogadták ezt a tanácsot s más nap csatarendbe állittattak a sergek. Málik Efrah rögtön átlátva az ellenség szándokát, nem várt egy perczig is, hanem rohamot fuvatva, támadólag lépett föl. A két hadsereg összecsapott s iszonyu tusa, iszonyatos öldöklés kezdődött; nem lehetett többé hábeshit és arábot megkülönböztetni, s a vér patakként folyt, a fejek százait sodorva magokkal, — sok gazdag és szegény egyenlő volt e napon a halálban; — s hogy e nap minden iszonyait jellemezzük, följegyezzük a történeti hagyomány szavait, hogy „még a bölcsőben levő kis gyerekeknek is megfehéredett a haja az ijedség miatt.“

De az elválási óra bekövetkezvén, a két hadsereg nagy bajjal elvált egymástól s mindenik visszavonult tanyájára.

Reggel hasonló harcz folyt, s ilyen a harmadik nap is. Szádun Eszendcse négereinek merész bátorsággal párosult hősiessége sokat tett arra, hogy málik Efrah sokkal kisebb serge előnynyel állhatott meg a nagy szultán roppant hadserge előtt. De a harmadik napon gyengült a kis sereg hősiessége; érezték, hogy többé az ellenség túlnyomó erejének ellent nem állhatnak; már sátraik felé visszanyomultak, midőn a hatalmas Isten egy könyörülő tekintetet vetve reájok, segélyt küldött számukra.

Míg amazok a hábeshiek előtt gyengülve ingadoztak, az alatt két lovag vágtatott feléjök, s az Szaif Züliázán s a tengerészeit vezető Abuttai málik volt.

Szaif Züliázán közeledvén a két hadsereghez, rögtön átlátá a helyzetet s hatalmas hangján kiáltá:

— Allah nagy és hatalmas! átkozottak, én Szaif Züliázán vagyok!

Abuttai ismétlé, hozzátevén, hogy

— Én málik Abuttai vagyok!

S az arábok élére állottak.

Szkárdis és Szkárdion Szaif megérkeztét látván, elhalványultak; a mellettök elhaladó Majmun őket remegni látván, kérdé, hogy mi félelmök okozója;— de mielőtt felelhettek volna, Szaif Züliázán, Abuttai s társaitól követve, előttök volt s betört a hábeshiek sűrü rendeibe, s a fejek hullottak előtte, mint a búzafejek a sarló alatt; csakhamar a hábeshi sergek ijedten nyomultak vissza, útat nyitva a félelmes hősnek.

A vezérek ekkor megmutatván Majmunnak Szaifot, mondának:

— Íme, az arábok nagy hőse, a ki okozója mindezen bajoknak, s ki előtt egész Hábesh remeg!

— Hogyan — mond Majmun — ez a ti ellenségtek legerősbike? ez az, a ki nagy szultánunk szivét annyira sebzé, hogy az még maig sem gyógyulhatott bé? Jól van, ezzel már megvívok örömest s időveszetés nélkül megyek megmenteni titeket ezen személytől.

De a nap lehanyatlott a láthatárról s más napra kellett hagyni e harczias tervet. Szaif pedig kedves Shámája, málik Efrah és Szádun ölelésére sietett, kik őszintén örültek megérkezésén s azon szükséges segélynek, melyet hősiessége csalhatatlanúl igért.

Szaif Rád táborában pedig vezéri gyülés tartatott, melyben a két testvérvezér nagyon nyugtalan volt Szaif reménytelen megérkezte miatt; de a vad Majmun biztatólag mondá nekik:

— Az az ember nyugtalanit titeket? Ha azon ember az, kit én láttam, úgy esküszöm, hogy holnap reggel egy kézzel fogom lezúzni mint egy szalmaszálat. Legyetek hát nyugodtak; meg fogjátok látni, holnap minő fordulatot veendnek a dolgok!

De ekkor a más két hős kérdé, hogy minő joggal akar Majmun első kiállani Szaif ellen, s a felett, hogy ki legyen az első, el kezdettek vitázni.

— Valójában — mond Szkárdis — éppen most van ideje ilyen perpatvarnak. Adja Hábesh védcsillaga, hogy ne kellessék holnap mind a hármatoknak vívni!

— Igazán — mond a három hős — a te félelmeid, vezér! egy cseppet sem hizelgők reánk nézve s főképpen egy viadal estvéjén a vészmadarakat nem igen szokták szeretni.

— Engedjetek meg — felelt a vezér — én nem kételkedem hősiességtekben; de ti Szaif Züliázánt kinézéséről és termetéről itélitek; — én pedig ismerem azon nap óta, midőn mint csecsemőt a pusztáról hozták s tudom, hogy még soha senki előtt egy lépést sem hátrált s azon első nap előre láttam mindazt, mi lassanként valósult; mert ő eddig valójában kard volt Hábesh feje felett. Ne higyjétek azért, hogy valamely közepes tehetséggel lesz bajotok, mert soha a világon nagyobb dicsőségü hős nem leend mint az, ki Szaif Züliázánt legyőzi.

A ravasz Szkárdis igen jól tudta, hogy kiknek beszél, mert alig végezte szavait s a perpatvar újból

megkezdődött, s mindenik első akart Szaif Züliázánnal megvívni. De a vezér ekkor mondá:

— Három egyenlő hősiességü ember között választás nem lehet, ott a véletlennek kell határozni; azért nektek sorsot kellene huzni, hogy melyik küzdjön holnap Szaif ellen.

A három tábornok ezt a javaslatot elfogadta s a sors Szábik-Asszalásh-t jelölte ki.

Következő nap, midőn a nap fénylő sugárözönét a földön szétönté, a két hadsereg csapatjai fel voltak állitva a csatatéren s Szaif Züliázán a regg tüzétől fénylő fegyverzetével úgy jelent meg, mint a teremtés első reggelén felötlő új nap. Méltóságos komolysággal vonul el a hábeshi sorok előtt, s azután a vezérek- és tábornokokkal szembe megállván, kiáltá:

— Annak, a ki már ismer, ez az ismertetés elégséges; de annak, a ki nem ismer, tudtára adom, hogy én Szaif Züliázán, a harcztérek királya, emberek és nemtők legyőzője vagyok.

Ekkor a sorstól kijelölt Szábik-Asszalásh rögtön kilépett s szót sem ejtve egy erőteljes támadással lépett föl; Szaif, vágásaiból nehányat felfogott s minden erőfeszités nélkül visszánozta, mintha csak védeni, de nem támadni akarna. De nem sokára ellenfele balkézre vette fegyverét, s azután kevés perczre ki volt merülve; ekkor Szaif, Asszalásh mellé ugratott, övénél megragadván, szemébe kiáltá:

— Az Isten hatalmas s védelmezi a benne hivőket és a bálványimádókat üldözi!

Ezt mondva, kiemelte a nyeregből, mintha egy madár lett volna, s átadta foglyul katonáinak.

Éppen dél volt s daczára a vívott harcznak, Szaif Züliázán a küzdtéren maradt, várni látszatván egy második bajnokra; de a meglepetés uralgott e perczben az ellenség tisztjein s Szaif látva, hogy senki sem lép ki, visszatért sátrába.

Következő napra a két hős újból sorsot huzott s az Dementhur-Alvahish-t találta, a ki két oroszlánával jelent meg a küzdtéren; — ez a két állat úgy volt betanitva, hogy urokat gyengülés esetében segitték; s midőn Dementhur, Szaiffal szemben, állást foglalt, az oroszlánok egyike jobbról, másika balról foglalt helyet. Dementhur megkezdé a harczot, s mivel ő tegnapi elődénél erőben gyöngébb volt, több ügyességgel pótolta e hiányt, s a vívás egész estig tartott; de ekkor gyengülni kezdvén s látván, hogy Szaif éppen semmit sem vesztett erejéből, visszahuzódott, mintha egy percznyi nyugalmat akart volna venni, s a jobb oldalon levő oroszlánra nézett; ez rögtön ugrásra vonta össze magát; de Szaif leugrott lováról s kardjával fogta fel az ugrást és az oroszlán fejét két darabra szelte; a bal oldali oroszlán ezt látva, szinte Szaifnak ugrott, de ezt is hasonló sors érte. Dementhur bajtársait halva látván, felkiálta:

— Hogy vágják le kezedet, Szaif! s hogy ellenségeid úgy tegyenek veled, mint te oroszlánaimmal!

S ezt mondva, dűhvel rohant Szaif Züliázánra; de ezt megrenditni nem tudá, s bár Dementhurnak ereje lankadott, de nála az ügyesség és tudomány pótolta az izomhiányt, s így a viadal még egy óráig tartott; — ekkor Szaif bevégzendőnek itélte a harczot s ellenéhez ugratott, kiáltva:

— Allah hatalmas!

S leragadván ellenét lováról, mint foglyot az aráb táborba vitte.

Szaif barátjai örvendeztek e kettős győzelem felett, míg a hábeshi hadseregben bámulat és félelem uralkodott, s a két testvérvezér Majmunhoz menve, mondák neki:

— Most egyedüli reményünk benned öszpontosul; nagyok az érdekek, melyeket kezeid közé helyezünk; mert ha te is legyőzetnél a többiekként, akkor nem maradna egyéb hátra, mint egy rögtönzött s szégyenteljes visszavonulás.

Ekkor Majmun fennyelgően eképp felele:

— Ha legelébb engedtetek volna kilépnem, miként én ohajtám, akkor mindez nem történt volna meg; Dementhurt és Szábikhot büszkeségök elveszté; de azért aludjatok csendesen az éjjel, mert én holnap összekötözött kézzel fogom ide vezetni azt a nagy Züliázánt, a ki végre is egy nagyon kis egyéniség.

Reggel, midőn a nap elhomályositá a csillagokat, a két hadsereg már lábon volt. Majmun büszkén lovagolt a küzdtéren s Szaif készült kilépni, midőn Szádun lábaihoz borulva mondá neki:

— Isten vezére! kérlek engedd meg, hogy ma én lépjek fel; mert ezt az embert, mint mondják, csupán azért hozták el vadonából, hogy ellenem küzdjön.

— Az lehetetlen — mond Szaif — mert arra várnak, hogy ma is én jelenjek meg a tusán!

— Két egymásutáni nap láttak téged — mond Szádun — s ez több mint a mit megérdemelnek; különben is ez az ember egy vad néger, mint a te alá-

zatos szolgád, s ez jogosan őtet illeti; azért könyörgök, engedd, hogy én álljak szembe véle!

Végre hosszas kérések után Szaif engedett, s Szádun azonnal kiugratott s nehány másodpercz alatt Majmun mellett termett.

Ez rögtön megismerte, hogy az nem Szaif s rákiáltott:

— Állj meg, ki vagy?

— Hát nem tudod-é te, kit ellenem küzdeni hivtak meg; s ha nem ismernél, tudd meg, hogy én Szádun Eszendcse vagyok, a ki veled a halált ma meg fogja ismertetni.

— Hogy üdvösség ne érjen, a szerencse soha meg ne közelitsen! — kiált Majmun — én ma Szaif Züliázánnal küzdeni léptem ki s veled tusára kelni nem akarok, mert te nem vagy méltó az én fegyveremre!

— És te miféle kutya faj vagy — mond Szádun — hogy uramnak nevét még kimondani is mered? tudd meg, hogy elébb engemet kell legyőznöd, s csak azután közelitheted meg Szaif Züliázánt!

Az ezen szavak által dűhbe hozott Majmun, Szádunra tört, de ez feltartá a rohamot s iszonyatos harcz kezdődött; csak a kardok csattogását s a lándzsáknak a paizsokon való csengését lehetett hallani, s ez így tartott három egész óráig, végre két mérges szúrás ugyanazon időben történt, Szádun átdöfte Majmun paizsát; de ez megmenté életét, félrevonulván, s ekkor egy dühös vágást intézett Szádun fejének;— Szádun félrekapta fejét s Majmun kardja csak vállát érheté; de azért sebje veszélyes volt s Majmun megragadván, a tábor felé vonczolta, midőn egy csengő hang ezen szavakat hallatá mellette:

— Hagyd azon hőst s védjed magadat, Majmun! mert ha nem, halál fia vagy!

— Hogyan? — felelt Majmun visszafordulva — engem megakadályozni, hogy foglyomat elvihessem!

— Szeretném látni — mond az újonan érkezett — hogy egy emberemet elvigyék, míg én életben vagyok! én Szaif Züliázán vagyok! viadalra, mondom s félre a beszéddel!

Midőn Majmun megtudá, hogy Szaif Züliázán van előtte, elhagyta foglyát, mondván:

— Ha te vagy az, Szaif! úgy egy perczet sem akarok veszíteni s megbüntetem fennhéjázásodat s bosszut állok mindazon roszért, mit te szultán Szaif Rádnak okoztál.

S a két hős egymásra tört s az iszonyatos viadal elkezdődött, s két felbőszitett oroszlánként rohantak egymásra; fegyvereik villámként sujtottak, s ez az elszánt küzdelem estve feléig tartott. Ekkor Majmun egy erős vágással Szaif lovának fejét vágta szét s a szegény pára halva rogyott össze, Szaif ekkor Majmun lovát ölte le, s így mindketten gyalog folytatták a viadalt, mindaddig, míg lándzsájok nyelének csak darabocskája maradt kezökben; mindaddig, míg szablyáik darabokra törve hullottak ki markaikból, ekkor átölelték egymást, küzdeni kezdettek s egy egész óráig küzdöttek egyenlő erővel. A nap már lehanyatlani készült s Szaif Züliázán gondolá magában, hogy „én, a ki nemtőket s legnagyobb hősöket legyőzék, ne tudnék ezen négerrel végezni?“ ezen gondolat megkettőzteté erejét, megragadta Majmun karjait, s szemébe kiáltá:

„Alláh veh kebir fatapa veh Nászár veh khazala man kafir“ (A hatalmas Isten kinyitja a győzelem kapuját s a bálványimádókat megsemmisiti)— s megragadván övénél fogva úgy földre terité, hogy Majmun csontjai recsegtek s eszméletét elveszté. Szaif átviteté az arábok táborába.

Estve, miután a rend a két táborban helyreállt, s miután Szaif egy kissé kinyugodta magát, maga elébe hozatta a három foglyot s mondá nekik:

— Akarjátok-é fölvenni az igaz hitet és testvéreimmé lenni; — ha nem, akkor kénytelenek leszünk titeket kivégeztetni, mert ti igen félelmes ellenségek vagytok, s ha ezen végletekre szoritanátok minket, halálotokat könyezném; mert oly hősök, minők ti vagytok, megbecsülhetlen értekűek akkor, midőn a jó és szent ügy mellett harczolnak.

Majmun felelé:

— Já, forisze Azamán (világnak nagy hőse)! nemtők és emberek legyőzője! én azt hiszem, hogy ha te engem legyőzél, inkább bátorságod- s hitednek köszönheted mint erődnek; én valójában erősebb vagyok nálad, de te Istenedet hivád segitségül s Istened győzelemre segite; én hát hiszek az ő hatalmában s részemről tétovázás nélkül mondom, hogy „La ilaha ila Allah veh Ibrahim kalife Allah“ (nincs más Isten, mint Allah s Ibrahim az ő szeretettje).

A más két fogoly is követte szerencsétlenségök társának példáját s Szaif a testvériség csókját adván nékiek, kimondhatatlanul örült megtérésöknek s ez az éj örömén volt az arábok táborában.

De félelem- s remegésben volt a hábeshi hadsereg; a két vezér feledve, hogy minő gondot igényel táboruknak veszedelmes helyzete, bezárkoztak sátraikba s azon tanácskoztak, ha nem lenne-é tanácsos még ez éjjel elindulási rendeletet adni, midőn a shahirok megjelentek, mondván:

— Miért engeditek át magatokat az elcsüggedésnek? ha hőseitek elhulltak, itt vannak a shahirok! a ti seregeitek még sokkal számosabbak az ellenénél, s rendezzetek egy átalános harczot; mi pedig Szaifot és társait elfoglalandjuk!

— Hogyan—kérdik az örömre derült vezérek— tehetségtekben lenne-é a hadsereg főnökeit használhatlanná tenni?

— A tűz örök hatalmára — mondának a shahirok — igérjük nektek!

Ezen biztatás alapján a vezérek visszanyerték önbizalmukat s a sergeket előkészitették a reggel megkezdendő átalános támadásra.

Az arábok hamar értesültek e készületekről, s midőn a hajnal kétes világitásában a tárgyak feltüntek, már a két hadsereg szembe és harczkészen állott.

Barnokh ekkor megdöbbenve, hogy sem Szaifot, sem málik Efráh-t, sem Szádunt, sem a három új muszulmánt nem látja, azon sátor felé sietett, hol Szaif Züliázán társaival aludt, annak küszöbén az egyedül virasztó Shámát találta, ki mondá neki:

— Hozott az ég Barnokh-Asszahir, mert én azt hiszem, hogy e sátorban valami rendkivüli, valami természet feletti történék. — S ezt mondva, szétnyitá a függönyöket s a belépő Barnokh előtt egy megdöbbentő látvány merült fel; mert akkor, midőn egy

átalános csata elkezdendő vala, Szaif Züliázán s a hadsereg minden főnökei oly mély álomba voltak merülve, hogy sem kiáltás-, sem megrázás által fölébreszthetők nem voltak.

— Ez bizonyosan egy Szihir (bűvölés) eredménye. Sháma, hozass hamar egy víztelt medenczét s rögtön eloszlatom ezt a boszorkányságot!

De alig mondá ezen szavakat Barnokh, midőn kivül rendkivüli mozgást s iszonyatos zajt hallott, s midőn kilépett, hogy annak okát kipuhatolja, látta hogy az ellenség megkezdte a rohamot és sebesen nyomul a sátor felé; de abban a perczben maga is körül lőn véve s elragadtatva légi lények által, kik nem voltak mások, mint volt társai, a tűzimádók. A rohanó ellen mind közelebb ért s már nem messze voltak, midőn a kezében kardot ragadott Sháma két porlepte lovagot látott jobbról és balról a sátor felé vágtatni.

.....

XII.

Szultán Szaif Züliázán.

A habeshi harcz vége. Az asszonyok cselszövénye. Kamaria.

A két lovag megérkezvén Sháma elébe, kérdék, hogy hol van a Mász hurin*)-ok sátra? A herczegnő, ki fölemelt karddal állott, mondá:

— Íme, ez itt anyám! — mert ő két nőt ismert fel a két útasban s azok nem voltak mások, mint Akela (ki Szaifot a Kitab-Tarik-Enil megszerzésében málik Kamrun városában segité) és leánya Táma (ki ezen könyvet s a kalnuszát elvette, esküdvén, hogy addig vissza nem adja, míg Szaif őt nőül nem veendi).— Belépvén pedig a sátorba, Akela gyorsan egy medencze vizet hozatott, valamely rejtvényes szót mondott rá s a víz rögtön főni kezdett, s ekkor ezen vízzel meghintvén az alvókat, azok rögtön felébredtek. Akela ekkor sietve mondá Szaifnak:

— Minden magyarázgatás előtt Szaif! siess hadserged élére, melyet az ellenség álmod alatt megtámadott; én pedig a shahirok által elragadott Barnokh segitségére sietek.

---

*) A shahirok hatalma által elaltatottak.

Szaif és társai rögtön helyeikre siettek, a két újonan érkezett pedig Shámával a sátorban maradott. Akela rögtön bűvészi műtételeihez fogott, a Shámával maradott Táma pedíg kérdé tőle, hogy mi a neve?

— Én Sháma, málik Efrah leánya vogyok!— felelt ez.

— Gondolám! — mond Táma. — Hát te vagy az a nő, a kit Szaif Züliázán nálam többre becsült s a kit annyira szeretett, hogy előtted más nőt elvenni nem akart?

S a herczegnőnek sértő szavakat kezdett mondani s vetélytársának szépsége oly dűhbe hozta, hogy kardot ragadott rá. Sháma védelmi helyzetet vett s a két nő verekedni kezdett, midőn Akela közbelépvén, megragadta leánya kezét s mondá neki:

— Valójában, nem szégyenled magadat szerelemféltéseddel egy ily perczben, midőn az ellenség itt van, készen, hogy mindnyájunkat megsemmisitsen; — félre ilyenkor a női perpatvarral! — azután a herczegnőhez fordulván:

— Kedves leányom — mondá — engedj meg ezen szegény bolondnak, a ki darab idő óta férjed iránti szerelemből elveszté józan eszét; — jöjjetek velem s meglátandjátok, hogy az én viadalom sokkal hasznosabb a tiéteknél!

Ezt mondva, a herczegnőt és Támát kivezette a sátorból, bal kezébe ötven darab összeszedett fehér papirkát helyezett, melyekre az ötven Shahir nevét előlegesen felirta volt, s bizonyos bűvös szavak kiséretében a levegőbe löké sodrott papirjait; azok rögtön tűzlándzsává változva a hábeshek felé repültek s mindenik a nevét viselő shahir felé irányulván, a tűz-

imádók saját elemök által legyőzetve s átszegezve, halva maradtak a csatatéren; csak Barnokh maradott élve, ki ellen nem volt tűzlándzsa intézve s visszatért Szaif Züliázánhoz, a ki társaival hadsergének élén csudaszerü bátorsággal küzdött. Nem sokára az ellen minden ponton meg volt verve, s a főnökeitől megfosztott s lovagjainak felét elvesztett hábeshi hadsereg visszavonult.

A két testvérvezér, Szkárdis és Szkárdion, le voltak veretve; mert reájok nehézkedett minden felelősség, midőn Szkárdis mondá testvérének:

— Íme, hőseink legyőzettek, shahirjaink megsemmisittettek s hadsergünk fut Szaif előtt mint egy juhnyáj, midőn a dühös oroszlán közébök üt; — mit tehetünk mi? minő reménybe helyezzük bizalmunkat?

— Testvérem! — mond Szkárdion — add kezedet és távozzunk; mert én a futásnál más módot nem látok, hogy Szaif Züliázán elől menekülhessünk.

S rögtön kisuhantak sátraikból, és rendeletet adva a visszavonulásra s a hadseregnek médina Adurba való visszatérésére, — gyorsan menekültek; a sergek, látva, hogy vezéreik elhagyják, nem várták a visszavonulási időt is, hanem még napfeljötte előtt hihetetlen zavarban megfutamodtak.

Mihelyt a hajnal megvilágitá ez összevissza zavart menekülést, Szaif, ki jól ismerte a rövid mellékútakat, két hadcsapatot iramitott utánok, s ezek egy óra alatt békeriték azt, ő pedig hátulról nyomult előre, s így a minden oldalról körülvett hábeshek nagy része elhullott; a megmaradottakat Szaif kegyelemből menekülni engedvén, visszatért táborába, hol hálaimák emeltettek égre a nyert győzelemért s a nehány

napig tartó örömünnep után Szaif Züliázán, családja és barátjai körében diadalmasan vonult városába, hol a nép lelkes kiáltásai között foglalta el atyja trónját.

Alig nyugodott nehány perczet Szaif Züliázán, Akela jelenteté be magát s kérette, hogy fogadná el, s midőn béeresztetvén, közelébe jutott, mondá neki:

— Édes fiam! én téged mindig szerettelek, daczára azon sok szenvedésnek, melyet te akaratlanul leányom-, Támának okoztál; három év óta mindig figyelemmel kisértelek, a hír elregélte nekem kalandjaidat s látva szenvedéseidet, melyeket istentelen anyád egy Lueh segitségével neked okozott, rögtön gondolkozni kezdettem, miképp találhatnék oly módot, hogy tégedet az anyád birtokában levő Luehn való talszáméh befolyásától megvédjelek s nekem hosszas tanulmányozás, hosszas összevetés következtében sikerült egy öltöny készitése, melyen oly talszaméh van, hogy azt fölvéve, többé téged Airud megközeliteni nem tudand; mert ha ő ezen öltönyt érintené, rögtön megemésztené a tűz. Ezt az öltönyt hoztam el neked messze honomból s kérlek, hogy azt hord mindig testeden s ha éjjelre levetnéd is, tedd azt ágyadra, melyen alszol; soha magadtól távol ne hagyd!

— Ezerszer köszönöm neked, anyám! — mond Szaif, rögtön felöltve az értékes öltönyt — tudom, hogy te mindig jó voltál irányomban s mindig segitél tudományod hatalma által, s most utoljára is nem e tudomány alapján fedezted-é fel a minket elaltató shahirok cselét? neked köszönhetjük következőleg a kivívott fényes győzelmet is s lelkem legfőbb ohaja lenne, ha élted hátra levő napjait palotámban, városomban töltenéd, s hogy én napjaidat kedvesekké, örömdúsakká tehetném.

Mint fennebb mondók, Kamaria a sötétség eloszlatása után nyugodtan maradt és semmiképen belé nem elegyedve várta az események kifejlődését; midőn azonban fiát újból visszatérni s trónra ülni látta, eléhivatta Airudot s mondá neki:

— Airud! most már látom, hogy magamnak kell azt az átkozott pusztafit megsemmisitenem, mert ha én meg nem ölöm, mindig módot talál, hogy megmeneküljön; mondjon a világ a mit akar, de midőn Szaif Züliázán halva leend, akkor az aráboknak más uralkodója nem lehet mint Kamaria; — menj azért gyorsan, ragadd fel őt álmában, s hozd ide nekem!

Airud Szaif szobájába ment; de midőn Kamaria készitené kardját, a megijedt és egészen zavarban levő nemtőt visszatérni látta.

— Hát mi történt? kérdé ez.

— Asszonyom! kevésbe mult, hogy meg nem semmisültem, mert midőn Szaifot meg akarám fogni, tűzlándzsák szökelltek felém egy ágyán levő öltönyről s én bizonyosan elvesztem volna, ha általad ismert gyorsaságommal nem távozom onnan.

— S mit jelentsen ez? — kiált a szultánné.

— Az bizonyosan ama bölcs asszony müve, kit Akelának hivnak — mond Airud — s én azt hiszem, hogy ő Szaifnak azt az útasitást adta, miszerint ő ez öltönyt soha le ne vesse, s így fiad többé nincs hatalmunkban.

S míg ezeket mondá, az elégültség kifejezése titkosan ült arczán.

Kamaria pedig, mivel már Szaif életére befolyással nem lehetett, cselszövény- és ravaszsághoz fordult újból s nehány percznyi gondolkozás után mondá nemtőjének:

— Menj és hozd el nekem a létező legjobb aranymüvest!

Airud átérté, hogy asszonyának esze újból valami cselszövényen jár s a mennyire teheté, útját hosszadalmassá tette; de végre is egy hires aranymüvest hozva magával, megérkezett. Kamaria mutatván a Lueh-t ez embernek, mondá:

— Te, mint mesterségedben kitünő ember, bizonyosan ilyent tudni fogsz csinálni; de annak tökéletesen ilyennek kell lenni!

A művész átvette a talizmánt s nehány óra mulva egy a valódihoz tökéletesen hasonló másodikkal együtt hozta vissza.

Kamaria ekkor egyik kezében az általizmánnal, másikban egy karddal fiához ment; hol újból megújitá ama jelenetet, melyet már annyiszor eljátszott sikerrel fia előtt; szétszórt hosszu haja a földet seperte, könyei záporként hullottak s ő zokogva kiáltá:

— Én halált érdemlek, jól tudom, fiam! tégy velem, mit akarsz; vedd éltemet, hogy megbüntess; vagy hagyd meg azt, hogy legyen időm vétkeim megbánására; de e szerencsétlen talizmánt, melylyel az ördög annyiszor kisérte meg, vedd vissza,— én nem akarom többé látni is,— miért hagyád azt a multkor is kezeim között, nem tudod-é, hogy mindig vétekbe sodor?

Ezeket mondva, földre borult s Szaif lábait csókolá.

S Szaif, ki erőlködött szivét megerősiteni s megindulását legyőzni, végre kénytelen volt a kétségbeesés ékesszólásának, melyet így játszani lehetetlennek hitt, engedni. Ezen nő hihetetlen befolyásának tényezője az volt, hogy ő oly mély fájdalmat tudott ját-

szani, oly szívrepesztően könyezni, hogy Szaif mindig áldozatul esett; az ő nemes lelkében a gyűlölet, a bizalmatlanság érzete nem férhetett meg; s most is szeretett; teljes szánalommal tekintvén anyjára, kezeit nyujtá neki, mondván:

— Kelj fel anyám! vigasztald magadat; az ég bocsásson meg néked, miként én is megbocsátok; magam is meggyűlöltem e Lueh-t, mely annyi bajt okozott s be fogom zárni, hogy szemeim többé ne lássák.

Szaif el is zárta a talizmánt; de feledékenységből-é vagy már az öltöny kelméje tetszett neki, az Akela hozta tunikát folytonosan viselte s így nehány hétig nyugodtan maradt s boldogúl, hogy honába visszaérkezhetett, s hogy anyjának szeretetét megnyertnek hitte.

S míg így béke s nyugalom uralgott Szaif palotájában, az alatt a fiatal Táma anyjához ment s mondá neki:

— Hát azon igéreted, hogy Szaif neje leendek, mikor teljesül? már három év óta várok s Szaif nem látszik reám csak gondolni is!

Szaifnak annyi más gondolni valója volt mindeddig — mond Akela — hogy nem lehet csudálni, ha a nőkkel nem foglalkozott; de most hogy minden nyugodt és csendes körülte, beszélni fogok vele ez ügyben. Holnap együtt hozzá fogunk menni, s mivel én neki sok szolgálatot tettem, reménylem, hogy nem fogja visszaútasitni kérésemet.

S más nap reggel Akela leányával Szaif Züliázánhoz ment.

— Mi az, kedves jó anyám? — mondá ez, mihelyt Akelát megpillantotta.

— Já, Ebeni! — felelt Akela — leányom téged szeret s az első percztől, hogy téged meglátott, nem hágy nekem nyugtot, mert én megjövendöltem volt neki azt, a mi igaz, azt a mit sorsod könyvében olvastam, t. i. hogy ő egykor nőd leend!

— Táma! te tán nem feledéd el — mond Szaif — hogy én a szent Isten nevére esküdtem, hogy mindaddig nőm nem leendesz, míg a tőlem elrabolt kalnuszát és könyvet vissza nem adod.

— Szaif igazat mond, s te mit felelsz leányom?

— Én — mond Táma — vissza fogom adni azokat a menyegzőnket követő napon.

— Én — mond Szaif — menyegzőnk előtti napon akarom azokat!

Ekkor haragosan mondá a fiatal leány:

— Istenre esküszöm, hogy ha Shámán kivül más nőt véssz el — ki már igéretedet birta, mielőtt ismertél engem — azt a nőt meg fogom gyilkolni s te tudod, hogy eskümet teljesiteni szoktam.

Ezt mondva Akela leánya, harag- és nehezteléssel távozott. Szultán Szaif pedig családjának kedves körében hamar elfeledte a fiatal leány könnyeit és fenyegetéseit.

Egyszer, midőn vezérei tanácsában ülne, jelenteni jöttek, hogy egy leányától kisért útas bebocsáttatást kér. Maga elébe eresztvén, az útasban Khamiméh Atalibére ismert, a ki segédkezet nyujtott arra, hogy a Hám-ben-Noéh várából a Lueh-t elhozza. Szaif öröm- és udvariassággal fogadta, székeket hozatott számukra, s midőn köszönetét nyilvánitaná megemlékezésökért, Khamimeh mondá neki:

— Azon nap óta, hogy minket oly rögtön és csudaszerüleg elhagytál, gyakran hallottunk rólad beszélni; leányom, ki itt van, csak a dicsőséged- és bátorságoddal foglalkozott s gondolva, hogy egy napon ilyen hős hatalmában volt, sajnálatát fejezte ki folytonosan a felett, hogy téged meg nem ismert s a Lueh-t jobban meg nem őrizte s csak azért, hogy az által rád befolyása lehetett volna; végre, midőn láttam, hogy a fájdalom, hogy a bámulattal kezet fogott szerelem egességét megrontaná, nyugalmát feldulhatná, elhatároztam elindulni s leányomat elhozni neked, a ki harczias jelleme s dicsőség iránti szenvedélyéből kifolyólag hozzád méltó nő.

Szaif ekkor felelé:

— Hozott az ég! örvendek látásodon, atyám! s ajánlatodat elismeréssel fogadnám el; de egy fiatal leány, Táma, megesküdött, hogy saját kezével meggyilkoland minden nőt, a kit elveszek s így nem tehetem ki szeretett leányodat ezen veszélynek.

— Hallod-é leányom — mond Khamiméh — lenne-é bátorságod ily fenyegetéssel daczolni?

— Atyám — mond Dsiza — a legnagyobb dicsőség reám nézve az, hogy Szaif Züliázán neje lehessek és Szaif jól tudja, hogy midőn dicsőségről van szó, akkor a haláltól nem kell félni.

Hiában igyekezett Szaif a fiatal amazon lelkesedését leküzdeni, átlátta, hogy megbántás nélkül többé e házasságot vissza nem útasithatja, s így a leányt a mindenható védelmébe ajánlván, beléegyezett; azonban a menyegző a legnagyobb titokban tartatott s a boszulihegő Táma mit sem tudott meg, daczára a csudálatos kalnuszának, melylyel mindent láthatott a nélkül hogy láttassék.

Kevéssel ez események után Kamaria szobájában ült, midőn egy fiatal nő lábaihoz borult s kezeit könyei- s csókjaival önté el. Kamaria ezen elszomorodott nőre tekintvén megismeré, hogy az Nahida, a khinai málik leánya, a kit néha volt alkalma a palotában látni. A szultánné leültette maga mellé s kérdé bújának okát.

— Já, Szatti! — mond Nahida — Szaif engem nőül vett atyám országában, midőn menyegzőnknek estvéjén egy nemtő utána jött hogy országába vigye, könyeim iránti szánalomból engem is magával hozott; de mióta megérkeztünk, engem egészen mellőzött és elfeledett, s én egyedül ismeretlenül maradtam; azért hozzád jövök oh Szatti! kérni, hogy fiadat emlékeztesd reám, s ha nem akar nőjének megtartani, legalább küldjön vissza atyámhoz, mert én többé ily helyzetben élni nem tudok.

Kamaria felelé neki:

— Hozott Isten, leányom! ha Szaif tégedet elvett, te neje leendesz; én követelni fogom tőle, hogy igéretét megtartsa s téged állásod- és rangodhoz illőleg helyezzen el; aztán nekem is leend egy kérésem hozzád, de mielőtt azt veled közölném, esküdjél meg, hogy senkinek azt megmondani nem fogod!

Nahida megesküdött.

— Tudd meg — mond Kamaria — hogy Szaif egy öltönyt visel, melynek kelméjébe egy talszámé van szőve, éjjelre rendszerint levetvén ez öltönyt, ágyára helyezi, — kérlek, hogy midőn az éjt Szaiffal töltended s ő el fog aludni, vedd e tunikát s hozd hozzám! én csak a talszámét akarom megvizsgálni s azonnal visszaadom neked, hogy visszatedd helyére.

Nahida megesküdött, hogy azt meg fogja tenni s Kamaria azonnal fiához ment, kit egyedül talált, s ki őt a szokott öröm- és előzékenységgel fogadta.

— Mivel lehetek szolgálatodra, anyám! — kérdi Szaif, miután megcsókolta a szultánnét.

— Egy dologra kérni jöttem hozzád — mond Kamaria — melyet reménylem, nem fogsz visszaútasitani!

— A te kéréseid parancsok előttem — mond Szaif — beszélj!

— Én Nahidáról, a málik Ashiné leányáról akarok beszélni, a kit te, fiam! elfeledtél.

— Az igaz — mond Szaif — de igyekezni fogok helyrehozni e hibámat; mondd a herczegnőnek, hogy uralkodónőként fog elláttatni s hogy ha elfogadhat, holnap vele töltendem az estvét.

Nahida rögtön egy pompás szobába vitetett s a szultánné elment tudatni vele, hogy férje holnap meg fogja látogatni, — megemlité esküvel erősitett igéretét, melyet Nahida újból teljesiteni igért.

Más nap Szaif Nahidához ment, ki mindazon tisztelettel fogadta, mely egy málikot megillet, s egy szerető nő minden kellemével. Ezután kitünő jó vacsorát szolgáltatott, s midőn Szaif reggel felé elaludt, s midőn szokása szerint tunikáját ágyára helyezé, Nahida figyelve hogy édesen alvó férjét fel ne ébreszsze, könnyeden elvette a tunikát s lassu léptekkel azon ajtó felé sietett, hol Kamaria várt reá, kinyitván az ajtót, halk hangon mondá:

— Szultánné, itt vagy-é?

— Hozod-é az öltönyt? — kérdé Kamaria.

— Íme, itt van! — mond Ashiné málik leánya.

De azon perczben, a midőn Kamaria kinyujtá kezét, egy kard villant meg a sötétben s Nahida feje a szultánné lábaihoz gördült.

Szaif, zajt hallva, fölébredt, ágyáról leugrott s éji lámpáját felragadva a szomszéd szobába sietett, hol a szegény Nahidának élettelen testét találta s egy meztelen kardot, mely látatlan kezektől mozgattatott, míg Kamaria futva távozott Szaif közeledtére.

— Já, Táma!... átkozott, mit tevél? — kiálta Szaif.

— Aűla ya katiát — el Arab! (szerencsétlenség rád, arábok fia) — felelt Akela leánya.

— Hát nem félsz Istentől, hogy egy ártatlan nőt így meggyilkolsz? — mond Szaif.

— Nem esküvém-é meg, hogy Shámán kivül minden nőt megölök, a kit veled fogok találni? más részről te ártatlannak mondod e khinai herczegnőt! nézd, mit tart kezei közt, ki elfutott, az Kamaria volt s fiatal nőd téged feláldozott, át akarván adni neki tunikádat.

— Engem feláldozni? miért?! kérdi Szaif.

— Mert elfeledted s mellőzted — mond Táma.

— Mire szolgálhatna anyámnak ez az öltöny, miután visszaadta a Lueh-t? ha én ez öltönyt viseltem, azt szokásból s minden szükségesség nélkül tettem.

— Vizsgáld meg az anyád adta Lueh-t, s meg fogsz győződni, ha ő olyan nő-é, a ki előnyeiről le tudna mondani, s a ki jó útra térni képes lenne.

Akkor Szaif vissza akarta venni tunikáját, de Táma serényebben felkapva, távozott vele. Szaif palotájába sietett, elévette az ál Lueh-t, többször megdörzsölte, de minden eredmény nélkül.

Meggyőződvén ezáltal, hogy anyja újból rászedte, s hogy irányában való rosz akaratjával még nem hagyott fel, rögtön Kamaria után küldetett, de a szultánné megtalálhatlan volt s Szaif átlátta, hogy Airud segitségével elhagyta a várost.

Szaif ekkor a szerencsétlen Nahidát egy málik leányához illő pompával eltemetteté, s nehány könyet szentelt a szerencsétlen nőnek, meg levén győződve, hogy az elárulni nem akarta, s hogy az álnok szultánné cselszövényeinek s Táma szerelemféltésének ártatlan áldozatja volt.

Most már elmondjuk azt is, hogy mi történt a szultánnéval.

Ő, midőn a Nahida fejét elesni s Szaif Züliázánt közeledni látta, megértette, hogy a tunikától elesett s futni kezdett a sötétben szobája felé, itt eléhivta Airudot s mondá neki:

— Hamar Airud, menjünk Khinába, én málik Ashinét értesiteni akarom Nahida haláláról.

Airud azonnal felragadta Kamariát s felszállott vele; az út több napokig tartott, mindazonáltal megérkeztek Khina fővárosa fölé s Kamaria látván, hogy a málik palotája erkélyén űl, mondá Airudnak, hogy szállitsa le ezen erkélyre.

Ashiné málik, látván ezen váratlan személyek megérkeztét, ijedten kelt föl székéről, azt hivén, hogy valamely rosz ördög nemtő száll oda; de midőn látta, hogy a vélt ördög egy szép nő, megnyugodott s helylyel kinálta meg.

— Já, málik! én szokatlan úton érkeztem hozzád — mond Kamaria — mert egy szolgálatomban levő nemtővel jövök, ki ilyetenképpen szokott útazni; én

Szaif Züliázán anyja vagyok s jövök, hogy leányod Nahida szerencsétlen haláláról értesitselek.

A szultánné elbeszélte a herczegnő gyászos esetét, a legsötétebb színben állitván elé Szaifot mint fő vétkest; mert ő a málikban a boszut ez által akarta felforralni. De a málik megkönyezvén leányának kora halálát, inkább Kamaria kellemeivel, mint fia elleni boszuval látszott foglalkozni, s a szultánné gondolván, hogy a málik szerelme mulhatlanul segéd leend tervei kivitelében, a kaczérság és találékony esze minden ravaszságát működésbe hozta, hogy a khinai uralkodó szivét megnyerje, ki csakhamar szépsége és ármányoskodásának rabjává lett.

Málik Ashiné szenvedélyes, jó asztalt és örömöket szerető ember volt, és a szultánné több hetet áldozott arra, hogy jó élet- és bor által elcsábitsa s eképp a málik akaratjának csakhamar ő volt vezetője.

Ez alatt Szaif Züliázán minden keresése daczára sem tudhatván anyjáról hirt hallani, egész buzgósággal a kormányzat ügyeivel, behozott hasznos újitásokkal foglalkozott; egyedüli a mi nyugtalanitá, Akela leánya volt, ki most a többi elorzott kincsekhez még tunikáját is csatolta, mely egyedül védheté Airud ellen, s bár ő ezen zhákhirák birtokában volt, Szaif inkább szerette magát bármily veszélynek kitenni, mintsem e gonosz leányt nőűl vegye.

Egy nap szultán Szaif Züliázán, hihetőleg unatkozván, Mániatanufuszról kezdett gondolkozni, kit egészen elhanyagolt, mióta honába visszatért, bár ez neki egy második fiat szült, kit Mászár-nak nevezett s Szaif rögtön második nejének házához sietett, ki szemrehányásokat tett neki elhagyottságáért, hozzá-

téve, hogy jobban tette volna, ha barátnéi közül el nem ragadva, szultánnéságától nem fosztotta volna meg. Ez érdemlett szemrehányások meghatották Szaifot s szerelmét fölébresztették második gyermekének anyja iránt s élénken nyilvánitá bánatát azon tetszőleges elhanyagolás felett, melyet az uralkodási gondok, Kamaria ármánykodásai s főképpen Táma boszujától való félelemnek tulajdonitott, ki nem tudva vele való házasságát, megesküdött, hogy Shámán kivül minden nőt meg fog ölni, a kit vele találand.

A fiatal szultánné boldogsággal hallgatá Szaif mentegetődzéseit s szerelmet lehellő szavait s beszélgetésök sokáig tartott; már az éj sötét leplével vonta bé a földet s a teremben, a hol Szaif és a szultánné volt, sötétség uralgott, mielőtt lámpagyujtatásra gondoltak volna, midőn Szaif lassu lépteket hallott s a sötétben egy kardvillanást vett észre.

Já, Táma! — kiálta az élénken felszökő Szaif.

— Aűla ya katiat el Arab! — felelt Táma hangja.

— Ne hidd, hogy hasonló jelenetek ismételhetők — mond Szaif — s hogy én egy nőmnek meggyilkolását másodszor is megengedjem!

— Én pedig meg fogom ölni! — mond a hang közeledve.

— Megtiltom, hogy közeledj — kiálta Szaif, a szultánnét a szoba szögletébe hátráltatván s kardot rántva, hogy Támát lefegyverezze.

S Szaif harczolni kezdett egy láthatlan árnynyal, melynek zajára a szolgák berohanván, eléhivták Akelát, ki sietve érkezett a viaskodók elválasztására.

— Anyám! — mond Szaif — ez mindent felülmúl, — hát leányod egy percznyi szabadságot sem

enged nekem, s én maholnap szultánságomban nem leendek más, mint az ő alázatos szolgája azon talizmánok hatalma által, melyeket tőlem elorzott?

— Leányom csaknem eszét veszité — mond Akela — de te nem tudsz-é módot találni, hogy azt visszanyerje, s hogy te is zhakhiráidhoz juthass, és hogy ez a harcz bevégződjék? s végre is nincsen-é a végzet könyvébe irva, hogy te őt nőűl veended!

— Én csak a talizmánjaim visszaadását követő nap fogom őt nőűl venni, anyám!

— Lássuk! — mond az öreg Akela — én igyekezem ez ügyet elintézni, s mindkettőtöket összeegyeztetni: Te, Szaif! azt követeled, hogy a menyegzőt megelőző nap adja vissza zhakhiráidat, ő pedig csak a menyegzői nap után; ha én most azt mondanám, hogy a menyegző napján, az ünnepély folyama alatt adassanak vissza, mit mondanátok?

Ez a középút mind a két rész önérzetét kielégité; Táma ráállott; Szaif — gondolva, hogy ha elébbutóbb el kell vennie, jobb most mindjárt bevágni az útját azon sok rosznak, mit okozhatna — szintén elszánta magát e házasságra, mutatván, mintha azt örömmel tenné. A menyegző nagy ünnepélylyel tartatott meg. Ugyanakkor Khamiméh leányának egy fia született s a fiatal szultán barátjai, négy neje és gyermekei körében végre nyugodt s örömdús napokat élvezett.

S midőn így Szaif végre annyi hányatás után nyugodtan űlne trónján, egy napon Akisza látogatta meg. Szaif örömmel fogadta, s miután nehány napig ott mulatott, s miután Szaif elbeszélte mindazt, a mi vele azon nap óta történt, hogy a szigeten elváltak, Akisza kérdé:

— Ohajtanál-é valamit tudni anyádról, Szaif! én azt hiszem, hogy könnyen kitalálhatnám hollétét.

— Ha szives léssz még e szolgálatot tenni nekem, kedves testvérem! igen le fogsz általa kötelezni — mond Szaif — s ha megtalálod, el tudnád-é nekem hozni?

— Nem — mond Akisza — én nem közelithetek hozzá, mivel ő a Lueh birtokosa!

— Já, málik Azamán! — mond az ezen beszélgetésnél jelen levő Barnokh — engedd meg, hogy menjek el Akiszával; én már egyszer e nő karjáról levettem a talizmánt, s az most is sikerülne nekem, főképpen, ha kalnuszádat ide kölcsönöznéd.

Szaif rögtön átadta Barnokhnak a csudálatos süveget, s ez elindult Akiszával s nehány nap mulva megérkeztek a málik Ashiné palotájának erkélyére.

Midőn az éj bekövetkezett — mondá Akisza útitársának:

— Most már megkezdheted kisérletedet, én itt fogok várni reád!

Barnokh ekkor kalnuszáját fejébe nyomva, lement a lépcsőzeten, áthaladt az előtermeken; bément a termekbe s bár halkan lépdelt, a szolgák és testőrök lépteit hallván, visszafordultak gyakran; de senkit sem láttak. Eként sokáig bolyongván a terjedelmes és nem ismert palotában, végre egy szobába ért, mely úgy tetszett neki, hogy a málik szobája.

Mozgást hallván, egy szomszéd teremben fölemelte az ajtófüggönyt s látá a málikkal egyedül mulató Kamariát a fölemésztett estebéd maradványaitól környezetten. Midőn Barnokh bément a terembe, a szultánné láthatta volna, hogy egy ajtófüggöny föl-

emelkedik és leereszkedik magától; de Kamaria nem látszott ezen körülményre figyelni; a szétszórt üres üvegek, a még félig tölt poharak s a két vendégeskedő állapotja arra látszott mutatni, hogy régóta folytatják a poharazást. A láthatatlan shahir a szoba egyik szögletébe vonult s onnan hallhatá, hogy a szultánné Airudot eléhiván, mondá neki:

— Szeretnék fiamról valamit hallani; most látom, hogy ez a részeges málik semmire sem tudja elhatározni magát; menj városunkba tehát s nézd meg, ha fiam még viseli-é a vén boszorkán készitette tunikát? mely nélkül már rég túlvilágra küldöttem volna; — szóval igyekezzél mindent kifürkészni s azután térj vissza, engem értesiteni!

Airud távozott, Kamaria és a málik pedig elkezdettek enni és inni s Szaif hős tetteit énekelni, melyeket a szultánné a legnevetségesebb modorban állitott elő, kigunyolván s illetlenül kimókázván; de végre a részegség erőt vett rajtok s mindketten eszméletlenül s mintegy életjel nélkül dültek el.

— Íme, itt a percz — mond Barnokh — s Kamariához lépvén, lecsatolta a Lueh-t s azzal sietve az erkélyre ment föl, honnan Akiszával rögtön útra keltek s visszatértek Szaif Züliázánhoz.

Barnokh örvendve adta át a becses talizmánt s a kalnuszát is, mely oly nagy szolgálatot tett neki, s azután elbeszélte anyjának szégyenteljes viseletét s mindazt, mit szemeivel látott és hallott.

Akkor Szaif Züliázán mondá Akiszának:

— Kérlek, kedves testvérem! menj és hozd el azt a becsület nélküli nőt, a ki nekem szégyent és gyalázatot halmoz fejemre, mert neki tovább élni nem szabad.

— Bár nagyon el vagyok fáradva — felelt Akisza — mégis elmegyek a szultánné után azon föltétel alatt, hogy átengeded nekem, sorsáról rendelkeznem.

— Menj csak, hozd el! — mond Szaif — s majd azután meglátjuk, mit felelhetek neked.

Akisza újból elment s nehány óra mulva visszatért, vállán hozván Kamariát. Szaif Züliázán, Sháma s barátjai és vezéreinek nagy része a palota erkélyén volt, midőn Akisza nagy magasságra felettök megállapodva, lekiálta:

— Szaif Züliázán! te tudod, hogy testvérileg szeretlek téged; érted elvesztém éltem nyugalmát, nagy szolgálatokat tettem neked; — ezen szolgálatok jutalmául átadod-é nekem e nőt, miként tőled kértem távozásomkor? rendelkezhetem-é sorsa felett?

— Igen! — mond Szaif — de előbb hozd ide, hogy lássam, hadd beszéljek vele.

— Nem, nem! — mond Akisza, — mert ő téged újból rászedne, újból megcsalna, mint mindig; mert méregbe mártott édes nyelvével újra lecsalná nemes szivedet; — egyedül én vagyok itélőbirája, a ki érdemei szerint büntetendem.

Ezt mondva Akisza, kardját Kamaria fejére eresztette; feje azonnal lezuhant az űrbe s testét leveté a város piaczára.

E látványra Szaif Züliázán iszonyatos kiáltást hallatott, elszaggatá ruháit, s eszméletlenűl esett az erkély padlazatára.

.....

XIII.

Maniatanufusz.

A koporsók. Az asszonyok városa.

Midőn Szaif visszanyeré eszméletét s szólástehetségét, az erkély felett lebegő Akiszához eként kiálta:

— Szerencsétlen! hogyan merészkedél anyámat meggyilkolni? Ha valaha kezemet reád tehetem, éppen úgy fogok veled bánni, mint te a szultánnéval; és én el foglak még téged érni, Akisza!

— Szaif Züliázán! — mondá ez — míg ez az utálatos nő élt, gyakran látogattalak meg, mert nem volt egy percznyi nyugalmam is, mert mindig életedért remegtem; de most, hogy a téged üldöző nem él, sorsod iránt nyugodt lehetek, s te engem mostanság látni nem fogsz!

Akisza e szavak után elszállott; Szaif pedig anyjának holt teteme mellett siránkozott és három napig folytonosan sirt, búsult, nem akarván hallgatni barátjai vigasztaló szavait, kik mondák neki:

— Já, málik Azamán! te oly vigasztalhatlan vagy fájdalmadban, mintha valamely sajnálatra méltó tárgyat vesztettél volna el; hát elfeledéd-é, hogy ki

volt ez a nő? elfeledhetéd-e mindazon roszat, mit neked okozott? elfeledhetéd-e hatalomféltés okozta istentelen tetteit, s hogy hányszor emele öldöklő fegyvert saját gyermeke ellen? Tudd meg, hogy ha Akisza meg nem öli, mi magunk végeztük volna ki; mert ő százszorosan megérdemelte a halált.

— De ő azért anyám volt — mondá Szaif — és soha más nő azt a fiui szerelmet, melyet irányában éreztem, nem fogja szivemben fölébreszthetni; én mindig reméltem az ő javulását s őszinte megtérését s most remény, szeretetteljes ragaszkodás, minden megsemmisült, s azért szomoru az én lelkem.

Szaif nagyszerüen temetteté el anyját; megajándékozta a mecseteket és azok papjait; alamizsnát osztott ki a nép szegényei között, hogy azok engesztelő imát emeljenek anyjáért az éghez.

Nyugodtan gyakorolta szultáni hatalmát a nélkül, hogy anyja halála miatti búja enyhült volna.

S hogy szórakozást szerezzen magának, gyakran ment gazellavadászatra, hogy testi fáradalmai feledtessék lelki fájdalmait; vagy oroszlánvadászatra, hogy erejét és bátorságát gyakorolhassa, — s ily vadász kirándulásai alkalmával gyakran láthatá országának számos falvait; de hallván, hogy az ő uralkodása alatt levő törzs atyja halála után számos és a fővárostól távol fekvő városokat épitett, elhatározta vadászati kirándulásait úgy rendezni, hogy ezen városokat meglátogathassa. Előkészületeket tétetett hát a nehány hónapig tartó útra s nagy kisérettel és számos lovagok társaságában elindult.

Mint mindig, úgy most is, távollétében apósa, málik Efrah vezette a kormányt; nejei pedig, ma-

guknak szórakozást szerzendők, felváltólag vendégségeket rendeztek, melyeken gyakran gyerekeikkel együtt megjelentek. Egy napon Akela leánya, Táma rendezett egy pompás estebédet, s miután a kertben való sétálás-, táncz- és játékokban kifáradva, beszélgetni leültek, Táma eképpen szólt Maniatanufuszhoz:

— Já, Szatti! midőn én az enyelegve játszadozó vagy a távolban elszárnyaló s szabadon élő madarakat látom, mindig reád gondolok, a ki hajdan mindez előnyökkel birtál! De miként is repülhettél tollhüvelyeddel? az valóban bámulandó!

E visszemlékek már gyakran fakasztának könyeket a szép Maniatanufusz szemeiben, s most is búsan felsohajtva, felelé:

Já, Táma! a tollhüvely használata csudás titkon alapszik; hallottam Szatti! hogy te szultán Szaiftól az én régi tollhüvelyemet kérted nászajándékul; ha ide hozatnád, megmutatnám használati módját, egy kis mulatságos előadást rendezvén megláthatnád, hogy miként kell repülni azzal.

— Já, Szatti! — mond Táma — félnék azt tenni, mert te akkor könnyen elszállhatnál s visszatérhetnél honodba.

— Miként hiheted azt — felelt Maniatanufusz — nincsen-é gyermekem? hogyan hagyhatnám azt el? másfelől én atyámhoz, a kit megsérték, nem térhetek vissza; nem régi társnőimhez, a kik engem megvetnének s kínoznának, hogy nem becsültem előbb a halált egy férfinál való raboskodásnál.

Táma e biztositó szavak után lakába távozott s nem sokára Maniatanufusz tollhüvelyével tért vissza, ki azt örömmel öltvén magára, egy nagy madárrá

változott át, mely fáról fára repülve a szerály erkélyére szállt föl; azután leszállott a bámulattól elragadott nők közé s a kertben játszadozó fiát, Mászárt fölvéve, felrepült újból a fáknak magas csúcsára.

A vén Akela e perczben érkezett a kertbe s leánya nevetve kiálta neki:

— Nézd csak, anyám! hogy egy nő miként repülhet.

Midőn a bűvésznő látná, hogy mi történik,

— Szerencsétlen! — kiáltá leányának — mit miveltél? mit fogunk mondani a visszatérő Szaifnak, ha e nő elrepül? pedig én bizonyos vagyok abban, hogy el fog repülni.

S ezt mondva, azon fa alá sietett, melynek tetején Maniatanufusz ült s mondá neki:

— Já, Szatti! már eleget bámultuk ügyességedet s könnyüded kellemeidet; most már nem lennél-e szives leszállani hozzánk, valamely komoly tárgyban akarnék veled értekezni!

Maniatanufusz hangos kaczajban tört ki s mondá:

— Já, anyám! neked nincs más közlendőd, mint hogy könnyüded kellemeim félelemmel töltnek el téged, mivel zavarban vagy, hogy miként tudasd a visszatérő szultánnal menekülésemet; de te elég találékonysággal birsz, hogy magadat a bajból kisegitsd. A mi engem illet, én tollhüvelyemmel egyszersmind szabadságomat is visszanyervén, rabszolganő többé nem leszek; én fiammal médina Ábánát-ba (asszonyok városába) menendek, hol reménylem jól fogadandnak; különben nem nyerém-e vissza szárnyamat? s ezek által a föld minden városai nyitva állnak előttem.

Ekkor Maniatanufusz elbúcsuzván a nőktől, elszállott; de egy ötlet visszavezeté a fára, honnan lekiálta Akelának:

— Azt hiszem, anyám! hogy szultán Szaif engem nagyon szeretett, s hogy szerelmünk ezen gyümölcsét, kis fiát szintén szereté; ha körútjából visszatérve, távoztom felett könyezni fog, ha az irántam való szerelem szivében újból föléledend, akkor kérlek mondd meg neki, hogy Maniatanufusz üdvözölteté s örömmel fogná viszont látni, ha néha az asszonyok városában fölkeresné.

Ezt mondva, véglegesen búcsut vett a nőktől s fiával együtt elrepült.

Akela haragra gyulva, leányát megdorgálta s módot keresett, hogy miként titkolhassa el Szaif előtt ez eseményt; a többi nők is mind egyesültek vele ezen szándokban; mert mindnyájan féltek a vádtól, hogy szerelemféltésből segédkezet nyujtának a máliktól szeretett szép Maniatanufusznak megszöktetésére.

Hosszas tanakodás után végre abban állapodott meg Akela, hogy a menekült nőt s gyerekét halottnak hazudja. Két koporsót rendelt azért, két sirt ásatott Maniatanufusz kertjében; az imámok (papok) elhivattak s megáldák, és a békeimát elmondák a leszegzett koporsók felett s azután a koporsók sirba helyeztettek, s a sirdombra helyezettt kövek egyikére „Maniatanufusz, szultán Szaif szeretett neje,“ a másikra „Mászár, szultán Szaif Züliázán nagyreményü fia“ vésetett. Senkinek ez a csalás föl nem ötlött s csak is Szaif három neje, egy orvos és két szolga volt a titokba avatva s Maniatanufusz emberei a legőszintébb meggyőződéssel öltöttek gyászt.

Szultán Szaif nehány hónap mulva visszatérvén az uralma alatti városokban tett körútjából, alig ölelé át málik Efráht, szeretett Shámáját s idősb fiát Dumárt, bizonyos előérzettől nyugtalanitva Maniatanufusz lakába sietett, melynek ajtójához érve, látá, hogy pókhálókkal van körülfonva, mely körülmény mutatá, hogy az az ajtó régóta nem volt kinyitva; szivét szorulni érzé, kiáltására senki sem felelvén, kinyitotta az ajtót, átfutott az elhagyott házon és udvaron, összejárta a még hallgatagabb kertet, hol csakhamar felötlött előtte a két siremlék.

Az ezek mellett őrködő imámot kérdezvén, értesült arról, mit a városban beszéltek, hogy t. i. azon estve, midőn Támánál összegyültek, Maniatanufusz annyi szeszes italt vett magához, hogy annak következtében meghalt s hogy fia, midőn látta anyjának élettelen tetemeit lakába vitetni, ijedtében és bújában szive megrepedvén, csakhamar követé anyját sirjába.

Szultán Szaifot mélyen hatotta meg ez a szerencsétlen hír annál inkább, mert ő önmagát vádolta, mint a ki ez idegen és pártolás nélküli nőt elhagyta s többi nejei, de főképpen a könyörületlen Táma szerelemféltésének kitette; ekkor eszébe ötlöttek az elfeledett Maniatanufusznak elmenetele előtt hozzá intézett szavai, midőn mondá neki: Szaif, hát azért ragadál el bűvös kertemből s szeretett társnéimtól, hogy én itt elfeledve s elszigeteltségben éljek? — Igen! — mond Szaif — ez az elhagyottság s elszigeteltség egészen a sírig kisérték a szegény nőt. Mert ő éppen nem akart hitelt adni azon hírnek, tudva, hogy Maniatanufusz a szeszes italok ellensége volt, s így halálát valamely gaz cselszövénynek tulajdonitá, s ez

eszme annyira feltüzelé fájdalmát, hogy egész napokat s éjeket töltött a sírok felett, mintha valójában vétkes lett volna; s elhanyagolván országlása gondjait, el a hosszas fáradalmak s útazás miatt elgyengült egésségét, nem hallgatva barátjainak figyelmeztető s vigasztaló szavaira; egészen átadta magát ezen képzelet okozta lelkiösmeret-furdalásnak, s ott kesergett folytonosan a két sír felett.

Akela látván ezt s azt is, hogy a szultán őtet és leányát is a legnagyobb hidegséggel fogadja; sőt még nem is felel nekik, megérté, hogy ő sokkal terhesebb vád alatt van, mint valójában megérdemlené, s elhatározta, hogy meg fogja vallani az igazat Szaifnak, ez által mindnyájok helyzete csak javulhatván. Azért egy napon, midőn a málik fiának, Mászárnak sirján ülne, hozzája sietett s megcsókolván őt, mondá,

— Kume Já forisze Azamán! (kelj fel, világ nagy hőse!) szünjél meg ez üres sírok felett könyezni; mert tudd meg, hogy nőd és gyermeked él. S ekkor elbeszélte a történteket; el, miként szedte reá Támát Maniatanufusz, miként távozott, s mit izent Szaifnak.

A szultán ezt végig hallgatván, mondá:

— Hogyan volt lehetséges, Akela! engem ily soká csalogatni s e sötét fájdalom éjében bolyonganom hagyni?

Meggyőződvén pedig, hogy a sírok csakugyan üresek, fölkelt s palotájába visszatérvén, megfürdött, mintegy lemosandó magáról a fájdalom salakját; vezértanácsát meglátogatta; rendeleteket adott; igazságot szolgáltatott; sétalovaglásokat tett; szóval rendszeres életet kezdett élni; azok pedig, a kik e rögtöni

változás okát nem ismerték, csudálkoztak, hogy a málik hogyan feledheté egyszerre szivét marczangoló fájdalmának még emlékét is.

Így tölt el nehány hó, midőn egyszer a tanácsban ülő Szaif Züliázánnak jelentik, hogy Akisza ohajt vele beszélni, s midőn Szaif mondani akará, hogy elfogadja, akkor a nagy útaztató megjelent, Szaif azonban fejét elforditván, mondá neki:

— Valójában, Akisza! nem hivém, hogy te oly merész légy, hogy előttem megjelenj; remélted-é, hogy én azon kezet érintendem, melylyel te szegény anyámat meggyilkolád?

Akisza könytelt szemekkel s érzékeny hangon válaszolá:

— Já, málik Azamán! te tudod, hogy én téged szeretlek, hogy rendithetlen hűséggel ragaszkodom hozzád s haragodnak is kitevém magam, hogy Kamaria halála által a te életedet biztosithassam, azt hivém, hogy elég bátorsággal birandok haragoddal daczolhatni; de túlbecsülém erőmet, mert most látva, hogy tőled gyűlöltetve élni nem tudok, azért jövök, hogy kérjelek, fogadnál vissza barátságodba, hiszem, hogy mint mindig, most is okos és méltányos ember vagy. Já, Szaif! emlékezzél mindazon szolgálatokra, melyeket neked tettem; én sokszor mentélek meg; sok jót és soha roszat neked nem tettem; s te mindazt most elfeleded; gyűlöleteddel üldözsz engem, mert megmentélek egy átkozott némbertől, kit anyádnak hivni senki nem akart.

Szaif barátjai mind meg voltak hatva Akisza fájdalma s igazság átlengte panaszai által, s mind-

nyájan pártjára állva kérték a málikot, hogy béküljön ki, hogy adja vissza barátságát s közösen mondák neki:

— Neheztelésed ez igaz barát ellen már is soká tartott; mert tudd meg, hogy ha Akisza meg nem öli Kamariát, mi öltük volna meg, vagy mindnyájan elhagytunk volna téged; mert a te és a már húsz év óta ezen nő zsarnoksága által pusztuló ország elvesztének nem lehetünk vala czinkosai.

Szaif látva, hogy minden oldalról roszalással találkozik, s hogy anyja emlékét a szánalom csak egy kis szavacskájával sem védi senki, Akisza felé fordult s mondá neki:

— Akisza! én igyekezni fogok, hogy csak barátságodra gondoljak; de te ügyelj, hogy soha egy szóval se emlitsd Kamariát.

Akisza megigérte ezt s több hetet töltött az arábok városában.

Egy napon a málik búsongó kedélyben levén, Akisza közös útazásaik emlékének felújitásával igyekezett elszoródást szerezni neki. Szaif, ki örömmel hallgatta e kalandos útazások elbeszélését, egyszerre felkiáltott:

— Akisza! még egy szivességre kérlek; egy oly dologra, a melynek kivitele azt hiszem, nagyon bajos; de igérd meg, hogy bárminő nehéz legyen is az a feladat, teljesitended!

— Ha csak reám nézve van veszély — mond Akisza — bárminő legyen is az, igérem, hogy teljesiteni fogom; ha reád nézve is veszélyes, akkor tanácsolási jogomat fenntartom; de ha te ezekre nem hallgatva mégis akaratosan ragaszkodnál föltételedhez, akkor is engedelmeskedni fogok parancsodnak.

— Ohajtanám, Akisza! — mond Szaif — hogy engem médina Ábánát-ba (asszonyok városa) szállits el.

Akisza nagyot sohajtva mondá:

— Képzelhetém ezt, miután Maniatanufusz elszökésének történetét nekem elmondád; de, Szaif! ez lehetetlen, mert férfi azon városba bé nem léphet; hallottál-é már beszélni azon városról?

— Igen határozatlanúl és soha az ott uralgó szokások- és törvényekről; tudnál-é te nekem ezen városról felvilágositást adni? — kérdé Szaif.

— A mulukok egy málikjának két fia volt, Kászán és Ászán; halálakor felosztá az országot fiai közt; mindeniknek egy nagy város és az ország fele jutott; Kászánnak egy fia, Ászánnak egy leánya volt, s az első megkérte fia számára testvére leányát; de ez nem akarván ezen természetellenes szövetségbe egyezni, a dűhbe jött Kászán összegyüjté a hákiméhket és a tudósokat s kérdé, ha nem tudnak-é módot, hogy testvére városából minden férfiat elkergessenek.

— Oh, az igen könnyen megtörténhető — mondának a bűvészek — ha te engedélyt adsz, hogy városodból minden nőt eltávolithassunk.

A málik beléegyezett s nem sokára egy-egy rézszobor emelkedett a két város kapuin, melyek egyike elüzte a férfiakat, másika pedig a nőket, úgy hogy egyik városban csak nők, másikban csak férfiak maradtak. Egyikben egy málik, a másikban egy málika uralkodik ugyanazon törvények szerint. Évenkint csak egyszer mennek feredni a nők a két város között elfolyó patakba, melyre egy bőrbetegség megjelenése kényszeriti őket, s a mely betegség ezen fürdés után tökéletesen elmulik; ez az egy nap, midőn

a szomszéd város férfiai szintén kimennek a patakhoz s az egész napot a nőkkel töltik; estve mind a két nép visszatér városába; a nők az ezen nap után kilencz hónappal születni szokott gyermekeiket maguknál tartják és nevelik; a fiuk azonban 14 éves korukban kiüzetnek a városból.

S így láthatod, Szaif! hogy fiad nincsen elveszve; egy kis türelem s te nehány év mulva elmehetsz a város kapujához, hogy elüzetésekor magaddal hozd el.

De Szaif úgy találta, hogy tizenkét évig várni oly türelmet igényel, minővel ő nem bir, s más részről — tevé hozzá — én elhatároztam, hogy ezen vállalalot megkisértem.

— De te nem tudod — mond Akisza — hogy ezen mulukoknak szolgálatjában nemcsak emberek, hanem nemtők is vannak. Tudom én, hogy téged a harcz nem ijeszt vissza; de ott nemcsak vívni kell; te ott ezer cselbe eshetsz, melyet előre látni, kikerülni nem lehet, s ha már valahogy eljuthatnál is az asszonyok városához, minő módon juthatnál bé oda? hogy találhatnál meg egy nőt, a kire bizonyosan nagyon fognak ügyelni, mint olyanra, ki már egyszer a törvények ellen vétett.

— Annál inkább ezen szerencsétlen üldözött nő segitségére kell sietnünk — felkiált Szaif — annál inkább ki kell ragadnom fiamat azon vadak közül, kik megtiltják, hogy az atya nevet kimondja.

— Jól van, Szaif! én tíz napi gondolkozási időt adok neked; tanácskozzál barátaiddal, s ha ekkor sem fogsz lemondani vészteljes útadról, akkor el fogunk menni.

A tíz nap mulva megtérő Akisza mondá Szaifnak:

— Üdvözöllek, Já, málik Azamán! hát hogy állsz képzelgő terveddel?

— Én mindig ugyanazon szándékkal vagyok — mond Szaif — mert midőn én valamely tervet közlök, azt már előre jól megfontoltam, s ha a tíz napi gondolkozási időt elfogadtam, azt nem azért tevém, mintha az valamit változtatni képes lett volna határozatomban, hanem azért, mert nem akartam veled ellenkezni, s így kérlek szállits el ahhoz a nővároshoz, s ott Allah kijelölendi teendőmet.

— Ha így van, Szaif! — mond Akisza — kérlek hivd elé szolgádat, Airudot.

Szaif megsurolván a Lueh-t, a megjelenő nemtőnek mondá Akisza:

— Ládd, Airud! mit kiván tőlem Szaif Züliázán! hogy vezessem őt az asszonyok városába.

— Az annyi, mintha vesztire vinnéd! — felel Airud.

— S mégis semmiképp sem tudom merész tervéről lebeszélni. Szaif — mond Akisza a málikhoz fordulva — te engem elszomoritasz, kétségbe ejtesz s szerencsétlenné téssz; mert arra erőltetsz, hogy téged a veszedelmek- s talán a halál torkába vezesselek; de ha reám hallgatni nem akarsz, induljunk.

Szaif búcsut vett családjától s Akisza vállaira ülvén, útra kelt; Airud követte őket s valahányszor Akisza elfáradt, ő vette át a szultánt.

Így útaztak több napokig, midőn egy dombot értek el, egy gyönyörü szép zöld dombot, mely alatt egy nagy város terült el, melynek számtalan házai, fénylő tavak s csergedező patakok által tarkázott

bájos kertektől voltak környezve; tovább egy dús ligetek árnyába nyujtózkodó folyó kanyargott, mely a térséget két egyenlő részre látszott felosztani; a távolban egy a láthatár végpontján felmagasuló hegy alján egy más nagy város tornyai tüntek fel.

— Íme, itt lábaidnál ez az asszonyok városa — mond Akisza — tovább haladnunk esztelenség lenne. Az a város, melyet ott a messze távolban látsz, a férfiak városa, s a tért átszelő folyó az, hol a nők és férfiak minden évben egyszer találkoznak. Most ülj le, nyugodj; én rögtön vissza fogok térni.

S távozván, nehány percz mulva megtért, egy fehér szerszámzatu fehér lovat s egy fehér női ruhát hozván magával.

— Szaif! — mondá a máliknak —, ma éjjel itt maradunk, hajnalban fölveszed ezen öltönyt s arczod jól elleplezve ezen lóra ülsz, mert én értesültem, hogy a málika jó reggel ki fog jőni, megszemlélendő a város melletti térségen tartandó gyakorlatokat; rejtőzz el valamely sűrü ligetbe, honnan láthasd az uralkodónőt számos kiséretével elvonulni; testőrsége különböző színt viselő külön csapatokba leend felosztva, s midőn a fehér csapat elérkezend, te csatlakozz hozzájok s azután Allah védelmezzen.

— Igen — mond Szaif — Allah védelmezett eddig is, s most is reménylem szerencsésen bévezetend a városba.

Az éjt a hegytetőn töltötték, s más nap az Akisza segitségével nőnek átöltözött Szaif lement a város kapuja felé s ott sűrü növények lugosa alá rejtőzködvén, nem sokára látta a vezérnéje s más nagy hivatalt viselő nők közvetlen kiséretében a málikát;

ez első csapat veres öltönyt viselt. A második csapat, melyet a hadsereg és testőrcsapat tisztjei képeztek, zöld öltönyt viselt. Ezek után a kincstárnok s annak számtalan tisztjei jöttek mind fehér lovakon s egészen fehér lemezben (ez a csapat legszámosabb volt s hihetőleg azért hozta volt a jó Akisza Szaifnak az ily színü öltözetet). Mihelyt e csapat elvonult, Szaif észrevétlenűl annak hátuljára sorakozott; senki figyelmet nem forditván reá, ő Maniatanufusz után kezdett szemlélődni, kit azonban sehol sem tudott fölfedezni.

A málika egy szép zöld fák árnyában levő aranyos széken foglalt helyet, a többiek kört alkottak az uralkodóné körül s játszodni kezdettek repűlő labdával; (ezen játékot két személy játsza s abból áll, hogy egy kis tollakkal ellátott labdát kezökben levő reczével (Racket) vissza kell egymásnak ütni; a melyik elejti, kiáll a játékból s helyét más foglalja el). Szaif részt vett ezen játékban, s csakhamar ügyessége irigyeket szerzett neki s több fiatal leányok mondani kezdették: „ki lehet ez a rút nő, ki minket gátol a játékban? nagyon rútnak kell lennie; mert arczát szorgalmatosan rejtegeti!“ Szaif hallván ez észrevételt s félvén, nehogy a figyelmet magára vonja, akarattal elejté a labdát s visszavonult.

A labdajátékot zene és énekverseny követé. Ez után kézviadal, (t. i. két nő egymásnak futva, kezen ragadták egymást s az erősebb a gyengébbet letérdelni kényszerité. Az esetszerüség úgy akarta, hogy a kincstárnok Szaifot választá ellenfelűl; de alig küzdöttek nehány perczig, Szaifot ereje és mozdulatjai elárulták, hogy nem nő; ekkor a kincstárnok mondá neki:

— Ne menjünk tovább, mert te férfi vagy! Szaif kérte, hogy titkát ne árulja el.

— Hogy te idáig eljutottál, az azt mutatja, hogy nem vagy más, mint Szaif Züliázán.

— Igen, én vagyok; de hogyan van, hogy ösmersz? — kérdé ez.

A fiatal leányok ekkor tánczolni kezdettek a málika előtt s a kincstárnok félrevezetvén Szaifot, mondá:

— Hozott az ég, Já, Szaif Züliázán! itten mi biztosan beszélgethetünk: tudd meg, hogy engem Marjánának hivnak, én Maniatanufusz vezérnéje voltam, midőn ő az ide nem messze levő leányok kertjébe ment el, nem térvén onnan vissza; atyja gyanitá, hogy valamely idegennel megszökött s megtiltván, hogy még nevét is eléhozzák, második leányát Nurálhudát nevezte ki Málikának; ez szigoru jellemü s rosz lelkü nő, s mivel tudta, hogy testvérét szeretem, nem akart vezérnének megtartani; de mivel mégis a kormányzatban, melyhez semmit sem értett, szüksége volt reám, kincstárnoknak nevezett ki.

Nehány év mulva Maniatanufusz visszatért atyjához, de ez elfordulva tőle, mondá neki:

— Takarodj szemem elől, szerencsétlen! te megszöktél egy átkozott idegennel s most egy bitanggal térsz vissza, menj, távozz szemeim elől!

S azután megfogatva, ide küldötte a könyörületlen Nurálhudához.

— Nagy Isten! — kiált Szaif — mondd Marjána, mi történt nőm- és gyermekemmel, életben vannak-é vagy halottak?

— Élnek, de iszonyatos helyzetben — felel Marjána — a szultánné lánczra verette s egy sötét börtönbe dobatta, hová nekem nagy veszélylyel sikerült béhatolni; Maniatanufusz mindent elbeszélt. „Az én férjem szultán Szaif Züliázán, nem pedig egy ösmeretlen — mondá ő — ő a világ legnagyobb hőse, s ha én most szenvedek, azért van, mert ő engem nagyon szeretett, s bár a kormány gondjai néha elvonák tőlem, de azért ő mindig örömmel látott engem s én távolléte alatt méltatlanul megszöktem, elragadván fiát is, a kit oly igen szeretett. Igen, én se türelem- se szánalommal nem birtam, és sorsomat megérdemlem. De Istenem! ennek a szegény gyermeknek is itt kell e sötét börtönben ártatlanul meghalni.“

Szaif ezeket hallván, nőképp sirni kezdett s könyörgő hangon mondá:

— Az Isten nevére kérlek, Marjána! eszközöld ki, hogy nőmet s gyermekemet láthassam, s te az életnél többet fogsz nekem adni.

— A mit kivánsz, az mindkettőnk életét veszélybe hozhatja — mond Marjána — de Maniatanufusz iránti szerelmem parancsolja, hogy minden veszélyt megvessek. Hallgass jól reám! midőn az éj bekövetkezik, jőjj a város falaihoz, a kaputól jobbra egy kötelet találsz, melylyel én téged felhuzlak, s majd aztán találunk valamely módot, hogy a börtönbe béhatolhassunk.

Ezen beszélgetés végeztével a málika visszatérni készült, Szaif visszavonult a ligetbe; s a málika kiséretével bément a városba, melynek kapui bezáródván, Szaif egyedül maradt.

Mihelyt az éj sötét árnya elboritá a földet, Szaif a Marjána kijelölte helyre ment, megragadta a kötelet s rögtön felvonatott a falra, onnan Marjána lakába vezettetett, hol három napig rejtve maradt, várva a napot, midőn a kincstárnokné szolgálatában leend a palotában. Elérkezvén e nap, Marjána Szaifot rabnőnek öltözteté s magával vitte a palotába; egész nap el volt foglalva hivatalával, de estve, midőn a szultánné hálótermeibe visszavonult, Marjána bezárkozott Szaiffal a palotájában levő szobájába s mondá neki:

— Látod e szobát? ezt én magamnak azért választám, mert ez közvetlen nőd és gyermeked börtöne felett van; elővigyázattal és hosszas kitartással egy kis rejtett lépcsőzetet csináltattam, mely a börtönbe vezet; most, Szaif, bátorság! én remélem, hogy eljutandunk hozzájok.

Ezt mondván, egy kis kézi lámpát adott a még mindig rabnő ruhát viselő Szaif kezébe, egy élelmi szereket s öltönyöket tartalmazó kosarat más kezébe, s azután a falnak egy táblázatát felnyitván, szűk csigalépcsőzetre értek, mely oly hosszu volt s oly mélységbe vezetett, hogy a lámpa léghiány miatt alig éghetett, s maguk is alig lélegzelhettek; végre egy sziklába vésett üregbe jutottak, a hol Szaif semmi kijárást fölfedezni nem tudott.

— Most — mond Marjána — fölkeresem a börtönőrt (ez egy nő, kit én egészen megnyertem); de mivel az ajtón álló őrök közel vannak, s mivel gyakran vizsgajáratot tartanak a börtönben, jobb ha a nőt nem ijesszük meg merészségünkkel; azért te maradj a rabnő szerepében, rejtsd el arczodat s ne beszélj.

Ekkor Marjána egy addig Szaif által nem látott, alig két láb magas és sziklaszerü vaslemezt nyitott fel, s földre feküdvén hallgatódzott; nem hallván semmi zajt, egy másik ajtót nyitott meg, mely a börtön felől hasonlóan falhoz hasonló kőszínre volt festve; Marjána ekkor térden és karon csúszva, bémászott, Szaif követte őt s beérve egy nyirkos folyósóra, ott találták az őrt, ki suttogva mondá:

— Veh Allah ya Szatti! szegény Maniatanufusz ma reggel óta számlálja a perczeket, mert tudja, hogy ma a te napod, és hogy csak te egyedül vagy a világon, a ki neki vigaszt és felbátoritást nyujtasz.

— Szaif! — mond sugva Marjána — maradj itt egy kevéssé, hogy készitsem el előre látásodra, mert ő nagyon el van gyengülve s a rögtöni öröm árthatna egésségének; — azután az őrhöz fordulva, mondá:

— Já Karkab! nyitsd föl nekem e szomoru börtön ajtaját s aztán menj őrködni a nagy ajtóhoz; a legkisebb zajra jöjj engem értesiteni.

— Já, Marjána! minő későn jössz, én már nem reméltem, hogy lássalak; midőn valaki ilyen szerencsétlen, hogyan higyjen a barátságban?

— Igaztalan lennél, ha barátságomban kétkednél, főképpen most — mond Marjána — ne engedd át magadat a bánatnak, szeretett barátném! még nincs minden elveszve.

Ezen szavakra zokogni kezdett Maniatanufusz s szeméből köny záporzott. Hogyan reméljek én, miként jöhetnék én ki ezen borzasztó börtönből; hogyan mehetnék ki e kastélyból, e városból még akkor is, ha levehetnéd ezen testemet szaggató, ezen gyermekemet terhelő lánczokat? szegény ártatlan gyer-

mekem! bár csak őt menthetnők meg; — de csak egy lény van, a ki elég nagy, a ki elég bátor, hogy azt végrehajthatná; az az atya, kinek én szivét elzúztam, miként ezen lánczok zúzzák az én testemet. Oh, igen! én megérdemlem a halált.

S ezt mondva Maniatanufusz, összekulcsolta kezeit, melyek el voltak aszva, melyek gyengülten estek vissza térdeire, lánczaikat zörgetni.

Szaif Züliázán, nem tudván megindulását és könyeit tovább tartóztatni, a börtönbe rohant s neje és gyermeke elébe térdelvén, átkarolta őket, mondván:

— Szegény anya! Szárazd fel könyeid, mert Allah megenged neked s Szaif mindig szeret téged!

.....

XIV.

Az asszonyok városa.

Airud és Akisza. Szolimán kincse.

A kis Mászár megismervén Szaif Züliázánt, sirni kezdett, midőn Maniatanufusz kinyitván mélyen béesett szemeit egy perczre, újból bezárta azokat, mert a nagy megrázkodtatás eszméletétől megfosztá.

— Látod Szaif — mond a barátnéja fejét tartó Marjána — nem hagyál nekem időt, hogy előre elkészitsem látásodra; én tudtam, hogy a nagy örömnek rohama halálos lehet ezen elgyengült és kimerült nőre.

Szaif megijedve, ápolni kezdé nejét; hideg vizet öntött halántékára s egy perczig halvány és ijesztőleg elsoványodott arczán legelteté bús pillanatait, eczetet lélegzeltetett vele s kezeibe fogta jéghideg és vassebesitette kezeit; e gyöngéd ápolásra végre életet s eszméletet nyert Szaif neje, s visszanyervén beszélőtehetségét, felkiálta:

— Já, Szaif! miért jöttél ide? hogy halálom tanuja légy s talán, hogy a tiédet is itt találd? mert testvérem könyörületlen; de ha teheted, vidd el magaddal e gyermeket s én akkor nyugodtan fogok meg-

halni; de térj vissza hamar honodba, hogy ne legyek okozója a te vesztednek.

— Maniatanufusz! azon Istenre, ki engem hall és a ki engem ide vezetett, eszküszöm, hogy ha én honomba visszatérek, az csak a te és gyermekem társaságában fog megtörténni.

— Kérlek Szaif! mondj le azon reményről, hogy engem e börtönből kiszabadits—mond a szegény nő— az lehetetlen s ha lehető lenne is, nézz reám! lenne-é erőm, hogy kövesselek? Hajdan szépnek találtál; nézz most reám! csontváz, szánalom és tán utálat tárgyává lettem. Oh, jobb ha engem meghalni hagysz!

— A boldogság, a szerelem visszaadandja egészségedet, szépségedet — mond Szaif — mert a valódi szépség csak a szívvel hal meg; hajdan bámultalak s szeretni alig mertelek, most ha inkább leendesz szeretve, mint bámulva, kevésbé boldog leendesz-é, szeretett barátném!

Szaif rendithetlen megmaradt azon elhatározása mellett, hogy a várost csak neje és gyermeke társaságában hagyandja el; hiában mondá Maniatanufusz, hogy fel fognak fedeztetni, elfogatni, s hogy mindhárman menthetetlenül veszve lesznek.

— Hát akkor együtt fogunk meghalni! — felelt Szaif.

Így tölték el az éjt, daczára az őr figyelmeztetéseinek, ki szorgalmazta Marjánát és rabnőjét, hogy távozzanak; végre Maniatanufusz összeszedvén minden erejét, mondá Szaifnak:

— Valójában el vagy határozva, hogy életedet koczkáztasd megszabaditásomért?

— Én változhatatlanul el vagyok határozva!— felelt Szaif.

— Ha így van — mond Maniatanufusz — ha semmi sem tud veszélyes vállalatodtól elvonni, úgy csak egyetlen mód van annak teljesitésére, s az a várost védő talszaméh megsemmisitése. Ez igen veszélyes mód, ismétlem, s hogy azt tehessük, Marjána segitségére van szükségünk, s számithatok-é közremunkálásodra?

— Ismét kétely! — felel Marjána szomoruan — légy meggyőződve, Maniatanufusz! hogy az életben soha sem volt nálamnál hűbb s áldozatkészebb barátnéd!

— Istenem! — felelt a rab — tegnap estve még oly nyomorult voltam, s ma már szerencséssé tesztek szenvedéseim közepette! Most az éjnek csak nyolcz órája tölt el, testvérem ilyenkor még mélyen alszik; a nélkül, hogy valakit felköltsetek, menjetek az ő hálószobájába s ágya két végére állva, azt három, négy lépéssel tovább kellene tenni (mit a nélkül hogy föl ne ébredjen, szinte lehetetlen), azután az ágy helyén egy szőnyeget fölemelvén, ott egy gyűrűt fogtok találni, melynek segitségével egy kis lépcsőzetre vezető lappancsot emeltek föl; ez a lépcsőzet egy földalatti terembe vezet, melynek közepén egy kiszáradott fa, s a fán egy mozdulat nélküli madár áll, melynek csőre egy vasszeggel van átütve; Szaifnak e szeget ki kell huznia, de nem egészen, hanem úgy, hogy az akkor essék le, midőn ti a földalatti termet elhagyjátok; ha ez így végrehajtható lenne, akkor talán menekülhetnénk; mert a talszáméh többé nem lenne a városon s az érczszobor nem védné többé. Vissza ugyanazon útat kövessétek, melyen mentetek; ha siker követendi lépteiteket, én itt egy óráig várni fogok reátok s kérni a hatalmas Istent, hogy vegyen minket oltalma és pártfogása alá.

— Gyorsan, gyorsan! — mond Szaif — ne veszitsünk egy perczet is; az éj halad s minden percz megfizethetlen.

Rögtön fölmentek Marjána szobájába s megfoghatatlan szerencsével teljesiték Maniatanufusz intéseit; a szolgálók, a testőrnők mind elaludtak; a szultánnő ágyát tovább tevék a nélkül, hogy ez fölébredjen; a madár száját elzáró szeg minden nehézség nélkül kihuzatott a megjelölt módon, s távoztuk után három negyed órával visszatértek Maniatanufuszhoz.

De alig léptek bé a börtönbe Szaif és Marjána, a városban iszonyatos zajt hallottak, s egy mennydörgő hang hallatá:

— Asszonyok városa! én távozom, városotok felett többé nem őrködöm; én szabadságomat visszanyertem, elhagyom a szobrot, melybe hakiméh-itek bezártak volt, s melyből egy hős kiszabaditott; most védjétek magatokat a férfiak ellen. Isten veletek, asszonyok! engem többé látni nem fogtok!

E kiáltásra a nők és leányok zajongva és jajveszékelve siettek az utczákra; Szaif, ki már neje és fia lánczait széttörte, Marjána segitségével annak szobájába vezette őket s az utczán való tolongás- és sötétség segitségével (mert még éjjel volt) elhagyták a palotát s Marjána lakására mentek; ennek kapujához érve, Marjána mondá barátainak:

— Most zárkozzatok bé lakomba; én, hogy minden gyanut elháritsak magamról, visszatérek a málikához; ne féljetek semmit; én rabnőimnek rendeletet adok, hogy senki másnak ki ne nyissák a kaput, csak nekem; s ha valami vész fenyegetne, rögtön tudósitni foglak.

Midőn Marjána a málikához ért, ez utolsó ijedten s iszonyu izgatottságban rendelte, hogy egy titkokat leleplező bűvésznőt hivjanak.

Midőn ez a nő, kit Kayhunának hittak, megérkezett, mondá neki, hogy fedezze föl ama férfi hollétét, ki a városvédő nemtőt kiszabaditá.

Ekkor Kayhuna kérte a szultánát és Marjánát, hogy kövessék az ő lépteit, s így kapuról kapura mentek; a bűvésznő mindenütt olvasott valamit egy könyvből s tovább ment mondván: „Nincsen itt!“ Igy mentek a Marjána házáig; itt szintén megállott a bűvésznő s könyvéből olvasván felkiáltott, hogy „az, a kit kerestek, itt van!“

— Hallod-é Marjána — mond a málika — mit mond a bölcs Kayhuna.

— A bölcs Kayhuna nem tudja, mit beszél — felelt Marjána.

— Hogyan! a mi bűvésznőnk nem tudja, mit mond? kérdi nyugtalanul a szultánné.

Marjána kiméletlen nyers feleletére a szultána rendeletet adott, hogy fogják el a kincstárnoknét s ajtaját erőszakkal törjék fel.

De Marjána fehér csapatjának minden nőfegyveresei kisérék urnőjöket s az elfogatási parancsot hallván, körülvették főnöküket s kardot rántottak a málika testőr csapatja ellen.

A viadal elkezdődvén, Szaif a fegyverzörejre kitekintett az ablakon s látva a történteket, mondá Maniatanufusznak:

— Most van a legalkalmasabb percz a távozásra; ezen zavarban a kapukon nem őrködnek figyelmesen s én a nélkül akarnék távozni, hogy ezen nők között vért

ontsak; vedd azért fiunkat s kövess engem, majd én fogok útat nyitni neked!

Ekkor lementek, Szaif a kapu küszöbére lépve, jobb kezével fölemelte Hám-ben-Noéh kardját s kiáltá:

— Én vagyok az embereket és nemtőket legyőző Szaif Züliázán!

A szultána testőrei rá akartak rohanni, de sebesen forgatott kardjából lángsugarak törtek ki, melyek elvakiták őket s visszavonulásra kényszeriték; Szaif nem sujtott kardjával egyet is, hanem mindazok, a kik útjában voltak, ijedten vonultak vissza s Maniatanufusz, fia és Marjána követék őt a városon kivül.

De a szultánné dühöngve állott asszonyai előtt s mondá nekik:

— Az csak egy ember s ti nem szégyenlitek ezen ember és kardja előtt gyáván hátrálni?

Így fölébresztve büszkeségöket és bátorságukat, az egész nősereg Szaif üldözésére indult, már túlhaladtak a kapukon s a mezőkön nyargaltak; de azon perczben, midőn a menekülőket utólérendők valának, nagy porfelleget pillantottak meg, mely a villám sebességével közelgett feléjök; csakhamar ez a vakitó porfelleg körülfogta őket s számtalan lovagok ragadták fel nyergeikbe, s így pároslag nyargaltak bé a talszáméh által többé nem védett városba.

Szaif és társai megállottak volt bizonyos távolra, ezen jelenetet szemlélni, s midőn annak rájok nézve szerencsés kifejlődését látták, lejöttek a dombról, hogy annak megmagyarázását kérjék nehány hátramaradt lovagtól, kik nem találván nőket, ott lovaikat tánczoltatták.

— Íme — mondák ezek — ez úgy történt, hogy az asszonyok városát védett nemtő ma a mi városunk felett átrepülvén, lekiáltott: „Ja Jamat Arijale (Já, férfiak csapatja)! én az a Hamaz vagyok, a ki a nők városát védtem; nekem visszaadták szabadságomat s most ti félelem nélkül mehettek magatoknak nőt foglalni.“ — S mi úgy tevénk, ezt a várost és asszonyait elfoglaltuk.

Szaif búcsut vett a lovagoktól; a hegyre indult, hol Akisza várt reá, midőn Marjána mondá nekik:

— Daczára Maniatanufusz iránti szerelmemnek, én soha sem tudnám magam arra határozni, hogy honomat elhagyjam, s így búcsut kell tőletek vennem!

— Hogyan! — mondának egyszerre Maniatanufusz és Szaif — midőn neked köszönhetjük életünket s még többet életünknél, azon boldogságot, hogy együtt lehetünk, most te minket el akarsz hagyni egy városért, hol téged a nők legalább rosz szemmel fognak nézni?

— Én tudom mind azon kellemetlenséget, a mely reám vár — felel Marjána — de itten születtem s másutt élni nem tudnék.

— Isten veled hát! — mond Maniatanufusz, s Szaif felé fordulva hozzátevé:

— Látod, Szaif! mennyire szeretjük mi honunkat; megbocsátod-é most az én bolondságomat?

— Nekem kell bocsánatot kérnem — mond Szaif — hogy nem tudám azt veled elfeledtetni.

S bal karjával gyönge nejének derekát átölelve s fiát jobb vállára helyezve, fölvitte a hegyre, hol Airud és Akisza szerencséltették Szaifot, s míg Szaif

egy perczre leült nyugodni, Airud hozzálépett s kezeit megcsókolván, térdre állott előtte.

— Já, Airud! mit ohajtasz tőlem? — kérdé Szaif Züliázán.

— Uram és parancsnokom! — felelt Airud — egy kegyelmet esdek tőled, én szeretem Akiszát; engedd meg, hogy nőűl vehessem.

— Miért ne, ha ő beléegyezik — felelt a málik; — távozz egy kissé, beszélni akarok vele.

S Akiszát elészólítva, mondá neki:

— Te tudod, Akisza! hogy Airud egy nagyon jó nemtő s hogy nekem mindig hű szolgám volt, akarod-é, kedves barátném! férjűl elfogadni?

Szaif ezen kérdésére Akisza elhalványult s felelé:

— Bármily hűséggel ragaszkodjék is hozzád Airud, ő mindig csak szolgád neked, én pedig barátnéd, s miként te, úgy én is, mulukok ivadéka vagyok, és én csak hozzám hasonlóhoz fogok férjhezmenni.

— De Airud nem közönséges szolga! — felelt Szaif.

— Airud szolgál, és szolgál akaratja ellen is mindazoknak, a kik a Lueh birtokosai; én azt hiszem, hogy erre adott neked példát. Szaif! midőn én teszek neked szolgálatot, azt irántad való barátságból s Abduszalam Sheik iránti tiszteletből teszem; miként vethetsz össze hát engem egy alsó rendü nemtővel, ki annyiszor vala vesztednek vak eszköze, midőn engem megmentésedre hivott; ha erről nekem egy szót is eléhozol, rögtön elhagylak.

— A házasságok csak kölcsönös beléegyezéssel és nem erőszakkal köttetnek — felel Szaif — s azért ne haragudj, Akisza! ne beszéljünk többet erről.

Ekkor indulásra készültek. Akisza Maniatanufuszt és fiát vitte, Airud pedig Szaif Züliázánt, ki mondá neki:

— Szegény Airudom! Akisza büszke születésére; de te ne szólj neki s majd ha városomba érkezünk, én igyekezendem rábirni őt.

Elindultak s Airud az egész úton szomoru és levert volt.

Szaif Züliázán szerencsésen visszaérkezett szülővárosába, hol barátjai és vezérei nyugtalanul várták, mert útjának czélját nem tudták s merész bátorságát ismervén, nagyon aggódtak s bámulásuk egészen a megdöbbenéssel volt határos, midőn Maniatanufusz és fia—kiket már két év óta halottnak hittek—társaságában látták megtérni. Szultán Szaif elbeszélte nekik ezen történetét s azután Airud szerelméről is beszélt nekik, kit a szomoru fájdalom emészt s véleményöket kérte ezen kérdésben. A málik barátjai azt felelték, hogy Airud, bár szolga, midőn egy oly szultán, mint Szaif szolgálatában van, úgy tekintendő Akisza által, mint egy nagy és tekintélyes személy, s magukra vállalák, hogy Akiszát rábeszéljék.

Midőn egy napon Szaif Züliázán vezéri tanácsában s Airud jobbján ülne, Akisza belépett s mondá:

— Já, málik Azamán! engem rá akarnak beszélni, hogy szolgád Airudhoz menjek férjhez; jól van, én beléegyezem ezen szövetségbe, ha nekem Airud nászajándékba elhozza azon Ataj veh Álbedellá th-t (a koronát és öltözetet), melyet Bálkáisza viselt Szolimán prófétával (ki üdvözölt és áldott legyen) való menyegzője napján.

Szaif Airud felé fordulván, mondá:

— Hallod-é mit kér Akisza; mit mondasz reá? De a nemtő ijedtében majd földre esett s panaszos hangon mondá:

— Oh én, szerencsétlen! Akisza azért kéri ezt tőlem, mert halálomat akarja; e tárgyak Szolimán próféta kincsei közt vannak, s e kincseket a nemtők egy málikja (Kayhun-nemtőfőnök) őrizi, kinek rendelkezése alatt százezer oly nemtő áll, mint én; miként tudnék hát én ezen kincshez még csak közeliteni is?

Szaif és a tanács kérték Akiszát, hogy kérjen egy más nászajándékot; de ő hajthatatlan volt; ő csak az Ataj veh Albedellah-t akarta, mondván: — Airudnak tudnia kellett előre, hogy én muluk leánya levén, kezemet csak olyannak adom, ki hozzám méltó nászajándékot fog hozni.

— Jól van — mond Airud — akaratod teljesitve lesz; te vagy birni fogod Szolimán nejének koronáját és öltönyét, vagy halálom hirét fogod hallani.

A tanács eloszlott, Akisza visszatért kastélyába, s Szaif nemtőjének nehány megjegyzést tett azon kikerülhetlen veszélyről, melynek magát kiteszi.

— Já, Szidi! — felelt Airud — ha vállalkoztam a nélkül, hogy engedélyedet kikérjem, azt azért tevém, mert tudtam, hogy te nem tagadod meg azt oly tényért, mit te mindennap téssz, t. i. feláldozni, odadobni az életet a becsület- és szerelemért.

— Soha sem volt gondolatomban — felelt Szaif — hogy gátoljalak; ha eléggé szereted Akiszát, hogy élted áldozatúl hozd neki, tedd, hanem ezen elhatározásodban vajjon nem vezetett-é inkább a hiuság, mint a szeretet?

— Nem, uram! — felkiált Airud — mert valójában Akisza iránti szerelmem oly nagy, hogy a nélkül élni nem tudnék s lehetetlen, hogy ez egyesülés reményétől megváljak.

Csak az indulásról volt szó!

— Mikor s miként fogok rólad hirt hallani? — kérdi egy napon Szaif nemtőjétől.

— Innen a Szolimán kincstárához való menetelre három hónap kell, annyi a visszajövetelre, annyi az ottani szemlélődésre, hogy a kincstárt megközelithessem, s így ha az év három utolsó hónapjában vissza nem térek, hivj engemet a Lueh által, s ha a világ tulsó oldalán lennék is, egy percz alatt nálad leeedek; ha egy, kétszeri hivásra sem jelennék meg, akkor tudni fogod, hogy rab vagyok, vagy hogy valami nagy szerencsétlenség ért; de ez esetben nehogy háromszor is megdörzsöld a Lueh-t, mert akkor az ég tüze elégetne.

Airud távozott s Szaif egy nyugalmas évet töltött országában, számitva a perczeket, hogy hű nemtője megtérjen; de az év utolsó hónapjai is elérkezvén a nélkül, hogy ez megérkeznék; Szaif elévette a Lueh-t s a lehető legerősebben megdörzsölte azt, de semmi feleletet nem nyert; másodszor is ismételte eredménytelenül, s már harmadszor is meg akará dörzsölni; de ekkor eszébe jutván Airud figyelmeztetése, félredobta azt s két köny fakadt szemébe.

Szaif e percztől fogva szomoru és szórakozott lett, minden érdektelen volt előtte, csak azon ohaj foglalkoztatá, hogy hű szolgáját megszabadithassa.

Egy napon palotája erkélyén mulatván vezérei társaságában, Akisza leszállott s üdvözlé őtet; de

Szaif nem visszánozta, sőt még reá sem nézett; ez szomorodtan kérdé:

— Uram és barátom! miért haragszol reám? Airud miatt? mit tett ez a nemtő, hogy te annyira szereted; ő neked szenvedéseket okozott, az igaz akaratlanúl; de végre is a legiszonyubb veszélyekbe dobott s mindig én valék, ki a halálból kiszabaditálak.

— Igaz — mond Szaif — de ő ragaszkodik hozzám, szeret engem s te Akisza talán féltékenységből küldéd őt vesztire?

— Én egy szinte lehetetlen dolgot követeltem tőle, hogy megmutassam neki a köztünk levő különbséget — mond Akisza, mintegy kikerülve Szaif kérdését—; de uram, mit tehete ő éretted, mit én tenni ne tudnék; én rendelkezésedre állok miként ő, s én szeretetből teendem azt, a mit ő kényszerüségből tett.

— Valójában, igaz-é — mond derülten Szaif — hogy te mindent megtészsz, mire kérni foglak? megigérnéd-e azt nekem a szent Isten nevére?

— Esküszöm neked a mindenható Isten nevére — felel Akisza — hogy minden kivánatodat teljesitendem, még ha tűz által kellene is elpusztulnom.

— Jól van tehát — mond Szaif — én ohajtom, hogy engem Szolimán (ki üdvözölt legyen) kincstárához szállits rögtön.

— Szolimán próféta kincstárához? kiált ijedten Akisza — íme te egy lehetetlen dolgot kivánsz!

— Airudnak semmi sem volt lehetetlen, s ha én a mult évben azt mondottam volna, hogy vigyen magával, ő észrevétel nélkül megtette volna azt.

— Mert nem lett volna jogában azt nem tenni — felelt Akisza — s kénytelen lett volna a lángok közé vinni téged, ha azt rendelted volna neki.

— És éppen az ily engedelmességet szeretem én — felelt Szaif — s így fölmentelek Akisza! az alól, hogy nekem ezen út veszélyeit elbeszéld; mert én el vagyok határozva azt megtenni, ha csak te nem akarod esküdet visszavonni, mert azt még mindig megteheted.

— Nem szegem, nem szeghetem meg eskümet — mond Akisza — s ezen vállalat veszélyeit sem fogom elésorolni, csak azon körülményre figyelmeztetlek, hogy én téged most csak egy hónapig szolgálhatlak, akkor egy hónapig el kell hogy hagyjalak s ennek elteltével újból visszatérendek; szóval, én csak egy darabig útazhatom veled, azután az útat magadra kell folytatnod, én legfeljebb azt csak kijelölhetem.

— Ily módon először fogunk útazni—mond Szaif.

— Igen — mond Akisza — de tudod-é mily hosszas ez az út? mi nemtők azt három hónap alatt tesszük meg, mert mi föld felett haladunk; de te mint ember, csak hat év alatt mehetsz oda, hat évig jössz vissza; ki tudja hány évet töltesz ott, s így öregen s összetörve térendesz vissza, ha visszaérsz!

— Az mindegy— mond Szaif — Allah nem azért adott nekem egy oly becses talizmánt, hogy nyomorultan veszni engedjem az ezen zakhirához kötött nemtőt; én kötelességemet teljesitendem.

— Akisza látva, hogy szavai hatástalanok Szaifra, barátjaihoz fordult, mondván:

— Vezérek s te málik Efrah! ki Szaifnak mintegy atyja vagy; beszéljétek le ez oktalan tervről; mert ha távozni engeditek, soha többé látni nem fogjátok.

Ekkor minden ott levők kérni kezdették Szaifot, hogy hagyjon föl veszélyes tervével; de ő siket maradt könyörgéseikre, mondván, hogy a hatalmas Isten

segitendi egy szent kötelesség teljesitésében, s más részről, a kormányzás távolléte alatt semmit szenvedni nem fog, mert azt málik Efrah még sokkal jobban és szakértőbben vezetendi mint ő.

Akisza nyolcz napot kért a készülésre, a kilenczedik nap megtérvén, kérdé, ha mindig azon akarattal van-é?

— Kész vagyok! — mond Szaif.

S mint mindig, helyét málik Efráhnak átadván s Khamiméh-t, Barnokh-ot, Szádun Eszendcsét, Akélát, Dementhurt, Szabikot és Majmunt, mint vezéri tanácstagokat melléje adván, családját és barátjait átölelte s távozott.

Szaif Züliázán első hónapi útja fáradalmas volt, veszélyes viharok dühöngtek, nagy tengerek felett vonultak el s háromszor 24 óráig egy percznyi nyugalomra sem szállhattak le, úgy hogy Akisza a hónap végén már alig tarthatá fenn magát; végre egy vad és kietlen vidéken szálltak le.

— Ma szolgálatom utolsó napja! mit vélsz, Szaif; alig tetted meg huszad részét útadnak s már is láthatod, mily terhes és veszélyes az; akarod-é, hogy nehány napot nyugodva visszatérjünk honodba? Szaif! Isten nevére, barátaid, gyermekeid emlékére kérlek, gondolkozzál meg; még van idő!

— Visszatérni! — felel Szaif — nem, nem! az nem lehet! hagyj itt Akisza, ezen a földön; Isten vezérem leend, s egy hónap mulva jöjj vissza s keress föl!

A szegény elszomorodott lelkü Akisza megmagyarázta útját s búcsut véve távozott.

Szaif sok napokon át miveletlen kopár helyeken útazott, hol emberrel sőt még állattal sem találkozott; kihalt puszta volt ez, mely még vad gyümölcsöt sem nyujtott táplálására; a vele volt élelmi szerek elfogytak s az éhség éreztetni kezdé magát.

Nem sokára futó-homok váltá fel a rögös földet, melyen eddig haladott; de e változás által semmit sem nyert, mert a határtalan homoksikságon még bajosabban haladhatott; lábai visszacsúztak annak sík felületén s keveset haladhatott előre; ily kínteljesen útazott három hétig gyökerekkel táplálkozva, midőn végre egy dombot pillantott meg, mely a puszta egyformaságát megtörvén, reményt nyujtott, hogy tetejéről valamely várost vagy emberi lakot fedezhet föl. Szaif összegyüjtvén erejét, annak tetejére sietett föl; de mily nagy volt csalatkozása és elszomorodása, midőn egy végetlen tengert látott, várost és emberi lakot kereső szeme.

— Nagy Isten — mond Szaif — hát azért vándoroltam annyit, azért kínzám és fárasztám magam, hogy ide jussak! s elkeseredett szívvel imádkozni kezdett a parton.

S míg így imádkozva az előtte elterülő tengeren legeltetné szemeit, egy fehér pontot pillantott meg a távolban, mely perczenként bámulandó sebességgel nagyobbodott és közeledett s nem sokára megismeré, hogy az egy kieresztett vitorlaszárnyakon sebesen repülő hajó. Ekkor bátorságot s reményt nyervén, hálákat adott Alláhnak, ki oly hamar meghallgatá segély-könyörgését.

A hajó közeledvén, Szaif lebontá turbánja kendőjét s jelt adott vele, mit a parancsnok észre is

vett, mert nem sokára egy csolnak eresztetvén le, parthoz evezett s Szaifot fölvevén, a hajóra szállitá; útasunk kikérdeztetvén a kapitány által, nem tartotta tanácsosnak megmondani kalandos vállalatját, s most is hajótörést szenvedett kereskedőnek adta ki magát s megérté, hogy a hajón szinte Indiából megtérő kereskedők vannak, honnan szép czikkeket hozva megállának a parti városokban, cserevásárokat teendők. Szaif nehány napig velök levén eléhozta Szolimán kincstárát beszélgetés közben s kérdezősködött annak holléte felől; de ezek mit sem tudtak róla. Szaif átlátta, hogy ez az útazás nem előnyös reá nézve, mert már egy egész hónap óta hajózott velök a nélkül, hogy partot értek volna s Akisza nem tehete érette semmit a tengeren, mert ő csak szárazon útazhatott, a hol időnként megnyugodhatott.

Hetek teltek el s szerencsétlenségre a kapitány eltéveszté útját s nem tudta, hogy hol van; négy hónap telt el a legnagyobb békétlenségben, mert már a víz és élelmi szerek is fogyni kezdettek.

Egy reggel azonban a figyelő őr felkiáltott: „föld, föld!“ s a fedezetre felsiető útasok nem sokára egy nagy várost pillantottak meg s felé irányozták a hajót.

A parthoz közeledvén, a csolnakok leeresztettek s csaknem mindnyájan beléültek, mert mindnyájan ohajtották a száraz földet tapodni oly hosszas hányattatás után, s embereket látni oly hosszas elszigeteltség után. Nem messze a várostól leszállván, örömmel siettek a város felé viritó s gazdag tenyészetü növényekkel ékes térségen át; de a midőn egy nagyszerüen szép viráglugost bámulnának, egyszerre hat iszonyatosan rút, 7—8 láb magas ember ugrott ki az alól, kiknek fejök a tevééhez hasonlitott.

— Ördögbe! — mond a kapitány — itt nem vagyunk a legkellemesebb helyzetben, úgy látom; talán jó lenne visszatérnünk!

— Nem kell félni! — mond Szaif Züliázán — ezen állatok bizonyosan jól meg fogják fizetni kelméiteket.

De e rövid beszélgetés alatt a bennszülöttek közeledtek feléjök s kerek szemeikkel vizsgálódni kezdvén, kemencze-szerü szájakat tátottak, melyekből kinyuló hatalmas fogaikat, roszat jóslólag kezdték csattogtatni.

A kereskedők ez látva, visszafordultak és sebesen futni kezdettek, s mintha a tűz kergetné, a tengerbe ugráltak s csolnakjaikba mászva, visszaeveztek hajójokba.

Szaif magára maradván ott, a vad emberek feléje siettek, szemeik villogtak mint lámpák, szájaik mértéken túl tátongtak s állati fejeiket mozgatva, oly ijesztő röfögést hallattak, hogy a part sziklái viszhangoztak belé.

Ekkor Szaif Züliázán visszalépve, kardot huzott s védelmi állásba tette magát ezen teve-emberek ellen.

.....

XV.

Út Szolimán Konutz-ához.

Szaif jegyese. A halottak városa. Az óriások.

Míg Szaif védelmi állásba helyezkedett ezen emberek ellen, kik felfalására látszottak készülni, egy közülök kiállva, Szaifhoz közeledett s mondá neki:

— Barátom! mit akarsz e karddal? nincs miért félned tőlünk; mert ha nevettünk, azt csak azért tettük, mert nagyon kicsinynek s kicsinységedben szépnek és kedvesnek találtunk téged s örömmel szemlélünk; de társaid miért szaladtak el mint az eszeveszettek? miféle emberek azok?

— Azok kereskedők — felel Szaif — s megijedtek tőletek, mert ti igen szokatlan modorban nevettek!

— Hogy a jó Isten áldja meg! különben jól tették, hogy távoztak; mert mi ily gyáváktól semmit sem veszünk.

S ezzel Szaifot málikjokhoz vivén, elbeszélték neki a történteket.

— Labész Alaik (semmi ne kedvetlenitsen)! — mond ez Szaifnak — társaidnak távozta se szomoritson; te itt velünk jobban leendesz; s ha útadat

mindenesetre folytatni akarod, mi itten találunk a távozottnál jobb hajót, mert szigetünkre sok kereskedő jön üzérkedni.

Szaif még nehány perczig beszélgetvén a málikkal, helyet keresett hogy leüljön, s egyet üresen találván, elfoglalta; ez pedig egy hirneves küzdő helye volt, ki a málikkal beszélgetett e perczben, s midőn újból le akart ülni, helyét elfoglalva találván, szitkokat szórt az idegenre.

Szaif ekkor kérdé a málikot, hogy ki legyen ez a neveletlen ember s mit akar.

— Ezt az embert — felelt a málik — Szháriknak hivják s azt mondják, hogy egy páratlan erejü küzdő, kit még eddig soha senki földhöz nem vágott.

— Szeretnék vele megbirkozni, ha ő máliksága engedélyt ad reá.

A málik kérdést tett, ha elfogadja-é amaz a meghivást; Szhárik ezen felszólitásra készséggel lépett Szaif elébe s jobb kezét megfogván, karját hátra akarta facsarni; de az oly mozdulatlanul s hajthatatlanul maradt, mintha vasból lett volna. Ekkor Szaif Züliázán mondván, most már rajtam a sor, ellenének karját megragadva azt oly erővel facsarta hátra, hogy Szhárik csontjai recsegtek s a fájdalom miatt kénytelen volt térdre esni; de csakhamar dühösen emelkedett föl s bal kezével úgy pofon ütötte szultán Szaifot, hogy szemei szikráztak belé.

Szaif Züliázán ezen felbőszülvén, kirántotta kardját s leütötte a szemtelen fejét.

Ezen véres jelenet tanui meg akarták Szaifot rohanni; de a málik feltartóztatván őket, mondá:

— Ne érintsétek ezt az embert, mert ez egy bátor férfi, Szhárikh bárdolatlan s neveletlen ember volt, ki megsérté őt; ez a férfi tetszik nekem s szivemből ohajtom, hogy közöttünk maradjon.

Szaif több hónapokig maradt a szigeten, nem találván módot a távozhatásra. Neki ugyan megigérték, hogy tudatni fogják, midőn valamely hajó érinteni fogja a földet s ellenkezőleg mindent elkövettek, hogy azok érkezését eltitkolják előtte; de ekkor maga kezdett figyelmesen ügyelni a hajók érkezésére s naponta többször vizsgálta a tengert.

A málik ezt észrevevén, más módot keresett, hogy Szaifot önkéntes maradásra birhassa, s magához hivatá Rabbiát. Ez egy vén tudós volt, a kit a málik messze országból hozatott leánya nevelésére.

— Rabbia! te tudod, hogy leányom minő szép s hogy felügyeleted alatt mily gondos nevelésben részesült; én leányomat Szaifnak akarom nőül adni, s téged választálak, hogy az idegennel ezen szerencsét tudasd; akarom, hogy ez a házasság mindenesetre megtörténjék! érted-é?

— Értem, hatalmas málik! — felelt Rabbia — s idővesztés nélkül Szaifhoz sietett s tudatá vele a málik ajánlatát; egyszersmind a fiatal leányra mindenféle dicséretet halmozott.

— Hogyan lehetnének a nők szépek itten — mond Szaif — midőn a férfiak oly rútak!

— Ismétlem neked — felel Rabbia — hogy a málik leányának szépségben sem itten, sem más helyt párja nincsen.

Szaif gondolá magában: „valójában, már régóta únom magamat ezen a szigeten s elmenetelem előtt,

ha alkalom kinálkozik, miért ne mulatnám egy kissé magamat! az nem akadályoz, hogy az első hajóval tovább álljak, s bizonyosan a herczegnőt nem fogom magammal a Szolimán Konutz-ához vinni.“

S ezen gondolat után Szaif elfogadta a házasságot, s Rabbia a málikhoz sietett megbizatásának szerencsés eredményét tudatni; a jó uralkodó el volt az örömtől ragadtatva s nem akarván azt elnapolni, magához hivatá a birót és bizonyságokat, s Szaif a herczegnő férjévé lőn avatva.

A fiatal leány arcza vastag selyem fátyollal volt eltakarva, s midőn Szaif egyedül maradt vele, természetes kiváncsiságtól vezettetve hozzálépett, s nem minden megindulás nélkül a szorgalmasan elzárt fátyolra emelé kezét, azt elháritandó; a herczegnő ekkor nevetésre vonta ajkait, hogy talán még szebbnek tetszhessék; de milyen nagy volt a Sháma és Maniatanufusz szép ajkainak szemléléséhez szokott Szaif bámulata, midőn maga előtt egy valóságos állati szájat látott tátongni, ijesztően kiálló fogakkal! Szaif visszaereszté a fátyolt s a szoba más szögletébe ment muszulmán szokás szerint imádkozni. Ez ima hosszu volt s midőn elvégzett egyet, mást kezdett, így egy harmadikat, egy negyediket, egész reggelig. Ekkor Szaif elhagyta a menyegzői szobát s sietve Rabbiához ment.

— Mit jelent ez a sületlen tréfa? — mondá neki — te elvétettél velem egy leányt, a ki nem a mi fajunkhoz tartozik, s inkább hasonlit azon idomtalan állathoz, melylyel nálunk a pusztákon útaznak; én nem szeretem, hogy olyan szemtelenül hazudjanak nekem, miként te tevéd, midőn mondád, hogy a herczegnő szépségben páratlan.

— Uram! mond Rabbia — kérlek ne neheztelj reám; mert a málik rendelte nekem, hogy téged e házasságra rábeszéljelek; szavaimban pedig nem volt hazugság, mert a herczegnő az ide való szépségi fogalmak szerint szépnek tartatik; ily nemü szépség pedig sehol sem találtatván, igazam volt, midőn mondám, hogy a herczegnő szépségben páratlan.

— Látom, Rabbia! hogy te a furfangosságban nagy mester vagy, s ha ily leczkéket adsz növendékednek, úgy nem kétkedem, hogy ő erényben is oly kitünő, mint arczban; de a mi legtisztább itt, az az, hogy nekem minél hamarább el kell hagynom ezen szigetet.

— Én is veled menekülök — mond Rabbia — mert a herczegnő nevelése bevégeztetett s én is iszonyatosan únom itt magamat; de nekünk egy alkalomra kell várnunk, s így még nehány napig béketürés!

— Béketürés! neked könnyü — mond Szaif — de hatalmas Isten, mit fogok én tenni?

Az estve elérkezvén, Szaifnak vissza kellett térnie a szerályba s neje szobájába mennie; itt újból imádkozni kezdett, s imádkozott egész reggelig; azután Rabbiához sietett s mindketten a tengerpartra mentek sétálni.

— Adja az ég — mond az öreg — hogy hamar érkezzék egy hajó, mert én látom, hogy csak félig jártam el megbizatásomban; mert a te szűz feleséged panaszra menend a málikhoz s én leendek, ki a te teve-fog iránti ellenszenved miatt szenvedni fogok.

— Nézzünk figyelmesen — mond Szaif — nem látsz-é valamely fehér pontot e folyékony térségen!

De egy vitorla se tünt fel.

A míg idegeneink eként vizsgálódtak, az alatt a férje áhitatoskodását megunt herczegnő a málikhoz ment s mondá neki:

— Atyám, te kezemet egy ösmeretlennek adád; de én úgy hiszem, hogy ő kevéssé fogékony azon megtiszteltetés iránt, melyben őt részeltetéd; mert ő estvétől reggelig imádkozik, reggeltől estig sétál s még hozzám mindeddig nem szólott.

A málik ezt hallván, Rabbiát hivatta s kérdé tőle:

— Meg tudnád-é nekem Szaif viseletét magyarázni? talán leányomat rútnak találja!

— Nem málik Azamán! hanem a mi országainkban az a szokás, hogy az új házas hét éjen át imádkozik, s csak ezen idő eltelte után közeledik nejéhez.

— Látod, leányom! — mond a málik — nem kell neheztelned Szaifra; az országának egy szokása s te egy szép, bátor és mindenben tudós lovagot nyerendesz férjűl.

— Inkább szeretném, ha kevésbé tudós s szeretetre méltóbb lenne — mond a fiatal nő, s azután visszavonult szobájába, hol nem sokára Szaif Züliázán megjelent; de ekkor is csak folytonosan imádkozott a nélkül, hogy reá tekintett volna.

Reggel pedig Rabbiához sietett.

— Hamar, már most szökjünk az első hajóval! Tegnap estve, midőn a herczegnő szobájába mentem, ennek arcza le volt leplezve s nagy szemeit oly szeretetteljesen legelteté rajtam, hogy bár nem igen szoktam félni, még most is reszketek belé.

— Mit akarsz? — mond a vén tudós — mindenkinek megvannak gyengéi és erényei! te félsz attól, a mi rút, miként mások félnek attól, a ki bátor és vitéz.

Nem sokára, a parton kémlelődve, egy halászcsolnakot találtak, megvették s vitorlát huzva, útra keltek azon reményben, hogy valamely nagy hajóval fognak találkozni, mely a száraz földre szállitandja; honnan Rabbia honába visszatérhet, Szaif pedig feltalálhatja Akiszát, ki már egy év óta nem férhetett hozzá.

Több napok- és éjeken át útaztak, míg útjok kilenczedik napján egy pompás hajóval találkoztak, mely nem messze tőlök vitorlázott; erejöket megfeszitve eveztek ezen szép hajó felé, midőn hirtelen vihar keletkezett. A tenger dagadozni, az ég sötétedni kezdett; a kérlelhetlen vihar megragadta gyenge csolnakjokat s ide tova lökve, egy fél óra mulva darabokra zúzta; ezen végzetszerü perczben sikerült Szaif Züliázánnak és társának egy-egy deszkát megragadni, így magukat fenntartani. A vihar eltávolitá a hajótól s nem sokára egymástól is eltávolitá, egyik jobbra, a másik balra küzdött a bősz elemmel.

A mi Szaifot illeti, így hányatott három nap és három éjjel, a harmadik napon egy sebes folyam által egy szűk öbölbe ragadtatott, melynek tölcsérszerü örvényében nyargaltak a tenger hullámai s egy vad szikláktól szegélyzett üregbe mint pokol szájába örvényültek bé a habbá tört hullámok. Szaifot ellenállhatlanul ragadták a folyam árjai ezen vészes örvény felé s többször éles sziklákhoz csapkodva, sebbel terhelten, összetörve, félig meghalva a tátongó örvény szájához sodortatott, midőn egyszerre légbe emeltetni érezé magát; de eszméletét veszté azon perczben, midőn életet nyert.

Midőn érzéseit visszanyeré, Akisza mellette volt, ki még egyszer kiragadá a halál torkából s egy szép gyepre fektetve, több óra óta ápolta.

Midőn a beteg felelhete, mondá neki:

— Szaif! hát nem ment-é el kedved ezen lehetetlen úthoz? még alig tevéd meg annak negyed részét s már két év tölt el, és látod a vészt, a mely minden lépten nyomon megrohan. Kérlek, uram és barátom! ne áldozd fel magad egy oly dologért, a mely nem érdemli azt; térjünk vissza, még van idő!

— Jól tudod, testvérem! hogy ezek következetesség nélküli beszédek — mond Szaif gyenge hangon — azt akarod, hogy felhagyjak egy vállalattal, melyért már annyit szenvedtem, s hogy a halált félve elhagyjak veszni egy oly hű szolgát, minő Airud? inkább gondoljunk az indulásra, mihelyt a lég élénkségét ki tudom állani; egy hónapig válladon fogok útazni, az alatt újból elég erőt nyerendek arra, hogy magam lábamon folytathassam útamat.

Nehány nappal később Akisza útra kelt Szaif Züliázánnal; a hónap vége elérkezvén, egy termékeny tartományban állapodtak meg. Akisza egész részletességgel kijelölte az útat, melyet a szultánnak követnie kellett, hogy a tengert kikerülje s megigérve, hogy figyelemmel fogja kisérni, búcsut vett Szaiftól s felszállott a légbe.

Szaif több napokig útazott; néha házakat is talált, néha útat is tévesztett, midőn út nélküli magas hegyeken kellett áthaladnia.

Egy napon, midőn így iránytalan bolyongana, sötét felhőt látott közeledni, mely a földet érinté, alakot változtatott s csakhamar egy roppant nagyságu óriássá változott át, kinek szemei tűzként villogtak; midőn ezen óriás Szaifhoz ért, kiáltá:

— Ki vagy? s mi neved?

— Én ezen országban idegen vagyok, nevem Szaif Züliázán! — felelt ez.

— Szaif Züliázán! — ismétlé az óriási egyén — ah átkozott, már tíz év óta kereslek; mert te ölted meg az én testvéremet, Mukhtatif-ot; vedd tehát érdemlett büntetésedet!

Ezt mondva, kezeit kinyujtá, hogy Szaifot eltiporja; de ez kivonta kardját s egy csapással leszelte az iszonyatos kart, mely mint villámsujtotta árbocz esett a földre.

— Te megöltél engem, bitang! — orditá ez távozva — de ha visszatérek, boszum a pokol fenekéig is követni fog.

Szultán Szaif ekkor látta az óriást nehány ölnyire a föld felé emelkedni s nehézkesen távozni, mint egy vihar terhelt felhő.

— Íme, egy új veszélylyel több! ez az átkozott óriás kilesheti a perczet, midőn elalszom, hogy felülről valamely követ reám eresszen. Kövessük őt, s őrködjünk felette!

Szaif egész nap az óriás követte irányban haladott, ki mint fekete felhő lebegett előtte; de midőn az éj bekövetkezett, egészen eltünt szemei elől, s úgy okoskodván, hogy az óriás sem fog a sötétben látni, lefeküdt s nyugodtan elaludt.

Reggel a sötét felleget sehol sem látván, elindult s nem sokára egy város közelében találta magát, melybe bémenvén, átfutotta annak minden utczáit, minden piaczait a nélkül, hogy valamely élő lényre talált volna; a nélkül, hogy valami zajt hallott volna; olyan volt ez a város, mint egy nagy koporsó. Szaif bámulva barangolta bé annak magános utczáit,

a házak is lakatlanoknak tetszettek, s Szaif elhatározta egy ház belsejébe behatolni; a kapu nem levén bezárva, ezt minden nehézség nélkül teheté. A házat pinczéjétől hijujáig kikutatva, látta, hogy ott minden eszköz, sőt még az élelmi szerek is oly rendben vannak, mintha a lakosok csak sétálni mentek volna ki; egy második, harmadik házba ment; mindenütt ugyanazon magányt, ugyanazon halálcsendet találta; egy ily házban egy kissé megnyugodván, el akarta hagyni a várost, midőn egy magas termetü nőt pillantott meg, a ki hallgatagon sétált az utczán s Szaifhoz közeledvén, kérdé tőle:

— Idegen! mit keressz itt? nem remegsz-é Barkalami óriástól? ki ha beteg nem volna, már megölt volna, miként megölé tegnap e város minden lakóit.

— Ez az utálatos óriás tehát ugyan az, kinek én tegnap karját levágtam — mond Szaif.

— Hogyan! te mentél meg minket ezen utálatos szörnytől — felkiált a nő — hogy kezed legyen áldott s hogy végezze bé azt, a mit elkezdett; mert az óriás még él s még talán meggyógyulhatna, s undok vétkeivel elborithatná e földet; neki meg kell halnia. Tudd meg, idegen! hogy én nemtő vagyok s nevem Anisza; én szeretém e város lakosait; de nem tudám megvédni ezen szörnyeteg gyilkos ellen; ki mind leölte őket s azután nagy tüzet gyujtott a térségen, e messze ellátszó tűz világánál jöttem ide, s huszonnégy óra óta siránkozom a halottak ezen városa felett; de reggel elégülten látám a gyilkost, csaknem haldokolva térni vissza, s innen nem messze levő várába zárkozott; ha meg akarod ölni, kijelölöm a módot, hogy miként tedd azt.

— Bizonyosan — mond Szaif — siessünk, egy perczet se veszitsünk, mert egy ily szörnyet meg kell semmisiteni, mint egy mérges kigyót.

Anisza egy nagyon régi torony alá vezeté Szaifot s mondá neki:

— Ott fenn egy kardot fogsz találni; ez az egyedüli fegyver, melylyel Barkalamit meg lehet ölni; mi nemtők ezen toronyba nem mehetünk bé, ezen kardot nem érinthetjük; menj azért te; én megvárlak itten!

Szaif felment s kevés idő mulva megtért a karddal; ekkor az óriás vára felé haladtak, melynek kapuit nyitva találták; mert szolgái, kik gyülölték őtet, midőn betegen láták megtérni, mind elhagyták várát. Szaif minden nehézség nélkül megtalálta a sebesültet, kinek oroszláni orditásai rémesen viszhangoztak az elhagyott folyosókon; ott feküdt ő, erőtlen levén felállani. Szaif ekkor két kézre fogván kardját s a mindenható Istent segitségül hiván, oly iszonyatos csapást intézett az óriás fejére, hogy az rögtön meghalt, s tűz fogván körül szörnyeteg testét, azt percz alatt egy halom hamuvá változtatá át.

Midőn Szaif Züliázán lement az udvarra, Anisza kérdé, hogy hová akar menni?

— Én Szolimán Konutz-ához igyekezem! — felel Szaif.

— Én is oda menyek — felel Anisza — mert én téged mindenütt követni foglak.

Elindultak ketten s a vártól csekély távolra Anisza egy hamu és meszesült csonthalmot mutatott.

— Ez — úgy mond — a szerencsétlen város lakóinak maradványa.

S Szaif még inkább örült annak, hogy a szörnyet kivégezte.

Három napig útaztak magános vidéken, midőn egyszerre az általok követett út két ágra szakadt.

— Ne vegyük a baloldali útat, mert az egy nemtő várába vezet, ki nőül kért engem, s kitől atyám megtagadott — mond élénken Anisza.

— S én éppen a balfelőli útat követendem — felelt Szaif.

— Valójában azt hiszem — mondá Anisza — hogy te szereted egy kissé az ellenkezést.

S ezután szótlanul haladtak. Egy órai út után pedig Arnish óriás várához értek.

Hová bémenvén, az óriás, ki csak Szaif Züliázánt látta meg, haragosan kiálta rá:

— Ember, honnan jössz? mit akarsz?

De megpillantván Aniszát, hangja szelidült s kérő hangon mondá:

— Oh kérlek, add nekem e nőt, kit én oly hőn szeretek.

— Ez a nő — felel Szaif — az enyim, mert én szabaditám ki Barkalami óriás kezei közül.

— Igazán! s hogyan tehetéd azt?

— Megöltem az óriást, miként megöltem volt azelőtt testvérét.

Ezen feleletre Anisza szeretője félelem- és tisztelettel tekintett Szaifra s mondá neki:

— Te nagy hős vagy s hiszem, hogy sokkal nemeslelkübb, hogysem ezen nőt, ki szerelmemet birja, magadnak tartanád; add át nekem s én tiéd leendek örökre, neked szentelendem szolgálatomat egész a sirig.

— Én a legnagyobb örömmel átengedem, ha Anisza beléegyezik — mond Szaif — de azon feltétel alatt, ha muszulmánná lesztek.

Anisza és kedvese fölvették az igaz hitet s a menyegző megtartatott. Szaif még nehány napig maradt a boldog házasok körében, de útja czéljáról nem feledkezvén el, egy napon az elindulásról beszélett.

— Hová akarsz menni? — kérdé az óriás.

— Szolimán (kin Allah kegye legyen) Konutzához — felelt Szaif.

— Ülj vállamra — mond Arnish — s én bár hová ohajtasz is menni, elviszlek.

Szaif felült az óriás vállára s ez fölemelkedett oly magasságra, hogy Szaifot a nap heve égette.

— Szállj egy kissé alább — mondá neki — mert én elégek itten.

De az óriás semmit sem felelvén, még magasbra emelkedett.

— Isten nevére kérlek, szállj alább — mond Szaif.

De az óriás némán maradott s még magasabbra emelkedett. Szaif, ki félig megsült már, haragra gyuladt s éppen szitkokba akart kitörni, midőn az óriás, ki, hihetőleg szintén szenvedett a nap heve miatt, egy kénköves felhő rétegei közé csapott bé, melynek fojtó légkörében a szegény Szaif szinte megfuladt.

— Siess, siess! — kiálta ő — hogy érjünk ki hamar ezen pokolból.

Az óriás hallgatott s meglassitá reptét.

— Íme, egész önelégülten lebeg ezen pestises légkörben.

S végre türelmét vesztve, szidalmakban tört ki haragja; de az óriás mindig némán és érzéketlenül maradván, Szaif átlátá, hogy sorsa egészen ezen rosz nemtő kezeiben van; egészen elhallgatott s az óriás önmagától alább szállott s kitért a felhő fojtó köré-

ből; végre három napi terhes út után ő maga is fáradtan szállt a földre s letette Szaifot.

Az ország, hol megállapodtak útasaink, termékeny és igézően szép volt, — zöld lomdús fák, illatos virágok s a fényes tollzatu madarak zengzetes dalai Szaifot elbűvölék s a kiállott szenvedések után azt hivé, hogy édenbe varázsoltatott át s elragadtatásában elfeledé az óriás elleni felindulását, midőn az merengéséből fölébresztve, kérdé tőle:

— Mit tehetek most szolgálatodra?

— Átkozott szörny — kiálta Szaif — miért nem akartál nekem útunk alatt felelni? miért tetted mindig ellenkezőjét annak, a mit mondék?

— Mert elfeledélek — mond Arnish — azon csekélységről tudósitani, hogy én olyan faju nemtőkhöz tartozom, kik ha egyszer útra keltek, nem beszélhetnek, s a kik ösztönszerüleg s akaratlanul mindig ellenkezőjét teszik annak, mit nekik rendelnek.

— S te feledél ezen csekélységről engem értesiteni — mond Szaif — s így ha én még tovább kértelek volna, hogy leszállj, te megsüttettél volna a nap sugárainál; ha figyelmeztettelek volna, hogy jobban tarts, ledobtál volna; s valójában ez oly csekélység, hogy nem volt érdemes róla említést tenni; de mivel én útam bé akarom végezni, sokkal jobb leend, ha sokkal hosszadalmasabb, de kevésbé veszélyesebb, természetes módon folytatandom s emberi erővel, emberi módon, lábon járva fogom azt megtenni.

— Já, Szidi! — mond Arnish, nyugtalanul — ha megértéd azt, a mit mondék neked, gondolhatod, hogy én téged nem útad czélja felé, hanem ellenkező irányban röpitettelek Szolimán kincstárától, s hogy

mi most éppen az ellentétes földsarknál a Szávé Szabia veh faleki Kaf-nál (a föld hetedik részén Kaf övénél) vagyunk.

— Hogy az ég és föld minden tüze csontod utolsó porczikájáig égessen el, pokoli óriás! — kiálta Szaif — miféle átkozott szeszély késztete rá, hogy útamba állj!

Nehány perczig Szaifnak időt engedvén, hogy kidühöngje magát, újból ajánlá hűségét Arnich, és szolgálatát biztositván, hogy most, miután értesitve van, veszélytelenül felhasználhatja, kérvén, hogy az indulás perczében mondja meg hová menni akar, s hogy az út alatt ne beszéljen vele.

— Ha így van tehát — mond Szaif — én Szávé Szabia veh faleki Kaf-hoz akarok menni.

Az óriás nevetve mondá:

— Jól van, jól van! íme, te fajunk sajátságait ismered.

S azután fölvéve Szaifot, három nap alatt a már megtett útat meghaladták s negyedik napon megérkeztek Arnishnak útba eső várába, hol Szaif nehány napig nyugodván, újból útra kelendő vala, midőn Anisza kérte, hogy engedje meg, miszerint ő is vele útazhassék; Szaif örömmel beléegyezvén, mindhárman elindultak Szolimán kincstárához.

Az óriáspár felváltva vitte Szaifot s ezen módon tizenöt napig útazhattak megállapodás nélkül; de a tizenötödik napon megnyugvandók, egy bájos szigetkére szálltak le, hol a kifáradt két nemtő hamar elaludt egy nagy fa árnyában, míg Szaif elzsibbadt tagjait felélesztendő, egy sétát tett a szigeten.

Visszatérvén pedig útitársaihoz, azokat halva találta s bámulattal nézvén maga körül, megpillantá a feléje közeledő Akiszát, ki mondá neki:

— Én öltem meg ezeket!

— S miért tevéd azt? — kérdé Szaif.

— Mert elvesztettek volna; mert oly embernek, a ki megszoká egyenesen kérni azt, a mit akar, lehetetlen, hogy egyszerre eltalálja kivánatai- és szükségeinek ellentétes kifejezését.

— De én visszatartóztathattam volna magam a beszédtől s nem tudál-é te elvinni engem a nélkül, hogy szegényeket meggyilkold!?

— Boszujok követett volna — felelt Akisza — mert nem képzeled minő féltékeny a nemtők e faja.

— Te vagy a féltékeny — mond Szaif — téged buzgóságod mindig túlságokra ragad; én pedig nem szeretem a gyilkosságot; jobb lett volna engem meghalni engedned, mint hogy ezen ártatlanokat megöld; én nem akarok akként védetni, s így Isten veled, Akisza! nekem többé nincs szükségem szolgálatodra; én csak egyedül Alláhban bizom, ki nem hagyand el engem.

— Szaif! — mond a nemtő könytelt szemekkel — eléggé szerencsétlen vagyok, — hogy hozzád csatlakoztam, hogy téged szeretlek, mert bármit tegyek lételed biztositására, az csak gyülöleted- és szemrehányásodat vonja reám; el kell hát magamat szánnom, hogy téged elveszitselek a halál- vagy számüzetés által, melyet hűségem jutalmául mindig reám szabsz.

— Igen, igen! — mond Szaif, kinek ezen szavak anyja halálát juttaták eszébe — bizonynyal jobb,

ha én meghalok, mint hogy te engem az eddigi módon megtarts; én megmondám, Akisza! távozz, nem akarlak többé látni!

Akisza szomoruan távozott, míg Szaif nehány könyet áldozott a szolgálatában meghalt két nemtő emlékének.

.....

XVI.

Út Szolimán kincstárához.

Takerur. A szhahirok városa. A gyöngyló.

Szaif egyedül maradván a szigeten, észlelni kezdette helyzetét. Airud és Akisza segélyétől megfosztatva, önerejére támaszkodhatott csak s még hosszu és vészteljes út állott előtte; oly út, melynek még irányát sem ösmerte. Ekkor az isteni gondviselésre bizva magát, elindult s csak kevés nyugalmat engedve magának, 6 hónapig útazott, midőn egy magas várat pillantott meg, melynek számtalan tornyai a fellegek körébe nyultak fel; Szaif ez erősség felé irányozá lépteit s annak nyitva talált kapuja előtt megállván, felkiáltott:

— Hahó, lakói e helynek!

Háromszor ismételte ezt a nélkül, hogy valaki felelt volna; bément a vár udvarára, de mihelyt oda beért, a kapu önmagától becsukódott.

Az így bezárt Szaif a tornyok egyikébe vezető lépcsőzetet fedezvén fel, azon fölment s több folyosókon átvonulván, egy lakosztályba ért, hol négy különböző szinezetü szobát talált: zöldet, kéket, sárgát s vereset.

Ezen szobák fényes butorzata ugyan oly szinü volt mint a falzat, s mindenik szobában pazaron ellátott s ezüst medenczékkel díszes asztalok voltak teritve; az ezen asztalokon levő ételek, melyek finom illatos kigőzölgésök betölté a szobákat: minden arra mutatott, hogy csak akkor tálaltattak fel, s mégis az egész várban szolgának vagy másnak még árnyéka sem mutatkozott. Szaif, ki már régóta nem étkezett illőleg, nem tudott ellenállani ezen bűvös asztalok vonzerejének, s leült majd az egyikhez, majd a másikhoz s jól pofázott; étvágyát illőleg kielégitvén, a veres szoba ablakához lépett s kitekintvén, egyenesen a vár felé tartó négy lovagot pillantott meg. Közelebb érkezve, Szaif felismeré, hogy mindenik a négy szoba szinezetével azonos szinü fegyverzetet és szerszámzatot hordott.

Beérkezvén a vár udvarára, egyikök mondá:

— A kaput zárva találtuk; ellenségünknek hihetőleg itt kell lenni; ő rászedetni engedé magát; hihetőleg jól evett és ivott s így könnyen rátehetjük kezünket.

— Igen — felelt a másik — de legelébb magunk is menjünk enni, mert dühös étvágyom van s képtelen vagyok addig valamit tenni, míg éhségem le nem csilapitom.

Szaif, kit ezen vár titokszerüsége bizalmatlanná tett, hallgatózván s megértvén ezen beszélgetést, egy nagy szekrénybe — melyet belülről bezárt — rejtezkedett, remélve, hogy a lovagok vacsorálása folytán még többet is kipuhatolhat. Ezek beérkezvén, éppen azon szobába telepedtek le, hol az elrejtőzött Szaif volt, t. i. a veres szobába. A veres lovag itatni kezdette

társait s a vacsorát éldeletessé teendő, mulattató történeteket beszélt el, a három lovag túlságosan iddogálván, csakhamar elfeledék ellenségöket, s a veres lovag egyiket a másik után szobájába vezeté, s így egyedűl maradván szobájában, a szekrényhez közelitett s mondá:

— Hozott Isten, Szaif Züliázán! most kijöhetsz.

Szaif, kinyitván a szekrény ajtaját, kijött s üdvözlé a lovagot; ez pedig mondá neki:

— Tudd meg, idegen! hogy mi nők vagyunk, Szolimán-ben-Daud vezérének, Shaiban Hakiméhnek leányai.

— S miért akarják nővéreid halálomat? — kérdi Szaif.

— Íme, mond Takemár (ez volt neve a veres lovagnak) — atyánk egy csudaszerü kard bírtokában van; ezen a kardon egy talizmán van s azon tulajdonnal bir, hogy midőn hűvelyéből kivonatik, a nemtőket és bűvészeket megsemmisitő félmérföld távolságra ható lángsugarak törnek ki belőle. Atyánk azon reményben, hogy ezen becses talizmánt egy fiunak hagyhatja, négyszer nősült, de csak mi, négy leányokul születtünk. — Megkérdezvén ekkor az ős tudományt, hogy mit tegyen az őseiről reámaradt csudás karddal, ez azt felelte, hogy „Egy Szaif Züliázán nevü idegen leend három év mulva ezen kincs birtokosa.“

Ekkor atyánk ezen baljóslat teljesülését megakadályozandó, ezen várát épitette az általad követendő útvonalra, s több hetek óta teritett aszalok várnak reád, hogy azok téged elfoglaljanak s visszatartóztassanak azon esetben, ha távollétünk alatt érkeznél, mint meg is történt valójában.

— S minek tulajdonitsam irányombani érdekeltségedet? kérdé Szaif.

— A mult éjjel — felelt Takemár — egy öreg jelent meg álmomban, ki mondá nekem: „Szaif Züliázán meg fog érkezni holnap; atyád azt hiszi, hogy Isten határozatát meg tudja változtatni; de ha Isten akarja azt, hogy a kard Szaifé legyen, atyád azt megakadályozni nem tudja; te igyekezz ezen idegent vállalatában segiteni; mert Isten akaratja az, hogy te neje légy s hogy hitére térj át, mert ez üdvességre s az igazság útjára vezetend.“ S most mit kell tennem, hogy hitedre térjek?

Szaif Züliázán megmagyarázá, hogy mit kell hinnie és mondania, hogy muszulmánná legyen s aztán elhagyták a várat s a bor mámorába merült más három testvért, s a sötétben azon hely felé siettek, hol Shaiban Hakiméh kardja tartatott.

Következő hajnalban Szaif maga előtt csekély távolságra napként fénylő tárgyat pillantott meg.

— Mi ez? — kérdé Szaif Takemártól.

— Az Haszaf-ben-Barkhia, Szolimán-ben-Duad régi vezérének mecsetje.

Közelebb érve, Szaif látta, hogy az egy roppant épület, melynek arany kapuján egy gyémánt s más drága kövekkel kirakott sas van, mely csőrjében tartja az ezen mecset kapuját kinyitó arany kulcsot.

Takemár ekkor mondá Szaifnak:

— Hogy e mecsetbe bejuthass, a kulcsot kell birnod, s hogy azt birhasd, a kaputól balra a fal közelében 60 lépést kell tenned, a hatvanegyedik lépésnél ásd fel a földet, ott egy ívet és négy ívveszszőt találsz, melyekkel térj hozzám vissza.

Szaif az útasitást követve, megtalálta az ívet és a vesszőket s visszatért azokkal Takemárhoz.

— Most — mondá Shaiban Hakiméh leánya — repitsd a vessző egyikét a sas fejére, de jól irányozz, mert az nagyjelentőségü s négy vesszőnk van; ha jól találsz, a sas süvölteni fog s a kulcsot leejti.

Szaif Züliázán elévette az ívet s jól megirányozván a sas fejét, ellőtte azt, de az ivvessző a nélkül, hogy a madarat érintené, fénylő szárnyain elsikulván, a földre esett.

Ekkor a mecset belsejéből kijövő egy hang ezeket mondá:

— Gondolatlan ember! tudod-é, hogy ezen nyilvesszők hátra levő életedet képviselik, s hogy te életed egy negyedét elvesztéd. Ne folytasd, mert ez a játék halálos!

Szaif nem figyelve ezen beszédre, elévette a második vesszőt s irányba vette a madarat; de ekkor is melléje lőtt s a nyilvessző a földre siklott le.

S a belső hang még hatalmasabb hangnyomattal mondá:

— Merész ember! íme, elvesztéd életednek felét; hagyj fel azon iszonyatos gondolattal, hogy ez imaházat felnyisd; menj, kövesd útadat!

De Takemár mondá Szaifnak:

— Még ezt a harmadik vesszőt!

Szaif elvette azt s újból czél mellé lőtt.

Ekkor a hang olyan lett mint a pattogó mennydörgés:

— Rettenthetetlen ember! te most életed végperczét teszed játékra. Állj meg, vagy veszve vagy!

Takemár ekkor mondá:

— Talán te nem vagy az a Szaif Züliázán, kinek a talizmános kardot birnia kell? Szaif, most távozzunk, ne veszélyeztesd életednek megmaradott csekély részét egy bizonytalan kimenetelü dologért!

— Ha Istenem beszélt neked, az nem lehet bizonytalan dolog! — felelt Szaif — s elvevén Takemár kezéből a negyedik nyilveszőt, a mindeneket teremtő Istenhez fohászkodván, csaknem irányzás nélkül repité azt el.

A nyilvessző egyenesen a sas fejébe ment, ez hét arany kulcsot ejtett le s hétszer körülrepülvén a templomot, elszállott.

Szaif örvendezve vette fel a kulcsokat s azok egyikével kinyitá a mecset művészi faragványokkal ékitett kapuját.

Ez a kapu egy egész mecsetet körülfolyó és elbűvölően szép folyosóra vezetett, szemben egy második kapu volt, mely egy második s még sokkal nagyszerübb folyosóra vezetett, s így két kapu, két túlvilágian szép folyósóra vezetett. Szaif és Takemár el voltak ragadtatva ezen imaház gazdag nagyszerüségétől, szemeik kápráztak az annak falait elöntő drágakövek s dúsan aranyozott ékitmények fényözönétől, melyet ezer önmagától s minden tápanyag nélkül égő lámpa világitott. A mecset közepén feküdt koporsójában Haszaf-ben-Barkhia; — Shaibán Hakiméhnek talajon csüngő kardját négy kigyó: sárga, kék, zöld és veres őrzé.

Takemár ekkor mondá Szaifnak:

— Most el kell venned ezen kardot; de valahányszor te ahoz közelitesz, az őrkigyók egyike meg

fog téged marni. Allah mentsen meg, hogy elvétsem az ezen mérges fulánk hatása ellen alkalmazandó ellenszert, mert akkor te menthetetlenül a halál áldozatjává lennél.

Szaif társa aggodalmaival mitse gondolva, a kard felé sietett; de midőn kezét kinyujtá, a zöld kigyó ráugrott s megmarta őt, azonnal a kigyó mérge elönté egész testét s az zöld lett miként a kigyó s eszméletlenül rogyott össze.

Ekkor Takemár egy magával hozott kis szelenczét vett elé, melyben a kigyók szinét utánzó négy üvegcse volt; kivevén a zöld üvegcsét, annak tartalmát Szaifra önté, s ez rögtön önmagához tért.

— Most a sárga kigyó fog megmarni téged— mond Takemár—, de én hasonló módon meg foglak gyógyitani.

Szaif megújitá a kisérletet, s újból meggyógyittatott, s ez négyszer lőn ismételve; de a negyedik műtételnél a kigyók legyőzetve látván magukat, a mecset talajára ugrottak fel s oda ragadtak, míg Szaif minden akadály nélkül kezeibe ragadta a csudás kardot.

Ekkor közelebbről vizsgálandó a gyönyörü mivü fegyvert, kihuzta hüvelyéből s annak éléről tűzszikrák sarjadtak, melyek egy percz alatt megsemmisiték a kigyókat. Ekkor Szaif és Takemár kijöttek a mecsetből, gondosan bezárván annak kapuit s magukkal vive a becses kardot.

S midőn kiértek a mezőre, Takemár mondá Szaifnak:

— Íme, te birtokában vagy ezen megbecsülhetlen talizmánnak, mely téged vállalatodban hatalmasan fog segiteni.

— Igen — mond Szaif — jósálmad egy része teljesült, de Isten küldöttje nem mondá-é, hogy te nőm leendesz? Mivel Allah akaratja az, s mivel én itten nem mulathatok, hinnem kell, hogy minket fölmentett a szokásos mennyegzői szertartásoktól, birák és bizonyságok előtt egybekeléstől. — S egy árnyas ligetben, csergedező patak partján szerelmet esküvének egymásnak. A mélán ragyogó hold gyönyörködni látszatott e két érző szív összeölelkezésén, s a fák lombjai között csevegő madárkák víg éneket hallattak a természet e nagyszerü templomában végbevitt mennyegzőhez.

Reggel, midőn Szaif figyelmezteté új nejét, hogy se új vallását se őtet el ne feledje, elváltak egymástól.

Szaif útra kelt s újra hat egész hónapig útazott lakatlan puszta tájakon: egy napon két magas hegyhez ért, melyek között áthaladván egy mély sötét barlangot fedezett föl, melynek hátterében egy idomtalan alakot, egy kéz és láb nélküli emberi testet pillantott meg.

Szaif közelebbről vizsgálandó, leereszkedett a barlangba; a szerencsétlen lény pedig mondá neki:

— Légy áldott, Szaif Züliázán! én vártam reád!

Szaif gondolá magában: „hogyan tudja magát ezen fél ember táplálni?

Amaz átérté gondolatját s mondá neki:

— Meglátod, Szaif!

S feje felett a barlang szájánál egy igen szép gránátfa volt; egy gránátalma magától leesett s leesve kihasadt és gyümölcsszemecskéi szétszóródtak; egy csomó hangya lepte el azt s felszedvén a szerencsétlen szájához vitték.

Szaif bámulta a müveiben változó és bámulandó isteni gondviselést.

A szerencsétlen lény pedig mondá neki:

— Szaif! te ma estvére vendégem léssz; holnap hajnalban meg fogok halni, s kérlek tedd meg azt értem, a mit társaim, Dzsiadé és Abduszálám sheikekért tettél. Ezen hittársi kötelességed teljesitvén, mássz ezen baloldali hegyre; onnan egy tengert fogsz fölfedezni; siess annak partjára, hol egy márványtáblát találandasz; ezen márványlaptól hatvan lépést tégy; a hatvanegyediknél ásd fel a földet, ott három fényes pálczácskát találsz, melyek egyike aranyból, másika ezüstből s harmadika hét különböző érczből van készülve; vedd ezen pálczácskákat s vesd a tengerbe a hét érczből készültet, akkor Szolimán csolnakja meg fog jelenni, hogy tégedet a túlpartra, Zahára tartományba szállitson, honnan útadat folytathatod.

Szaif az éjet ezen Szatik nevü nyomorék remeténél töltötte; miután kiadta lelkét, eltemette, azután útasitása szerint könnyen megtalálta a pálczácskákat, tengerbe dobta a hét érczből készültet s nem sokára egy hét érczből készült ragyogó s egy rézszobor által hajtott csolnakot látott parthoz közeledni. Szaif e csolnakba ült s az érczszobor éjjel és nappal természet feletti erővel evezett.

Az út három egész hétig tartott, s minden reggel Szaif egy napi eleséget talált; megérkezvén a túlpartra s üdvözölvén szótalan hajósát, örvendve lépett a földre s gyorsan indult el, hogy hosszas ülés által elmerevedett tagjait hajlékonynyá tegye.

Útja termékeny és mivelt vidéken vezette; mindenfelé gyümölcs és virágdús kertek terültek el, mely kertek közfalát gyertyánfa-sorok alkották; e kertek mindenikében nevető s tiszta házacskák vonták meg magukat szerényen lombdús fák árnyában, s Szaif mindezekből e szép vidék lakóinak boldog elégültségére vont következtetést.

E gyanitásának valóságáról bizonyságot szerzendő, egy ily házacskába indult; midőn az azt környező kerten átlépdelvén, egy siró női hangot hallott, mely zokogva kiáltá:

— Oh fiam! oh szegény gyermekem!

Szaif e hang felé közeledett s egy arczban szép, de fájdalom és sirás halványitotta nőre talált.

— Nő! — mondá a lakba belépő Szaif — tudhatom-é keservednek okát?

— Já, Szidi! — felelt ez — én gyermekemet siratom, ki nem halt meg ugyan, de jobb lenne, ha nem élne ily szenvedés közepette! Tudd meg, hogy kerteinktől nem messze egy hamis szahirok lakta városka van; ezen szahirok öröme abban telik, ha minket üldözhetnek; nem régen egy vén boszorkány, ki az ők fejedelemnőjök, fiamat bűvészi tudománya által kutyává változtatá át s szerencsétlen gyermekem kutyaszerüleg lánczra tétetett a vén boszorkány kapuja előtt, s én szerencsétlen anya, semmit sem tehetek szabaditásáért, sőt még a boszorkányolt városba sem mehetek be; legfeljebb a várost kerülgetve, hallgathatom fiamnak szivemet elzúzó jajveszékelését, de segiteni rajta nem tudok, mert azon segiteni nem lehet.

— Miért ne lehetne segiteni — mond Szaif — ha te a hatalmas Istenben bizol, ő nem fog téged

elhagyni. Jelöld ki nekem a városba vezető útat s én reménylem, hogy fiadat kiszabaditom.

Szaif ezen szavára a könyeiben nevető nő mondá:

— Oh, minő szép az tőled, idegen! hogy te útadból kitérsz a szerencsétlenek és szenvedők vigasztalására. Én alig hiszem, hogy fiam megmentése sikerüljön neked; de annak megkisértése is nemes lélekre mutat.

S miután Szaifnak falusi, de izletes ebéddel szolgált, mondá neki:

— Ügyelj, hogy a szahiroknál semmi eledelt el ne fogadj; mert te menthetetlenül rabszolgájává lennél annak, a ki azt neked adná.

Azután a nő megmagyarázta a követendő útat Szaifnak, ki elindult a szahirok városa felé.

Nem sokára sok izletes gyümölcsökkel telt kosarakat vivő egyének vették körül, enyelegve kinálgatván őt. Szaif határozottan visszautasitá s míg ezek őtet egész a szemtelenségig szorgalmaznák, az öreg asszony érkezett oda s elkergetvén őket, mondá Szaifnak:

— Szerencséltesd szegény házamat, fiatal idegen! s én neked ezen alkalmatlanok gyümölcseinél valamivel jobbat ajánlok.

Szaif úgy vélekedvén, hogy ez lehetne a nő fiát átváltoztató bűvésznő, követte őtet, s midőn lakának ajtajához ért, egy oda lánczolt kutyát látott, mely szomoru nagy szemeit kérőleg emelé reá, s lassu nyivogást hallatott, mintha védelméért esdekelne. Szaif megsimitá a szegény állat fejét, intvén neki, hogy megértette.

Belépvén a ház belsejébe, a vén asszony mindenféle izletes ételekkel kezdette kinálni, melyeket Szaif visszautasitván, a házi nő mindenféle elcsábitó nyalánkságokkal rakta meg asztalát; de Szaif rendithetlen volt; s mert az öreg nő oly kitartó volt kinálkozásában, hogy Szaif a legváltságosabb helyzetbe hozatott, egyszersmind az étkek csábjának s a házi asszony csábjának kellett ellenállnia, végre így okoskodott magában: „Azt mondák nekem, hogy ha a bűvésznő gyümölcseiből enném, rabszolgájává lennék; de nincsen-é itten kardom, hogy mielőtt kezöket reám tennék, azt kihuzva, megsemmisitsem e város minden zakhirjait.“

S ez okoskodás eredménye a lett, hogy az előtte felhalmozott izletes gyümölcsök egyikéhez nyult, midőn egy éles kiáltást hallott maga mellett s visszatekintvén, Akiszát pillantá meg, a ki kiragadván kezéből a gyümölcsöt s földre dobván, mondá neki:

— Szerencsétlen! ha ezen gyümölcsöt megizleled, rögtön állattá változtál volna. Gondolj kardodra, mely nem arra való, hogy szilvát hámozz vele.

Ekkor Szaifnak eszébe jutott jövetelének czélja, s a vén asszony felé fordulván,

— Boszorkány! — mondá neki, a kutyára mutatva — add vissza e szegény gyermeknek előbbi alakját, vagy ha nem, meg foglak semmisiteni Haszaf-ben-Barkhia nálam levő kardjával.

Ezt hallván a boszorkány, remegve futott a kutyához s egy nála levő kis könyvből valamit olvasván reá, az egy angyalian szép fiucskává változott, ki Szaifhoz futott, kezeit csókolni s köszönetét tolmácsolni.

Szaif ekkor a gyerekkel kiment a házból s kirántván kardját hüvelyéből, a zakhirok mind megsemmisitettek az arról sarjadzó tűz által, s városukat a faluk lakói foglalták el. Szaif átadta a fiut anyjának s miután nehány óráig élvezte a szegény nőnek boldogsággal határos örvendezéseit, útra kelt s egyedül útazott, mert Akisza rögtön eltünt, mihelyt a gyümölcs evését meggátolá.

Még sok hónapig útazott Szaif Züliázán, most terméketlen sivatagon, majd termékeny vidéken; most magános lakatlan pusztákon, majd népes városokon vonulva át a nélkül, hogy valamely megjegyzésre méltó esemény adta volna elé magát. Egy napon tenger partján fekvő szerény lakhoz ért, melyből egy tisztes külsejü öreg lépett elébe. Szaif üdvözlé s ez visszánozva köszöntését, mondá neki:

— Hozott Allah, Szaif Züliázán! én vártalak téged, hogy kijelöljem neked a Szolimán kincstárához vezető útat. Az én nevem Szairin-Attalib.

Ezt mondván, bévezeté Szaifot lakába, s estve beszélgetés közben elmondá Szaifnak, hogy Takemár, Shaiban Hakiméhnek Szaif által mult évben elvett leányával testvérei kegyetlenül bánnak, mivel segité Szaifot Haszaf-ben-Barkhia kardjának megszerzésében; hogy Takemárt testvérei börtönbe veték s ott fia született, kit Bulák-nak nevezett.

Szaif nagyon elszomorodván ezen eseten, kérdé az öreget, ha nem tudna-é valamely módot a szegény nő megszabaditására s ide hozására.

— Oh igen — mond Attalib — elküldjük utána Szolimán csolnakját s lenne bár a más világon, az elhozná, mert az vizen vagy szárazon egyaránt tud haladni.

Ekkor a sheik egy marok port dobott a tűzbe s Szolimán érczcsolnakja rögtön megjelent a parton. Shairin ekkor az érczszobornak mondá:

Menj s hozd el Takemárt, Shaibán Hakiméh leányát!

A csolnak villámsebesen távozott s nehány nap mulva visszatért a fiatal nővel és gyerekével, Szaif háláját tolmácslá a Sheíknek s neje és gyereke társaságában egy darab ideig ott maradt kinyugvandó fáradalmait.

Három hónapi csendes és boldogság füszerezte ott mulatás után Szaif útra akart kelni, de a Sheik mondá neki:

— Nekem is egy tárgyat kell birtokodba juttatnom, mely útad baj és nehézség nélküli bevégzésére segitend; ez egy csudás ló, melyet gyöngylónak neveznek; ennek csak meg kell mondanod, hová akarsz menni, s az minden akadályokon át elviend a kivánt helyre. Így te azt mondod neki, hogy „a Kafur földre Szolimán kincstárához menyek,“ s a gyöngyló téged egyenesen ohajtott czélodhoz szállit.

— S hol találhatom meg azt a megbecsülhetetlen állatot? — kérdé Szaif.

— Neked Szolimán csolnakán Riaz városába kell evezned. Ezen város málikja összekoczódván a nemtőkkel, ezek elfoglalták azt a kertet, hol általok isteneik gyanánt imádott egy szobor áll. A napokban meghalt a málik is s a városban a legnagyobb rendetlenség uralg, lakói a legszánandóbb sorsra jutottak. Te kardod segitségével megmentheted a zsarnok nemtőktől s jutalmul kérd a birtokukban levő gyöngylovat.

Szaif búcsut vett Takemártól, kit fiával együtt a sheiknél hagyott s másodszor is Szolimán csolnakjába ült.

Három nap mulva Riaz városában volt s a piaczra sietvén, hol a sorsukkal elégületlen lakosok egybe voltak gyülve, fennhangon kiáltá:

— Lakói e városnak! tudjátok meg, hogy én Hakiméh vagyok s bűvészi tudományom által értesültem a ti szerencsétlenségtekről s eljövék, hogy visszaadjam isteneteket s megszabaditsalak a gonosz nemtőktől, kik felettetek zsarnokoskodnak.

A nép körülfogta Szaifot s a kert felé vezeték; de közeledni nem mertek, míg Szaif, kardját kirántván, kinyitá annak kapuját s félelem nélkül lépett bé azon; ekkor tűz szökelt kardjából, s a kert minden irányába elterjedvén, a gonosz nemtőket fölemészté.

A nép ezt látván, örömkiáltások közt sietett Szaif öltönyének csókolására:

— Te méltó vagy,— mondák a nép vénei és előkelői — hogy málikunkká légy; akarsz-é felettünk uralkodni?

— Én útas vagyok s útamat folytatnom kell— felelt Szaif — de ha szolgálatomat meg akarjátok jutalmazni s nekem nagy örömet okozni, adjátok nekem a gyöngylovat!

— Ez legnagyobb kincsünk; de megérdemled, hogy birjad — mondának a nép előkelői — s azonnal elévezettek egy gyönyörü lovat, mely finom és könnyüded volt, mint egy szarvas.

Szaif búcsut vevén ezen jó néptől, a lóra ugrott, mondván:

— A Kafur földre, Szolimán kincstárához!

A ló villámsebességgel nyargalt pusztákon, hegyeken át a nélkül, hogy valami feltartóztathatná; átúszta a folyamokat, madárként repült a homokpusztákon a nélkül, hogy nyomdokot hagyna maga után, midőn Szaif mondá, hogy „Fáradt vagyok!“ a ló rögtön s minden lökés nélkül megállapodott, bár, mint kilökött nyilvessző, szelte a léget, s midőn újból el akart indulni, mondá, hogy „Szolimán kincstárához!“ s a ló csudaszerü sebes iramodását újból elkezdette.

Így útaztak húsz napig, a huszonegyedik napon Szaif egy szép zöld és bájos vidéken leszállott nyugodni; ez a táj oly bűvölően szép volt, oly öszhangzás uralgott a lég és természet közt, hogy a természet szépségeitől elragadott Szaif feledé öt évi vészteljes útjának fáradalmait, s ezen áldott földön szokásánál tovább időzött. De végre is el kellett indulnia s lovára veté magát, de az mozdulatlan maradott, s minden biztatása és sarkantyuzása daczára nem mozdult, ekkor Szaif békétlenül ráütött egy kezében levő vesszővel a gyöngylóra, mely eltünt s Szaif talpra esve, magára maradott.

S a mint — semmit sem értve a történtekből — maga körül tekintene, Akiszát látta megérkezni, ki mondá neki:

— Íme, miként jutalmazád meg e csudás állatot, mely téged útad ohajtott czéljához vezetett! Tudod-é, hogy te a teremtés egy legnagyobb csudáját semmisitéd meg?

— Hogyan! — kiáltá Szaif Züliázán — én megérkeztem?

— Te — felelt Akisza — Kafur tartományában, Szolimán-ben-Daud Konutzának közelében vagy!

XVII.

Ataj veh Álbedellah.

Szolimán csolnakja. Airud és Akisza. A két királyné.

Szaif Züliázán értesülvén, hogy már megérkezett a Kafur földre, leült, eszméit egy kissé összeszedendő. Akisza, kit nehány hónap előtt elég durván üzött el magától s kinek szolgálatát határozottan elutasitá, most mellette maradott, mintha elfeledte volna a rosz bánásmódot, s nehány percznyi hallgatás után mondá neki:

— Most, hogy megérkeztél, miként fogod Airudot a nemtők málikja Kayrun kezeiből, ki őt bebörtönözte, kiszabaditani?

— Allah, ki eddig annyi vészen át elvezetett, módot nyujtand az ő megmentésére is; mindenek előtt Szolimán kincstárához fogok menni.

S ezt mondva Szaif fölkelt s az Akisza jelölte irányban haladott; csakhamar egy hangot hallott, mely láthatatlan ajkakról elszállva, mondá neki:

— Vesd le saruidat, mert ezen a szent földön mezitláb kell járni.

Szaif leveté saruit s úgy folytatá útját.

Tovább haladva egy nagy s az ég felhői közzé feltörő lángot pillantott meg; Akisza megmagyarázá, hogy az azon tűz, melyben az elgyengült nemtők magukat megerősitik.

Szaif ezen láng előtt elvonulván, egy hegy aljához ért, melyre felmászván, végre megpillantá a mecsetet, melyben Szolimán kincstára tartatott; az egy aranylánczczal körülövedzett nagy négyszögü épület volt.

Midőn Szaif a hegyről alálejtve, a mecsethez közelitett, a nemtők málikja, Kayhun a templom közepén felállitott tömör arany trónuson ült s tizedszer vezetteté maga elébe az oly rég óta fogoly Airudot; ily alkalmakkor rendesen megvesszőztette azon merészségeért, hogy az Ataj veh Álbedellá-t (a próféta koronáját és öltönyét) el akarta orozni. Most is a kegyetlen korbácsolás megkezdetett, midőn a jajgató Airud megpillantván a közelitő Szaifot, kiáltá:

— Uram, jer segitségemre!

Szaif gyorsitá lépteit; de Kayhun észrevevén, mondá nemtőinek:

— Hozzátok előmbe ezen embert, a ki merészkedett e szent földet érinteni!

Több nemtő rohant ekkor Szaifra; de ez kihuzván kardját, azok megsemmisültek; ekkor a málik felé közelitett, ki mondá neki:

— Ember, te Haszaf-ben-Barkhia kardját birod, de azzal nekem nem árthaszt, mivel én egy talizmán birtokában vagyok, mely azt hatástalanná teszi; miért jöttél ide?

— Én három okból jöttem ide — mond Szaif — először, hogy megszabaditsam szolgámat, Airudot;

másodszor, hogy meglátogassam Szolimán kincstárát; harmadszor, hogy az Ataj-veh-Álbedellá-t elvigyem.

— Valójában — mond a málik — csak egyetlen férfi van a világon, ki ezen becses zakhirát elviheti, s az Szaif Züliázán!

— Én vagyok az embereket és nemtőket legyőző Szaif Züliázán!

— Azt meg fogjuk látni! — felel a málik — ha a kincstár ajtaja nevedre ki fog nyilni, akkor te vagy az, ki e kincstárt birni fogod!

Szaif az ajtóhoz közelitett s azon kopogtatva, kiáltá:

— Én vagyok Szaif Züliázán-ben-Züliázán, a tahhabiai málik fia!

Az ajtó azonnal felnyilt s a nemtők málikja lábaihoz borulván, mondá neki:

— Engedj meg, uram! ha rögtön meg nem ösmértelek!

Szaif bément az arany emelvényen álló s arany oszlopokon nyugvó előcsarnokkal biró mecsetbe, felvette az Ataj-veh-Álbedellá-t tartalmazó szekrényt, s azután kiment az imaházból.

Málik Kayhun rögtön szabadon bocsátá Airudot s fényes ünnepet rendelt Szaif tiszteletére, de Szaif a hosszu útra, rég nem látott honára és családjára gondolván, nehány napi ott mulatás után útra kelt.

A szegény kiszenvedett Airud oly gyenge volt, hogy alig tudta magát vonczolni, azért a fennebb emlitett tűzhöz ment s ezen láng-gulán átmenvén, erőteljes és egésségessé lett.

S míg Airud ezen újjászületési műtételen átment, Szaif nyugalomnak adta át magát, midőn a megjelent Akisza mondá neki:

— Szaif! te hozád el az Ataj veh Álbedellá-t, te akarnál-é engem nőűl venni?

— Nem, — felelt Szaif — én elhoztam azért, hogy az azért annyit szenvedett Airud neked ajánlhassa.

— Ismét az a szerencsétlen eszme, hogy szolgáddal házasits össze! honnan ered e megátalkodásod, hogy engem szolgálataim elismerése helyett lealázni kivánsz? Ezen erőszakoskodásod sértő reám nézve; én váramba vissza fogok térni s te nem látsz engem többé!

Ezt mondván, távozott; de Airud mondá Szaifnak:

— Akisza most ingerült; ne hagyjuk így távozni; kérlek add át nekem az Ataj-veh-Albedellá-t és én igyekezni fogok őt a visszatérésre rábirni.

Szaif átadta az azt tartalmazó szekrényt, ajánlván neki, hogy hamar visszatérjen s azután egy fa árnyába telepedvén, feje alá helyezte Haszaf-ben-Barkhia kardját s elaludt; fölébredésekor Akisza állott előtte s mondá neki:

— Valójában, Szaif! én nem hiszem, hogy te határozottan rendeld Airuddal való nősülésemet, azt jogosan nem teheted, mert én nem vagyok rabszolgálód, én barátod, testvéred vagyok s bizalmasan jövök megtudni, hogy mi a te szándékod?

— Nekem nincs akaratomban és hatalmamban— mond Szaif — hogy téged akaratod elleni tettre kényszeritselek; de ismétlem, hogy Airud, ki öt év óta annyit szenvedett éretted, megérdemli, hogy igéretedet megtartsd; s ha azt nem teended, akkor én szeretni és becsülni nem foglak téged.

Ekkor Akisza a Szaif álma alatt ellopott kardot fölemelvén, a tengerbe dobta, mondván:

— Hálátlan és megátalkodott ember! most fegyvertelenül és ezen ismeretlen földön szenvedd legalább egy részét azon fájdalomnak, melyet nekem okoztál!

S ezt mondva eltünt.

Szaif egyedül maradván, nyugtalanul várta Airud megtértét; de ő nem érkezett; Szaif azt gondolta, hogy Akisza valamely csel által eltávolitá s elmerengve, czéltalanul útra kelt.

Egy darabig a tenger partján haladván, egy nagy fa alá ült le; nagy szomoruság nehézkedett lelkére azon gondolatnál, hogy honának érdekeit, családjának szeretetét elhanyagolta, s ezen hosszadalmas és vészteljes útat megtevé Airudért, hogy őtet újból elveszitse. S a mint ezen bús gondolatokba merült el, két madárkának hangját hallotta, melyek eként beszélgetének a fa lombjai között:

— Üdvözöllek, Sheik Dsiadé!

— Légy áldott, Sheik Abduszalam! látod-é barátunkat, Szaifot, minő válságos helyzetbe jutott?

— Igen, — felel a másik — de ha ő ezen fa ágaiból egy tutajt készit, tengerre szállhat s Allah az ő vezetője lesz.

Ezen beszélgetés után a madárkák elrepültek s Szaif egészen elbámult sajátságos tanácsukon.

— Jobb lesz — gondolá — ha útamat szárazon folytatandom; de végre elgondolá, hogy a tenger partját követvén, megkerülhetné a földet a nélkül, hogy honát feltalálná s másfelől elgondolá, hogy e két madárka tanácsa élte legveszélyesb helyzetében még egyszer megmenté; s fölkelve rögtön munkához fogott.

Nagy mennyiségü faágat tördelt le, összeköté azokat gúzszsal s nyolcz nap mulva kész tutaját tengerre ereszté, s azzal Istennek ajánlván magát, elindult.

Húsz napig vitték tetszésök szerint a hullámok, a huszonegyedik nap egy kis városka elé érkezett, mely mellett örömmel kötött ki, mert tutaján való útazása nem volt a legkényelmesebb. Feljárta ezen várost; de sehol egy emberi lényt, még állatot sem talált s meggyőződött, hogy ez a város éppen oly elhagyott, mint ama más, melynek lakóit kiirtotta volt az óriás; de itten egyetlen lényre sem talált, ki ezen város szomoru történetét legalább elbeszélte volna; azonban, mint ott bolyongott, újból hallá a két madárkának beszélgetését egy fán:

— Íme, Szaif megérkezett ezen szigetre; de hogy onnan távozhasson, négy hónapig kell várnia; ekkor egy hajó ki fog térni útjából s eljövend, hogy felvegye.

— Nagy Isten!— felkiálta Szaif— itt lenni négy hónapig, egyedül; mit tegyek? újból tutajomra szálljak? az még megjárná szép időben; de ha egy vihar keletkeznék, Isten tudja meddig kellene újból úsznom s én igen jól ösmerem ez időtöltést, hogy ne ohajtsam! — Ezen okoskodás eredménye a volt, hogy megadván magát, elhatározta várni. Elszigeteltségében fő időtöltése az volt, hogy a város elhagyott házait felkutatta s minden nap másba ment szállásolni; fő foglalkozása élelemszerzésre szoritkozott; a négy hónap eltölt eként s egy reggel megpillantá az oly epedve várt hajót.

Szaif jelt adott s a hajó elküldé csolnakát. A hajóra érve, kérdék tőle, hogy miféle város az, mely-

ből jöve; de feleletére hogy maga sem tudja, s hogy az egészen lakatlan, az előitéletes hajósok gyorsan hurták fel minden vitorláikat, távozva egy oly kikötőtől, mely szerencsétlenséget hozhatna reájok.

S valójában ez az előitélet most igazolta magát; mert nem sokára a tenger elbődülte magát s a tenger arcza iszonyatos lett; egy hullám elsodorta a delejtűt s a kapitány nem tudta, hol van s merre irányozza hajóját, mely szélkakasként maga körül forgott. Így tölt el az éj s reggel egy tengerfolyam ragadta meg a hajót s ragadta ellenállhatlan erővel; hiában igyekezett a kapitány a hajót feltartóztatni; az látatlan természet feletti erőtől ragadtatva, rohant egy sziklahegy felé, s nem sokára annak előfokához csapódva, millió darabokra zúzatott.

Ezen iszonyu ütközéstől a hajón levő emberek mind a tengerbe hullottak. Szaifot is e sors érte s elkezdett úszni a part felé, de oda érkezvén, óriási embereket látott ottan, kik őtet medenczében levő kis halként kezeikkel akarták kifogni; ő vissza akart fordulni, de abban a perczben érezte, hogy fölemelék s viszik s látá, hogy egy nagyszerü palotába szállitják át.

Bámulatából felüdülve, átlátta, hogy e lények emberszerető nemtők, kik megmenték őt a hajótörésből s kérdvén tőlök: hogy hol van, értesült, hogy ő egy Suria-Hamera nevü muluk-leány szerályában van, ki tudománya s nemes szive által megnyerte a jó nemtők feletti uralkodást; míg testvére Suria-Zárka, rosz ösztöne s szívtelensége következtében a rosz nemtők, vagy ördögök fejévé lett.

E két málika csaknem folytonos harczban él egymással s most is az ördögök okozák a hajó el-

vesztét, míg a jó nemtők megmentték annak egész személyzetét.

S míg Szaif hallgatná a nemtők ezen beszédét, egyszerre látja, hogy mindenki felkél, midőn egy bámulandó szépségü nő lépett nagy kisérettel a terembe; ez Suria-Hamera királynő volt, ki szivélylyel üdvözlé Szaifot s maga mellé ülteté le s vele társalogván, csakhamar felösmerte, hogy az nem valami közönséges ember s meghivta a vele való ebédlésre.

Együtt bizalmasan evén és iddogálván, hosszasan néztek egymás szemébe; a málika úgy találta, hogy Szaif minden eddig látott férfiaknál szebb. Szaif szintén kecsesen szépnek találta a málikát; de nem annyira, hogy utolsó nejét, a szép Takemárt el tudta volna feledni.

A málika minél tovább nézte Szaifot, annál inkább érzé szivében a szerelem lángját fellobbanni. Ebéd után visszavonulván termeibe, nem sokára új és díszes öltözékben jelent meg; fején drágakövektől tündöklő koronát s szintén drágakövek és gyöngy árasztotta öltönyt viselt, melyekben Szaif csakhamar a Szolimán kincstárából elhozott Ataj-veh-Álbedellára ismert.

— Szebb vagyok-é eként s tetszem-é most neked, Szaif!? — kérdé a királynő.

— Já, Szatti! — felelt Szaif — te mindig és mindenképpen elbájlóan szép vagy; de szabad-é kérdeznem, hogy tündöklő koronádat s szép öltönyödet hol szerzéd?

— Szolgáim egyike, Avisza, a multkor egy útazó nemtőt fogott el, ki kezében ezen koronát és öltönyt tartalmazó szekrényt vitte; én a kóbor nemtőt bebörtönözvén, lefoglaltam ezeket.

— Oh az az én sorsüldözött Airudom! — felkiált Szaif — kit azért szabaditék ki egy börtönből, hogy másikba essék; s erre elbeszélte Szolimán kincstárához tett útazását.

A málika késznek nyilatkozott visszaadni az Ataj-veh-Álbedellát s Airudot szabadon bocsátani azon feltétel alatt, ha őtet nőűl veszi.

Szaif kitérő szeretetre-méltósággal s nyájas kétértelmüséggel felelt a királynőnek.

Nehány nap mulva Suria-Hamerához atyjának egy küldöttje érkezett s mondá neki:

— Atyád üdvözöltet s kéret, hogy add vissza testvérednek a tengerben talált Szaif Züliázánt; ő határozottan követeli ezen embert, s ha te visszaadását megtagadnád, akkor harczra kellene testvéred ellen kelned, a mi atyádnak nagy bánatot okozna.

— Nem, nem! — kiáltott a királynő — inkább meghalok, mintsem kedves Szaifomat feláldozzam; mondd, hogy magam fogok atyámhoz válaszommal elmenni.

Szaifot pedig eléhivatván, mondá neki:

— Én embereimmel távozom nehány napra; palotám rendelkezésedre hagyom; légy úr itten; csak arra az egyre kérlek, hogy ezen ajtót (egy a kert hátulján elrejtett vaskapura mutatván) fel ne nyisd.

Szaif csaknem magára maradott a palotában s a kertben sétálva, miként a tiltott dolgokkal történni szokott: elfeledé bámulni azokat, a miket látott s ellenállhatlan vágytól vonzatva, sétáját mindig a tiltott kapu felé irányozta; végre egy reggel türelmetlenül kiáltott fel;

— Bizonyosan az én szegény Airudom van ottan elzárva s azért tiltá el felnyitását a málika! — s az ajtót eltorlaszoló vasrudakat elháritván, elzúzta a zárt s felnyitá a tiltott kaput; de kiváncsi tekintete egy mély sánczot s annak ormán egy az előbbihez hasonló vaskaput pillantott meg.

A rugékony termetü Szaif bámulandó ügyességgel ugrotta át a széles árkot s a második kaput felnyitván, egy az előbbinél ezerszerte szebbnek tetsző kertben találta magát.

E kert elrendezése nagyon szeszélyes volt; tekervényesen kanyargó ösvények fogták azt körül, oly tömkeleget képezők, melyekből bajosan lehetett kihatolni. Nagy és szép, de különös alakzatu s bóditó illatu virágok környeztek oly barlangokat, honnan zuhatagok törtek ki, vagy váratlanul kilövellő vízsugarak fereszték meg az ottan sétálót. A legizletesebb s leggyönyörübb gyümölcsök kinálkozólag csüngtek a fák lombjai között; de ha kéz érinté, tűzröppentyüként pattantak szét.

Szaif elbűvölten sétált a kertben, kutatva annak rejtett helyeit s mintegy megrészegülve az illatos légtől, bolygott annak tekervényes ösvényein, midőn egyszerre egy csudálatos és a többieknél nagyobb madarat pillantott meg; mely a helyett, hogy távoznék, még közelitett Szaifhoz, ki hozzája érve, megkisérté azt megfogni; de alig érinté annak lábait, a madár megragadta s felszállott vele s hihetetlen erővel és sebességgel ragadta. Nehány percz mulva egy más várban s más személyek közepette tette le.

Ez Suria Zárka a rosz nemtők királynője palotája volt, ki elküldötte volt a madáralakot öltött Afrität, hogy Szaifot elragadja.

A leirtuk kert a két testvér birtoka közt levő semleges hely volt, melynek kapuját egyiknek sem volt szabad átlépni.

Szaif végig pillantván a gyülekezeten, átlátta, hogy az ott levők, mint a férfiak, úgy a nők, mindnyájan fertelmes rútak voltak.

Az éppen oly rút királynő maga elébe vezettetvén Szaifot, mondá neki:

— Tudd meg, idegen! hogy én sokkal hatalmasabb vagyok Suria-Hameránál; de én hatalmamat neked engedem át, ha engem nőűl véssz.

Szaif kitérőleg felelt s igyekezett a társalgásnak más irányt adni.

Suria-Hamera pedig megtérvén útjából s Szaifot nem találván, rögtön átlátta, hogy őtet testvére rabolta el s eléhiván nemtőjét, rendeletet adott, hogy az Afrita királynőjének palotáját kőesővel zúzza szét s Szaifot ragadja vissza.

Avisza rögtön távozott s nem sokára kő- és tűzáport özönlött le Suria Zárka palotájára; ez átlátta, hogy testvére ellen nem harczolhat, de még sem akarván a megszeretett Szaifot kiadni, egy marok földet vett fel, arra bizonyos bűvszavakat mondva, Szaifra szórta, ki rögtön hollóvá változott át, s az így átváltozott Szaifot Afrita által egy lakatlan szigetre szállittattatott s Suria Zárka azt izente testvérének, hogy az idegen már elútazott.

A madárrá átalakitott Szaif több hónapokig maradt itten, midőn egy napon fáról fára röpkedve, a parthoz jutott, honnan azután soha se távozott s így egy napon egy sebesen közeledő csolnakot pillantott

meg, mely csakhamar az ő nejét Takemárt, fiát Bulákot és Shairin Attalib Sheiket szállitó Szolimán csolnakára ösmert.

Szaif örömtől eltelve, neje és gyermeke karjai közé akart rohanni; de elgondolva szomoru átváltozását, mely talán örökre ismeretlenné teszi övéi előtt, nagy könyek gördültek ki szemeiből s azután a rája nem figyelő neje és fiához közelitett s fáról fára szállva, körülröpkedte őket.

Ezen útra pedig Sheik Attalibot a már fölcseperedett Bulák birta, ki anyjától gyakran kérdezte, hogy atyja, kit még nem ösmere, miért nem tért vissza, s mivel ezen kérdésekre anyjának szemei mindig könybe lábbadtak, átlátta, hogy szomoritó hatásu az reá nézve, s így felhagyva kiváncsi kérdezősködésével, Sheik Attalibhoz ment egyszer s mondá neki:

— Ha akarnál, elhozhatnád atyámat, mert én tudom, hogy te egy parancsaidnak engedelmeskedő csolnakossal birsz.

De a Sheik felelé neki:

— Atyádnak, gyermekem! nagy hivatása van e földön; neki tenni és látni kell mindazt, mit Isten rendele, s nekünk nem szabad őt útjából eltéritenünk.

— Hát akkor nekünk kellene hozzája mennünk — felelt a kis Bulák — s ezen kérését oly megátalkodottan ismétlé, hogy a vén Sheiknek nem volt egy percznyi nyugalma; ez végre a gyermek kéréseiben a végzet intését fölismerni hivén, elhatározta Szolimán csolnakának eléhivását s mindhárman felülvén, mondá érczcsolnakosának:

— Bárhol legyen is Szaif Züliázán, vezess rögtön hozzája!

S miképp feljebb elmondók, eként érkeztek meg a puszta szigetre, hol a szegény Szaif holló képben röpkedett körültök.

S midőn látná, hogy az ő keresésével egészen elfoglalt neje és fia semmi figyelmet nem forditnának reá, a Sheik felé közelitett s körülrepülvén őtet, lábaihoz szállott, s minden módon igyekezett ennek figyelmét magára vonni. Ez csakhamar észrevette őt s figyelemmel vizsgálván, mondá neki:

— Szegény barátom! hát te Suria Zárka hatalmába estél?

S elékeresvén egy skatulát, abból egy üveget vont ki, melynek tartalmát a hollóra öntvén, ez rögtön visszanyerte emberi alakját. Szaif életében soha nagyobb örömet nem érzett, mint most, midőn vissza lőn adva önmagának, miután oly soká tengődött egy állat szomoru alakjában; boldogsággal ölelte át oly régóta ösmerni ohajtott gyermekét, s már rég nem látott nejét, s azután Sheik Attalibhoz fondulván, mondá neki:

— Most menjünk az Airudot rabságban tartó Suria Hamerához s igyekezzünk valami módon szolgámat kiszabaditani!

S mindnyájan Szolimán csolnakába szállván, mondák a hajósnak:

— Vezess minket Suria Hamerához!

A csolnak elindult s nem sokára a málika palotájához értek, kit bizalmas nemtője rögtön értesitett, hogy az idegen, Sheik Shairin, egy nő és gyerek társaságában megtért.

A málika ezt hallván, ő maga vendégei elébe ment s bévezetvén, tiszteletteljesen üdvözlé a minden nemtők által tisztelt Sheiket s kérdé tőle:

— Ki ez a veled útazó nő és gyerek?

— Ez leányom, fiával! — felelt a Sheik, nem akarván Airud kiszabaditása előtt megharagitani a királynőt.

A málika vacsorát hozatott s az egész estvét velek töltötte, s midőn szobáiba visszavonulna, szive Szaifnál maradott.

Éjjel azonban a féltékenység elriasztá az álmat szemeiről s fölkelvén, az idegen nő szobája felé sietett s felnyitván annak ajtaját s Szaifot ott találván, dühösen költé fel Takemárt és haraggal mondá neki:

— Értem, Sheik Shairin leánya, hogy ezen férfi tetszik neked; de magad, atyád és gyermeked iránti tekintetből eltávolithattad volna őtet magadtól!

— Nem, nem! herczegnő! én semmi illedelmetlent sem tettem; te rosszul vagy értesülve, mert Szaif Züliázán az én férjem s én málik leánya vagyok, miként ő málikok ivadéka.

— Igaz-é ez? kérdé a málika Szaiftól.

— Igaz! — felelt az arábok szultánja.

A málika erre semmit sem felelt s színleg kibékülve s haragtalanul távoza.

Szaif nem tudta szemeit becsukni, s a hajnal első felpirultakor fölkelt s a Sheikhez sietett, hogy az éjjel történteket elbeszélje neki s értekezzék vele, miként lehetne Airudot kiszabaditani.

Nehány percznyi értekezés után Szaif visszatért Takemár szobájába; de midőn annak ajtaját felnyitná, látá, hogy Avisza nejét és fiát ragadja az ablakon ki; ezek megpillantván őt, sirva hivák segélyökre. De Szaif Züliázán fájdalmas meglepetésében átlátta, hogy jelenleg nem marad más, mint az önmegadás s egyik kezével búcsut intvén nekik, a másikkal égre mutatott, remény és Istenben való bizalomra serkentvén őket.

.....

XVIII.

Ataj veh Álbedella.

Szuria Hamera. Airud és Akisza. Az arábok új hadjárata. Mászár, Szaif fia.

Gondolni lehet, hogy a szultánné és fiának elragadtatása Szuria Hamera szultánnő rendeletéből történt. A szultánnő, ki nem tuda azon eszmével kibékülni, hogy az ő saját palotájában egy más nő közelithessen azon férfihez, kit ő is szeret, rendelé Aviszának, Szaif fiának és nejének elragadását s hogy őket egy lakatlan puszta vidéken elhagyja.

Ennek megtörténte után a kegyetlen szultána Szaifhoz ment s mondá neki:

— Szaif! ha Takemárt és fiadat viszont látni akarod, azt csak azon feltétel alatt érheted el, ha vallásomat fölvéve, engem nőűl veendesz; ha erre rá állasz, akkor visszahozatom őket s nemtőd Airudot is kiszabaditom.

— Hogy én a te rosz szellemü vallásodat fölvegyem! — kiálta Szaif — hogy eltérjek az igaz útról? Tudd meg szultánnő, hogy ha a sors könyvébe az lenne följegyezve, hogy nőmmé légy, akkor neked

kellene hitedet megváltoztatnod s muszulmánná lenned;— de ne beszéljünk erről többet!

S ezt mondva, haragra ránczolt homlokkal távozott a málikától.

Ez magához hivatván Sheik Shairin Attalibot, elpanaszolta neki Szaif sértő visszaútasitását.

— Já, málika! — felelt a Sheik — én alig hiszem, hogy egy férfit nősülésre lehessen erőszakolni; az egészen az izlés és akarat dolga.

A Sheik őszinte felelete nem tetszett a málikának, s elútasitása után hivatá nemtőjét, s mondá neki:

— Avisza! ismersz-é módot, hogy Sheik Attalibot elfoghassuk? Ezen emberek daczolni akarnak velem, s én szeretném büszkeségöket megalázni.

— Já, Szatti! nekem a Sheikhez közelitenem nem lehet mindaddig, míg egy tárcza birtokában van, mely a mi hatalmunk ellen van; de ha neked sikerülne ezen talizmánt valamely csel által elsajátitani, akkor én a Sheiket le fogom tartóztatni.

A málika azonnal nehány könnyelmü nemtőt rendelt elé s megparancsolá nekik, hogy Sheik Attalib tárczáját bármi módon is kézre keritsék.

Ezen hizelgő lények körülvették a Sheiket s annyira elámiták mézes szavaikkal, annyira elcsábiták megnyerő előzékenységökkel, hogy két órai ármánykodás után a málika kezeibe tették le az őt védő talizmánt.

Suria Hamera idővesztés nélkül rendeletet adott Aviszának, hogy a Sheiket elfogva, Airud börtönébe vigye. S azután Szaif Züliázánt hivatva mondá neki;

— Íme, Szaif! nőd, gyermeked, öreg barátod és hű szolgád mind hatalmamban vannak; mindeniket visszanyered, ha hitemet fölvéve, engem nőűl veendesz.

— Soha, soha! — felelé Szaif.

— Jól van! — orditott dühtől tajtékzó ajkakkal a málika — te is börtönbe fogsz menni s majd ott megtudod, mi sors vár reád, szerencsétlen! hát tiéid és a te saját állapotod nem tudja szivedben a szánalom érzetét fölébreszteni?

— Allah, ki látja a te aljas tetteidet s igazságtalanságodat, megbüntet s védni fogja a benne hivőket!

A málika ekkor Szaifot átadta Aviszának azon rendelettel, hogy a többi foglyokhoz börtönözze bé.

Avisza felragadván Szaifot, Sheik Attalib és Airud börtönébe vitte, s onnan mindhármokat a legsötétebb és legmélyebb földalatti fogdába szállitotta.

Itt, midőn magukra maradtak, Szaif mondá szolgájának:

— Airud! hát te miként jutottál ide?

— Uram! — felelt ez — emlékezni fogsz, hogy én téged elhagyva, Akisza után mentem, megkérni, hogy fogadja el kezeimből az Ataj veh Álbedellát; ő elrejtőzött előlem s én, őt keresve, Aviszával találkoztam, ki engem, mivel Suria Hamera uralma alatti területen talált, elfogott s urnőjéhez vezetett; ez, elvevén szekrényemet, kérdezte, hogy ki és kinek szolgálatjában vagyok, ezen kérdéseire nem akartam felelni s azon felhivását is, hogy vallására térjek, visszaútasitván, börtönbe dobatott.

A foglyok szomoru helyzetökről beszélgettek, mely lehetetlenné tevé, hogy Takemáron és fián segitsenek, s midőn az éj leereszkedett s jótékony álmat

lehelle minden teremtmény szemeire, akkor Szaif egyedül virasztott s áhitatos imát emele Istenéhez.

S midőn így imádkoznék s az őt mindig hatalmasan védő Isten segedelméért könyörögne, egy holdsugár lopódzott bé a szűk ablak rostélyzatán s megvilágositá a börtönnek nedves és penész lepte oldalfalát; ezen fal csakhamar kétfelé nyilt s Akisza nagy feje tünt fel, ki a Szaiftól elorzott karddal megjelent ottan.

— Hogyan! te vagy az Akisza? s minő arczczal mersz előttem megjelenni nemtelen tetted után? mit keressz itten?

Akisza Szaif ezen kérdésére meghatottan felelé:

— Bocsánatot esdekelni jövök, Szaif! mert átlátom, hogy élénkségem által elragadtatva, roszat cselekedtem; bűnömet megbánva térek vissza s hozom kardodat, melyet életem veszélyeztetésével szereztem vissza; megbánom vétkemet; engedj meg mulukok fia!

— Hihetek-é megtérésedben s indokaid tisztaságában? — kérdé Szaif.

— Oh igen! — felelt Akisza — te bizhatol bennem, Szaif! visszatértem volt váramba, hol sokat szenvedtem; minden éjjel láttam álmomban Sheik Abduszalámot, ki mondá nekem: „Akisza! te megigérted, hogy Szaif Züliázánnak testvére leendesz; egy testvér tudna-é úgy cselekedni mint te.“ Ekkor átgondolám a vészt, mely téged környez s nem tudván ellenállani lelkiösméretem szemrehányásának, elmenék kardod után s eljövék hozzád, hogy most még egyszer bocsáss meg nekem, Szaif!

— Megbocsátok! de nem én vagyok az, a kit te leginkább megbántál, Akisza! öleld át Airudot,

adj homlokára egy csókot, s mi csak is a te barátságodra fogunk gondolni.

Akisza engedelmeskedett, leszedte a foglyok lánczait s kivivén a börtönből Szaifot vállaira emelte; Airud az öreg Sheiket vette föl s fölemelkedvén, az arábok hona felé repültek.

S míg Szaif, elmerengve, az előttök álló út fáradalmaira s oly régóta nem látott övéire gondolt, háta megett egyszerre nagy zajt és lármát hallott s látta, hogy az Avisza vállain ülő s nagy csapat nemtőtől környezett Suria Hamera robog utána.

— Íme — mond Akisza — a málika nemtőinek hadseregével jön a mi üldözésünkre; én és Airud a föld alá menendünk, hogy kardod villámai el ne égesenek; te pedig akkor huzd ki kardodat s mindezen nemtők meg lesznek semmisülve.

Akisza és Airud azonnal eltüntek s Szaif fölemelvén Haszaf-ben-Barkhia kardját, megforgatá azt s a még távol levő nemtőket mind elszéleszték az abból kilövellő tűzlándzsák; ekkor Suria Hamera haragosan mondá:

— Avisza! ha nem méssz előre, én megöllek téged.

— Ha közelitek, akkor bizonyosan elpusztulok, asszonyom! — felelt Avisza — mert Szaifnak kezében Haszaf-ben-Barkhia kardja van, melynek tűzlándzsái minden nemtőt megsemmisitnek; mi ezen hatalommal szemben semmit sem tehetünk.

— Nem tudod legalább kezembe szolgáltatni azokat, kik ezen veszélyes fegyvert kezébe adák? — kérdé a málika.

— Azt Akisza hozta el s most Airuddal együtt elrejtőzött! — felelt ez.

— Ha tehát Szaif ellen semmit sem sehetünk, hozd el nekem legalább szolgáit, Akiszát és Airudot!

— Értettem, assonyom! — felelt Avisza, — s rögtön Akisza és Airud elfogására indult; de ezek észrevevén szándékát, Sheik Bárnóászéh-Alhakim lakába menekültek, honnan nem mertek többé kimenni, mert Avisza hatalmasabb rangu nemtő levén, mindenütt elfoghatta volna őket, kivéve egy Sheik lakását, melyet megközélitenie azonban nem volt szabad.

Avisza látván, hogy így biztos menhelyre jutottak, visszatért a málikához s mondá neki:

— Já, Szatti, Szaif barátnőjét és szolgáját éppen úgy elszalasztók mint őt magát; mert ők egy öreg Sheik lakába menekültek, melybe erőszakosan belépni egy nemtő sem tud.

A málika vállalatának nem sikerülte felett nagyon megboszankodott; de nem sokára egy ördögi eszme villanván át agyán, a káröröm kaján mosolyával kérdé nemtőjétől:

— Szaifnak Bulákon kivül vannak-é fiai?

— Igen, asszonyom! még három más fia van: Dumár, Mászár és Naszor.

— Te el fogsz menni, felveszed ezen három fiatalt. Dumárt Kum-kum tartományban hagyod el, Mászárt Kárminban és Nászort Nemát-Azamánban, hol Kueh-ben-Kenán mecsetje van, s midőn ezen parancsom teljesitéd, visszatérsz hozzám.

Avisza elindult az arábok városába, a málika pedig Szaifot mintegy ostromállapotba tette, mert útját el-

zárván, időnként nehány nemtőt küldött ellene, kiket azonban Szaif kardjával mindig visszariasztott.

S míg Szaif és Sheik Shárin ezen szomoru helyzetben vannak, míg Takemár és fia egy lakatlan szigeten bolyongnak, s míg Avisza Szaif idősebb fiai után megyen, hogy azokat szétszórja távoli országokba, mi röviden elmondjuk, hogy mik történtek az arábok között málikjoknak távozta után.

Emlékezni fogunk, hogy Szaif Züliázán mielőtt azon útra kelt, mely tizenöt évet fogott el életéből, országának kormányzatát fogadott atyja málik Efráhnak adta volt át. Szultán Szaif Rád csakhamar értesült arról, hogy az arábok hős szultánja távozott s vezérei Szkárdis és Szkárdion nem szüntek őtet szorgalmazni, hogy az arábok ellen egy új háborut kezdjen; szultán Szaif Rád, ki különben is harczias természetü volt, megigérte, hogy ha Szaif Züliázán nehány év alatt vissza nem tér, akkor boszut áll azon soha nem feledett megaláztatásért, mely addig győzhetlen hadsergét az arábok városánál érte.

Az ezen igérettel csak félig meddig elégült vezérek vártak nehány évet, ez alatt azonban nagy készületeket tettek, új sergeket toborzottak Habesh és Szudán minden tartományaiban, elannyira, hogy midőn Szaif Rád elhatározta magát a tervezett hadmenetre, már minden készen volt s egy roppant hadsereg harczkészen állott az indulásra.

Szultán Szaif Rád öregsége daczára részt akart venni ezen hadmenetben s sergeinek élén elindult az arábok városa felé.

Málik Efrah, ki mindig értesülve volt a Hábeshben történtekről, s ki most is értesittetett az ők szán-

dékokról, nagy tevékenységet fejtett ki; de minden erőfeszités daczára nem tudott félannyi serget összegyüjteni, mint Szaif Rád. Szaif távollététől nyugtalanittatva, mindent elkövetett, hogy maga körül gyüjthesse a törzsfőnököket s a kitünőbb hősöket.

Egy napon az aráb város őrtornyáról a távolban porfelleget és fénylő fegyverözönt fedezének fel, mely Szaif Rádnak előre nyomuló hadserge volt; tizenöt nap kellett, míg a csapatok mind megérkezvén, tábort alkothattak.

Az arábok szemben szultán Szaif Rád hadsergével helyet foglaltak s az ellenségeskedés megkezdődött.

Málik Efrah részéről legelébb az iszonyatos Majmun lépett ki a küzdtérre, Hábesh több hőse állott vele szembe, de azok mindenike le volt győzve nehány percz alatt.

Következő napon Szádun Eszendcse lépett ki s éppen oly legyőzhetetlen volt mint tegnapi elődе, s eként vívtak diadalmasan mindazon hősök, kikre szultán Szaif Züliázán bizta volt hadsergének vezénylését. Ezen pároslagos viadal már több hetek óta folyt, míg végre a vezérek mondák Szaif Rádnak:

— Emlékezzél, já, málik Azamán! hogy mi soha sem mérközhetünk meg Szaiffal az egyes viadalban, s az ő szolgálatjában levő vad négerekkel; azért rendelj egy átalános csatát, mert különben így egyenként víva mind elpusztulunk.

De Szaif Rád attól idegenkedvén,

— Nem dicsőség — mondá — a sergek egy tengerébe fulasztani az arábokat, midőn mi két annyinál is többen vagyunk. Midőn én átalános csatára vezetém sergeimet, akkor Szaif Züliázán is népe élén

álla s az ő neve már magában felér egy hadsereggel. A győzelem csak úgy lehet dicsteljes, ha aránylagos erővel vívatik, s midőn a túlnyomó szám azt nem teszi szégyenteljessé.

A két seregnek nehány napi nyugalma után újból elkezdődtek a viadalok, s több hónapokon át folytattattak; de Szaif Rád vezérei látván, hogy csak megaláztatás s roppant veszteség háromlik reájok, komolyan előterjeszték a máliknak egy átalános csata szükséges voltát.

Végre Szaif Rád beléegyezését megnyervén, következő napon elkezdődött az általános támadás; ezrek hullottak el; vér patakzott egész estig, hogy következő reggel ez iszonyu öldöklés újból kezdődjék, s ez így folyt több napokon át; de a 7-ik napon azon hír terjedvén el, hogy szultán Szaif három fia eltünt, az ő jelenlétök által lelkesitett arábok bátorságot vesztvén, állások igen válságossá lett; Szaif Rád felhasználván ezen körülményt, erőteljesen támadott s az arábok visszanyomatván, városukba vonultak s annak kapuit bezárták.

Szaif Rád ezt látva, összegyüjté hadfőnökeit tanácskozásra.

Ez alatt a bűvésznő Akéla, ki az arábok tanácsában üléssel birt, látva a sergeknek rendetlen visszavonulását, leányát Támát eléhivatván, mondá neki:

— Já, Táma! vedd Hakime Eflatun-nak Szaif által nálad hagyott kalnuszá-ját. Ez téged láthatlanná tevén, menj a Hábeshekhez s hallgasd ki beszédöket, s midőn így szándékjokat ismerni fogod, jöjj s mondd el a hallottakat.

Táma úgy tett s nem sokára visszaérkezett azon hírrel, hogy Szaif Rád másnap éléfántjaitól fedezetten, rohamra vezetendi hadsergét a város ellen.

Akéla ismeretére jutván e tervnek, egy papiros szobrot készitett, bűvszavakat mondott reá, s midőn a hábesh-i sereg előnyomulna, Akéla papiros hősét kiállitá s ez mindenfelé lángkévéket szórva, az éléfántokat úgy elijeszté és vaditá, hogy azok rémülten futottak vissza s eltiporták az őket követő hábeshi katonákat.

Midőn végre nagy bajjal a bősz állatokat elfoghaták, Szaif Rád mondá vezéreinek:

— Mindaddig, míg a Szahir Barnokh és Akéla az aráboknál vannak, semmi sikert nem remélhetünk; azonban én mégis megkisértek egy czélt: Én három évi békét kötök az arábokkal, s ez alatt alá fogjuk ásni az arábok városát; de e munkát a legnagyobb titokban kell véghezvinnünk, s midőn az aláásással készen leszünk, köteleket fogunk kötni azon négy, öt támoszlopra, melyeket az így keletkezett boltozat fenntartására meg fogunk hagyni, s a munka egészleges elkészültével a köteleket erőteljesen meghuzzuk, az oszlopok ledölnek s a város össze fog omolni, s így menekülni fogunk veszedelmes szomszédainktól a nélkül, hogy hadsergünket ily iszonyu öldöklésnek kitennők.

E terv lelkesedéssel fogadtatott s nagy elővigyázattal kezdettek a munkához, hogy az arábok, elleneiknek színleges tétlensége által gyanutlan biztosságban szenderedjenek el.

S most mi elmondjuk, hogy mi történt a fiatal Mászár-ral (Szaif Züliázán fiával), kit Avisza álma

közepében elragadván a Kueh-ben-Khenan szentélyéről nevezetes Nemát Azamánba (ily nevü ország) szállitott át. Midőn fiatalunk felébredvén, magát kopár és ösmeretlen vidéken találta, keservesen kezdett sirni. A tizenhat éves fiatalnak, ki még hazáját s szerető anyját soha sem hagyá el, ezen elhagyatott egyedüliség még inkább fájt; azonban fölkelt s a hatalmas Isten segélyét esdve, elindult.

Alig ment eként fél órát, több lovast pillantott meg, kiket egy náloknál sokkal nagyobb termetü egyén vezényelt, s midőn Mászárhoz ért, figyelmes megtekintés után így szólt:

— Mászár! én téged már sok idő óta várlak; te az én fiam leendesz, s mivel gyermekem nincsen, téged saját fiamként szeretendlek.

S ekkor az ember, kit Barthamé-nak hivtak, fölvevé Mászárt, kastélyába viendő.

S a mint így haladnának, fiatalunk a láthatáron egy a nap sugáraitól ragyogó pontot pillantván meg, kérdé, hogy az mi legyen.

— Az — felel Barthame — Kueh-ben-Khenan szentélye, s azért ragyog úgy, mert arany- és ezüsttel van boritva.

Estve felére e szentélyhez értek, mely ritka nagyszerü épület; homlokzatát négy roppant magasságu arany oszlop tartá.

Mászár megkerülvén az épületet, igen elbámult, hogy azon se ajtót, se lépcsőzetet nem tudott fölfedezni, midőn Barthamé az oszlopok egyike előtt megállván, egy imát mondott el s csakhamar felnyilt egy az oszlopból kiszökellő ajtó, s ezen át Mászárt magával vivé a szentély belsejébe.

Szaif Züliázán fia el volt ragadtatva annak nagyszerüsége és ékessége által. Az egy körded s magas kúppal ellátott terem volt, melynek közepén egy óriás nagyságu arany szobor állott. Barthamé ekkor mondá Mászárnak:

— Fiam! te 30 napig itten fogsz maradni; én minden szükséges élelmi szereket fogok számodra itten hagyni; a harminczegyedik napon, ha magaviseleteddel meg lesz elégedve, a szobor összeszoritott jobb kezéből egy becses Khurzá-nak nevezett talizmánt fog leejteni; az egy magyaró nagyságu arany ékszer; te fölveszed azt s az én rákövetkező napon leendő eljövetelemre fogsz várni.

Barthamé távozott s Mászárt magára hagyá. A fiatal kezdetben megfélemlett s magányában nagyon unatkozott; de mivel azon változtatni nem tudott— bár e volt életében az első kellemetlenség, megadá magát s nyugodtan számlálta a napokat.

Végre a harminczegyedik nap elérkeztével a szobor kinyitá jobb kezét s Mászár ezen szavakat hallá:

„Málikok fia! vedd ezen zhakhirát (talizmánt) s ügyelj jól reá, mert az tenéked volt szánva; kerüld főképpen Barthamét, ki azt tőled el akarja venni s azután téged elüzni!“

„Ezen talizmánnak négy oldala van, s ezen oldalok mindenikéhez a te szolgálatodra rendelt nemtő van kötve, kiket te eléhivhatsz, ha a Khurza illető oldalát megdörzsölöd!“

A szobor megszünvén beszélni, Mászár vevé a talizmánt s annak egyik oldalát szorgalmasan megdörzsölvén, egy hang kiáltá:

„Labik já Szidi (parancsolj, uram)!“

— Ki vagy te? — kérdé Mászár.

— Én Shaihub vagyok!

— Tehát, Shaihub! — mond a fiatal — végy engem s vigy el innen, mert Barthamé holnap eljő s én nem akarom, hogy itten találjon.

A nemtő fölvette Mászárt s nehány óra alatt egy kellemes fekvésü pompás kastélyba tette le.

— Hová hozál? — kérdé Szaif fia.

— Saját kastélyomba! — felelé a nemtő.

S miután Mászár egy kevéssé kinyugodta magát, mondá szolgájának:

— Most menj és hozz hirt nekem atyámról, Szaif Züliázánról, én itt meg foglak várni téged.

.....

XIX.

Szaif Züliázán gyermekei.

Dumár és Mászár. A hábeshi hadmenet vége.

Most elmondjuk, mi történt Dumárral, Szaif Züliázán másik fiával, ki mint láttuk fennebb, elragadtatott s a Kum-kum tartományban tétetett le.

Felébredtekor egy nagy pusztán találván magát, minden aggodalom nélkül kelt útra, mert ezen fiatal ember bátrabb volt szelid természetü testvérénél. Azonban, ha a félelem nem, de a szomjuság csakhamar jelentkezett; de mivel vizet csak előre haladva remélt találni, tehát ő előre haladott; két napi útazás és a nélkülözések férfias eltürése után egy lakházat pillantott meg, mely előtt víztelt medencze állott. Dumár ezt látva, futni kezdett s még megmaradott erejét is kimeritve érkezett a medenczéhez s annak neki feküdve, sovársággal ivott; de midőn fel akarna kelni, arra nem vala képes; úgy tetszett neki, mintha inszerkezete megmerevült volna s a medencze felé hajoltan, mozdulatlanul, mint egy darab fa maradt ottan.

Ekkor a lak ajtaja megnyilván, egy nevető emberi alak jelent meg.

— Ah, Dumár! te ugyan meg vagy fogva!

Mondá s Szaif Züliázán fiához közelitett s zsebéből egy üveget vevén ki, megszagoltatta Dumárral, s ő azonnal visszanyerte testének mozgékonyságát.

Ekkor házába vezetvén, mondá neki:

— Fiatal! ez estvére az én daif-om (vendégem) vagy; én Abdalkádusz vagyok; az én testvérem Sheik Attalib, kit és a te ottan levő atyádat ostromolja Szuria Hamera. Ide jöveteledet előre tudtam s azért helyezém e vizet házam elébe, hogy ide vonjalak; mert én neked egy talizmánt adok. Holnap folytasd útadat, de távoztod előtt hajamból két tincset fogok adni, s midőn valami felvilágositás- vagy tanácsra leend szükséged, helyezd azt bal halántékodra s én álmodban megjelenek, s a mit tudni ohajtasz, megmondom.

Dumár e lakban tölté az éjt, másnap Abdalkádusz az igért tincseket átadá s egy darabig elkisérvén, búcsut vett tőle.

Fiatalunk gyökerekkel táplálkozva s fris forrásból iva, még három napig ment, útjának negyedik napján megérkezett egy nagy térség közepén elterülő város elébe, melylyel szemben egy más hegytetőre helyezett város tünt fel; az est közeledvén, Dumár a városba volt menendő, midőn látta, hogy a lakosok házaikat bezárva, elhagyák a várost s a hegyen fekvő város felé irányozzák lépteiket. Dumár ezen kiköltözködés okát tudakozván, azt kapá feleletül, hogy azon városban azért nem maradhatnak, mivel naplemente után oly nagy mennyiségü mérges bogár lepi el a lakokat, hogy az ott hálók mulhatatlanul meghalnak azoknak mérges fulánkjaitól.

Dumár csatlakozott, az éjt a szomszéd hegyeken töltendő; lefekvéskor azonban Abdalkádusz haját halántékjára helyezé, s midőn elszunyadott, megjelent Abdalkádusz, kitől a mérges bogarak magyarázatát kéré.

Abdalkádusz felelé, hogy azon város egy Szahir által van elátkozva; de ha ezen talszaméh hatását le akarja rontani, emeljen föl egy a fő kaputól balra levő követ, az ez alatti üregben egy a többi bogaraknál huszszor nagyobb oly nemü rovart fog találni; ezt megfogva, el kell égetni, s akkor a talszaméh hatása meg fog semmisülni, mert a rovarok királyoknak elvesztése után mind meg fognak dögleni.

A reggel elérkeztével Dumár azon tartomány málikjához ment s felajánlá magát, hogy a várost a mérges rovaroktól megmenti.

A málik mondá neki:

— Fiam! ha azt valójában meg tudnád tenni, leányomat neked adnám nőül!

Még azon nap alkonyán, midőn a lakosság a hegyekre vonulna, Dumár kijelenté, hogy ő a városban fog maradni. Eredménytelen volt minden beszélésök, hiában mondák, hogy sokan, kik azt meg akarák kisérteni, mind a halál áldozatjai lettek.

Dumár nyugodtan csak azt felelé, hogy holnap városukban aludhatnak.

— Szegény gyermek! mit tudsz te tenni ott, hol annyi öregek és tudósok sikertelen fáradoztak; te csak ok nélkül feláldozod magadat! — mondának.

De mind ezen beszédek nem ijeszték vissza a fiatal Dumárt; s midőn magára maradt, a fő kapuhoz sietett; megtalálta az Abdalkádusz kijelölte követ; azt fölemelte, megfogta a szörnyü bogarat s egy már előre élesztett tüzen megégeté.

Ezen műtétel után lefeküdt, s midőn a lakosok reggel eljövének, őtet édesdeden aluva találták, s mindenfelől kérdésekkel ostromolták, hogy mi módon tudta a mérges rovarok megjelentét gátolni.

Dumár mindezen kérdésekre nem felelt, hanem biztositá, hogy ezután nyugodtan és gondtalanul aludhatnak lakjaikban.

A málik meggyőződvén Dumár állitásának igazsága felől, igérete szerint leányát Dumárnak akará adni; de cselszövényes vezéreinek egyike eként szólott hozzá:

— Já, málik! ezen fiatal idegen és ismeretlen, mi nem tudjuk e nehéz feladatot miként oldá meg s kérdezősködéseinkre semmi feleletet nem ád; lehet, hogy ő egy Szahir (bűvész); de ki biztosit, hogy irányunkban jó indulattal viseltetik, mert a Szahirok vagy megbecsülhetetlen barátok, vagy veszélyes ellenségek. Megengeded-é málik, hogy én őt próbára tegyem, mielőtt leányod neki adnád?

A málik, megdicsérve vezére elővigyázatát, teljes szabadságot adott neki a fiatallali eljárásban.

S a cselszövényes vezér Dumárhoz egy kitünően szép, de leleményes eszü leányt küldött. Dumár szép volt, mint atyja; de bátor jellemü, akaratjában rendithetlen s érzeményeiben kitörő; neki a fiatal leány tetszett s igyekezett az ő tetszését is megnyerni. A leány nem utasitá egészen vissza s értésére adá, hogy vonzalmát talán meg tudná nyerni, ha értésére adná, bizalmat mutatva irányában, mimódon menté meg a várost a mérges rovaroktól, s Dumár gyermeki gondatlansággal mindent elmondott neki.

— Úgy látszik, — folytatá ő — hogy nekem valami titkos tudományt tulajdonitanak; pedig az én munkám igen könnyü volt, s ezen hajtincsek segitségével tevém azt.

S felnyitá a kis szelenczét, melyben Abdalkádusz haját tartotta; de azok onnan eltüntek, mivel Dumár elfeledé a szent ember azon intését, hogy titkát senkinek ne fedezze föl.

S ő fölgerjedvén a becsült tincsek elvesztén, a leányt vádolá annak elorzásával s megragadván, visszaadását követelé; de a leány kijelentvén, hogy azokról mitsem tud, a szenvedélyén uralkodni nem tudó fiatal ember oly dűhbe jött, hogy a szerencsétlen leányt egy ütéssel agyon sujtá.

A zaj hallatára összefutott cselédség és szomszédok berohanván, elfogták a gyilkost és börtönbe vezették.

A málik, leendő veje esetéről értesülvén, vezéreit értekezletre hivá, s ezek azt mondották, hogy „ez ember, ölvén, meg kell hogy ölettessék!“

S eként Szaif Züliázán fiát átadták a hóhérnak; kivégeztetésének napja is el lőn határozva; már a piaczon volt, már a pallos csapásra készen állott, midőn a testvérének szolgálatjában levő nemtő, áthaladván a város fölött, nyilsebességgel lecsapott s Dumárt felragadva, testvéréhez, Mászárhoz vitte.

S urához eként szóla hű nemtője:

— Íme, testvéred, kit én egy városban találék, midőn szultán atyádhoz való útamból visszatérve, esetlegesen e város fölött elrepülék s szerencsés valék a hóhér kezei közül kiszabaditani.

Ezt hallva Mászár, testvére karjai közé rohant s szeretettel csókolá meg, kifejezni igyekezvén gyöngéd szeretetét, s viszontlátása és a veszélyből való menekülése feletti határtalan örömét; s azután atyja után tudakozódott, ki mindig ugyanazon helyzetben volt, mindig Suria Hamera nemtő-serge által visszatartóztatva.

Értesült szülővárosa aláásatásáról is.

S azután elmondák kölcsönösen egymásnak kalandjaikat.

S midőn Mászár megmutatá Dumárnak becses talizmánját s részletezé annak tulajdonait, az utolsó gondolkozó és féltékeny lett azon előnyökkel szemben, melylyel testvére felette birt, s gondolá magában: „Ezen zakhira nem levén megosztható, azt egészen el kell sajátitanom!“

Estve a két testvér megegyezett, hogy egy kevés nyugalom után atyjok segitségére sietnek s azután Mászár aludni ment, de Dumár éberen őrködött s testvére elaludtával elvette annak talizmánját s eléhivta Shaihubot, ki rögtön megjelenvén,

— Lábik já, Szidi! — mondá.

— Shaihub! végy engem s vigy el, hová akarsz, csak hogy innet távol legyek.

Shaihub csudálkozva kérdé:

— Hogyan! te itt hagyod egyedül testvéredet?

— Adj neki egy nemtő rabszolgát s távozzunk!

Shaihub, bár elszomorodott ezen szívtelenségen, kénytelen volt új gazdájának engedelmeskedni, s fölvevén Dumárt több hetekig útaztak; mígnem egy magas hegytetőre érkeztek, melynek lábánál egy roppant kiterjedésü város terült el.

— Ezen várost, — mond Shaihub — Dameskhá-Shámé*)-nak hivják, s az a föld legnagyobb városa; meglátogathatod, ha akarod; de én nem kisérhetlek, mert oda menniök a nemtőknek meg van tiltva egy ott lakó szent ember miatt, kit Hakiméh Bárnoászéh-nak hivnak.

— Igen, én meg fogom látogatni ezen szép várost! — mondá Dumár.

— Ha szükséged leend reám — mondá Shaihub — hivj s én felelni fogok!

Shaihub távozott s Dumár a város felé indult, s már csekély távolságra volt a kaputól, midőn egy nagyszerü és pompás kastély elébe érkezett, hová bejuthatni igen élénken ohajtott s beérkezvén, egy szolga felnyitá annak kapuit s ettől megtudá, hogy az a város málikájának, Zsáhbiának lakja, s hogy a herczegnő egyedül lakván, idegen fiatalokat nem fogadhat el.

Dumár búsan indula el s még egyszer visszatekintett ezen pompás lakra, hová hogy bé nem juthata, most, miután tudta, hogy egy nő lakik ottan, még inkább fájlalá, — s a mint így végig tekintett a kastélyon, a herczegnő megjelent egyik ablakban s meglátván a fiatalt, rendeletet adott, hogy bocsássák bé.

S midőn a herczegnő elébe vezettetett, azt oly szépnek és kellemdúsnak találta, hogy rögtön belé szeretett; a herczegnő is szépnek és daliásnak találta a fiatalt s kérdé tőle, hogy honnan jön.

— Szivem asszonya! — felelt Dumár — én az arábok országából való és málik fi vagyok, s ezen

*) A mai Damaszkus.

város felett haladván el, nehány napra vendégszeretetedért esdeni jövék; de embereid visszaútasitának, midőn egy jótevő tündért láték feltünni, te reám veted bűvös szemeidet s részvétet mutatál fájdalmam iránt; — íme, most lábaidnál vagyok, hol egész éltemet ohajtanám eltölteni.

E szívből fakadt szavakat könytelt szemekkel mondá Szaif fia s a herczegnő kérdé tőle:

— Művész, avagy tudós vagy-é te?

— Én Shair (költő) vagyok — felelt fiatalunk.

Ekkor Zsáhbia vacsorált vele s fölkérte, hogy mondjon neki költeményt s Dumár egy igen szép költeményt rögtönzött, melynek tárgya a herczegnő szépsége és jósága volt. Az elragadtatott herczegnő kérdé tőle:

— Ha én atyámnak bemutatlak, Dumár! fogsz-é neki ily szép verset mondhatni? mert ha te hozzá is ily hizelgően, ily szépen és ily gyöngéden tudsz beszélni, meg vagyok győződve, hogy bármit kérj is tőle, ő teljesiteni fogja.

— Já, Szatti! — felelt Dumár — egy ily reménynyel szemben a világot is kidobnám sarkából s miként ne tudnék találni oly szavakat, melyek a málik tetszését megnyerjék?

Más nap Szaif Züliázán fia a város felé haladott s a málik elé kéredzvén, mint leánya által ajánlott költőt mutattatá bé magát.

A málik szivesen fogadta s gyöngéded szavakkal bátoritá fel, s Dumár erre versben felelt, melyben e város málikjának hősi erényeit, megható szivességét s más jeles tulajdonait festé le, oly bámulandó könynyüséggel s oly költői magasztossággal, hogy a málik

és vezérei el voltak ragadtatva, s Zsáhbia atyja kérdé a fiatal költőtől:

— Fiam! mit kivánsz tőlem?

Én csak egyet kérhetek tőled, hatalmas málik! hanem az, remegek, érdemem feletti leend.

— Nem, — felelt a málik — beszélj bátran!

S a felbátoritott Dumár Zsáhbia kezét kérte, mit atyja rögtön oda is igért.

De volt vezérei közt egy kis termetü, sánta rút egyén, ki megkérte volt a herczegnő kezét s a kit ő rútsága és ravaszsága miatt visszaútasita. Ezen vezért sérté az általa gyereknek nevezett költő merészsége s gúnyos mosolylyal mondá a máliknak:

— Szabad-é e fiataltól a herczegnőnek adandó menyaszszonyi ajándék milétét megkérdeznem?

— Ezt te jogszerüen teheted! — felelt a málik.

S ekkor Szaif Züliázán fia szabályszerüleg megkéré a herczegnő kezét.

A kis vezér pedig ekként felele:

— És én a herczegnő elnyerésének föltételéül azt tüzöm ki, hogy te ezen hegyen át készits egy alagútat s a hegyen túl folyó patakot hozd át azon Zsáhbia kastélyának kertjébe.

S ezt mondva a kis vezér kezeit gúnyosan dörzsölé össze s magában hozzátevé: „míg ez a gyerkőcz a munkát bevégzi, addig bizonyosan megnő, sőt meg is vénülhet.“

De Dumár minden nyugtalanság nélkül elfogadá a vezér föltételét s a máliktól búcsut véve, visszavonult a számára kijelölt lakosztályba.

Másnap azon hegytetőre ment, hol Shaihubtól elvált volt s a Kurzát megdörzsölve, annak megjelentével

— Shaihub! — mondá — gyüjtsd össze minden barátaidat, rabszolgáidat s ezen hegyet furd át nekem, hogy a tulsó völgyben folyó patakot Záhbia herczegnő kertjébe vezethessük.

Shaihub összegyüjtvén társait, munkához fogott s más nap reggel jelenték a máliknak, hogy a túl völgyi patak a herczegnő kertének virágait öntözi, s Dumár nem sokára a málik előtt megjelenvén—

Já, málik! — kérdé tőle — kivánsz-é egyéb menyasszonyi ajándékot szép leányod kezéért?

— Nem, fiam! — felelt a málik — leányom a tiéd, én neked adom.

A kis vezér ezt hallván, haragtól pirosult arczczal új megpróbáltatást inditványozott; de az igazságos málik reá nem hallgatván, eléhivatá a papokat és birákat s a házassági szerződést elkészitteté.

Fennebb mondók, hogy Airud és Akisza Suria Hamera nemtőitől üzetve, egy Sheik ismerősökhöz menekültek s ezen Sheik, kit Hakiméh Barnoászéhnak hittak, éppen ezen városban lakott, s midőn értesültek, hogy uroknak, Szaif Züliázánnak fia a málik leányát nőül veszi, miután testvérétől elorozva becses zakhiráh-ját, őtet elhagyá, engedélyt kértek a Sheiktől, hogy ezen fiatalhoz siethessenek, neki tanácsaikkal segitségökre leendők.

S miután az engedélyt megnyerték, a menyegzői előkészületekkel foglalkozó Dumárhoz mentek s Airud mondá neki:

— Já, Szidi! mi a te nemes atyádnak, Szaif Züliázánnak szolgái vagyunk s ezen városba menekültünk elleneink üldözése elől; mi tudjuk, hogy te becses talizmánnal birsz, melyet testvéredtől bizonyo-

san azon szándékkal vettél el, hogy atyádat segithesd. Hogyan van tehát, hogy te örömeidnek útjain időzöl, midőn atyád segitségére kellene sietned.

— Én — felelt az ezen figyelmeztetés által boszantott Dumár — most nem távozhatom; de testvéremet elhozathatjuk s ha ő nekem megbocsát, én visszaadandom zakhiráhját s azon dicsőséget, hogy atyánk segitségére menjen, neki engedem át.

Akisza ekkor mondá:

— Jól van, tehát hijjad Shaihubot s hozasd el rögtön Mászárt; mi itten leszünk s megbocsátását fogjuk esdekelni.

Dumár elküldé nemtőjét Mászár után. Shaihub ezt örömmel és gyorsan teljesité, s midőn Mászár megérkezett, Dumár átölelé s kérte, hogy talizmánjának elorzásáért bocsásson meg. A jó lelkü Mászár azt mondá, hogy azt már el is feledé s testvére iránt minden utógondolat nélküli testvéries szeretetét tanusitá.

Csak midőn Dumár nősüléséről beszélt, mondá neki csudálkozva:

— Hogyan foglalkozhatol te örömeiddel, midőn atyánkat a szerencsétlenség sujtolja.

De Dumár eként felelt neki:

— Te méltóbb vagy atyánk megmentésének nemes hivatására mint én, s más részről is ez előny téged illet, miután tiéd azon talizmán, melylyel segélyére lehetsz.

S miután Dumár visszaadá a khurzát, Mászár késedelem nélkül Shaihub vállára ugrott s Airud- és Akiszától kisértetve négyen indultak el Suria Hamera országa felé, míg Dumár menyegzőjét ülé a málik leányával.

Most térjünk vissza az arábok városába, melyet szultán Szaif Rád több évek óta aláásatott; már kész volt a munkával s csak a meghagyott támoszlopok megrenditése volt még hátra. De emlitettük azt is, hogy Táma kalnuszájának segitségével a hábeshek haditerveit kikémlelé s most is értesité anyját azoknak alattomos munkálatáról, s az arábok megegyeztek, hogy városok egybeomlása előtt azt hagyják el. A nők, gyermekek és öregek a szomszéd hegyekre menekültek, a férfiak pedig elszántan csatára készültek, inkább utolsó emberig elvérzendők, mintsem a hábeshek által megaláztatni engedjék magukat; s az öreg málik Efráhtól vezettetve, hősileg csatáztak több hetekig, míg végre Szaif Rád átalános csatát rendelt. Egy átalános csata pedig a sokkal kevesebb számu arábokra csak veszélyes lehetett, s így a legválságosabb helyzetben valának, midőn egy gyöngyház fényességü lovon nyilsebességgel elérohanó lovagot pillantának meg, ki mint védpaizs, az arábok homlokzata elébe állván, kiáltá:

— Isten csak egyedül nagy és hatalmas! én vagyok Szaif Züliázán, a nemtők és emberek legyőzője!

S azonnal kő- és tűzeső hullott a hábeshekre, s csaknem felét semmisité meg a hatalmas seregnek.

Szaif Rád ezt látva s a halottnak hitt Szaif Züliázán szavát hallva, megmaradott népével megfutamodott s Szaif, arábjaival mindaddig üldözé és pusztitá őket, míg az utolsó hábesh el nem hagyta az ő uralma alatti területet.

.....

XX.

Égyiptom földje.

Az arábok kivándorlása. A hábeshek utolsó hadjárata. Szaif Züliázán halála.

Fennebb elmondók Mászárnak Shaihub nemtőveli távoztát atyja megmentésére; fiatalunk atyját még Suria Hamera nemtőitől ostromoltan találta; de Shaihub felsőbb erejü nemtő volt amazoknál. Mászár rendeletet adott a viadalra s nem sokára Suria Hamera kénytelen volt nemtőivel menekülni. A felszabaditott Szaif Züliázán rögtön honába készült visszatérni; de Akisza mondá neki:

— Emlékezel-é uram azon útadban talált gyöngylóra? az most neked nagy szolgálatot tehetne!

— Igen — mond Szaif — de én megölém!

— Nem — válaszolt Akisza — a veszszőcsapás csak egy ideig semmisité meg. Íme, itt van az általam megtartott csótár; ha ezt a földre terited, a ló rögtön megjelenend.

Szaif kiterité azt s a ló rögtön mellette termett. Ő hátára ugrott s fiának mondván hogy kövesse, a csudás állatnak rendelé, hogy az arábok országába vigye.

S kevéssel elindulása után Szaif Züliázán megérkezett népe segitségére, mint azt az elébbi fejezetben látók.

Útjában azon város felett haladott el, hol Dumár s neje Zsáhbia voltak, őket is magukkal vivék s így Szaif Züliázán családja együtt volt harmadik fia Nászor kivételével, ki Kum-kum tartományba volt szállitva, s egy ott útazó hábesh kezébe esvén, ez medina Adurba vivé magával s a máliknak adá át. Szaif Rád megtudván, hogy az Szaif Züliázán fia, elébb meg akará öletni; de az igazságos vezér, kiről már fennebb beszéltünk, az öreg Rif — megakadályozá s kérte, hogy adnák át nekie, s Szaif Rád ismerve a nép szerette Rif nagy béfolyását, megtagadni nem merte.

Szaif Züliázán, ki előre értesült városának aláásatásáról, mielőtt bevonult volna oda, visszarakatta a kihordott földet; de ezen nehéz és bajos munka daczára is város területe mindig sülyedező volt, más részről a hábeshekkeli örökös harczot is megunván a nép, a tovább vándorlás, s így nyugalmasabb és biztosabb haza keresés eszméje ébredt föl az arábokban, s azért egy napon Szaif Züliázán eként szóla barátaihoz:

— Kedves véreim! nekünk félnünk lehet, hogy a megingatott alapon fekvő város egyszer fejeink felett összeomland, s bár ez a város az én szülővárosom, mégis szomoru vészemlékek, vészes harczok kötvék ahoz; vajjon nem tennők-é helyesen, ha ezen szomszédaink örökös támadásainak kitett ingadozó várost elhagynók s egy boldogabb haza keresésére indulnánk?

A vezérek és tanácsnokok nem mertek szeretve tisztelt málikjok tanácsának ellentmondani, s a kivándorlás elhatároztatott. Nagy tevékenység és mozgás mutatkozott a városban és vidékén; mert az többé nem volt mint azelőtt, egy kis törzsnek tovább huzódása, hanem egy nagy, hatalmas és gazdag s annyi legyőzhetetlen leventék által vezetett s a világ legnagyobb hőse által uralt népnek elindulása. Oly távolra mint a szem ellepheté a tájt, mint óriási szőnyeg, mozgó lényeknek egy czél felé siető tarka hullámzatának árja boritá; a podgyászt és kincset szállitó tevék és éléfántok hátul jöttek; a hadsereg, mint vas fal, környezé a népet, s a középen a fejek ezen hullámzó erdeje felett Szaif Züliázánnak gyönyörü lovakon ülő családja haladott.

Végtelen pusztákon vonultak át, hol egy csepp vizet nem lehete találni; s midőn a szomjuság kínzó gyötrelmeit érzé a vándor nép, Szaif Züliázán gyöngylovát eléhiván, mondá neki: „Vigy a legközelebb található forráshoz!“ A csudás ló villámsebességgel távozott s Szaif nehány percz alatt egy gyönyörüen zöldellő oázisban találta magát. Egy ott levő kis házból nő lépett ki s a ház közelében felbuzgó forrásból vizet meritve, megkinálá az útast.

A nagyon szomjas Szaif előbb ivott s csak azután nézett a nőre. S nagyon meg volt lepetve, midőn abban utolsó nejét, Takemárt fölismerni vélte.

— Já, Takemár! — kiáltá.

— Labik já Szaif! — felelt ez s elmondá neki, hogy a pusztában elhagyatva s kétségbeesetten bolyongva ezen oázisra talált, s azóta nem is hagyta el; itt, ezen magányban élt, növény- és vízzel táplálkozva, s nevelé fiát, ki már most 15 éves.

Szaif boldognak érzé magát, hogy elvesztett nejét s gyermekét ily esetlegesen feltalálta; kijelenté, hogy egész népével ide jövend vizet inni s azután őket is magával viszi.

Szaif népéhez visszasietett s a forrásdús oázishoz vezeté azt, hol nehány napot nyugvandó felüték sátraikat. Szádun Eszendcse pedig annyira megszerette ezt a helyet, hogy engedélyt kért és nyert négereivel ottan megtelepedni. Az arábok tovább vonultak s vagy két napi út után oly vidékre értek, mely a föld legszebb és leggazdagabb helyének látszott. Szaif Züliázán itt megállapodott, Akéla csakhamar forrásokat fedezett föl s gyorsan város és faluk épitéséhez és ültetvényezéshez kezdettek.

Ezen áldott hely Égyiptom egy része volt s Szaif Züliázán új városa csaknem egészen fölépült, midőn az öreg Rifet láták Szaif harmadik fia, Naszor társaságában megérkezni. Ezen fiatalnak sikerült a már titokban régen muszulmán vallást valló öreg vezért rábeszélni, hogy őtet atyjához elkisérje; Szaif igen nagy örömmel s kitüntetéssel fogadta az öreget s megköszönvén a fiának nyujtott védelmet, miután az ottmaradásra megnyerte, vezéri rangot s egy gyönyörü lakást adott neki.

Naszor ekkor elmondá atyjának, hogy Szaif Rád készületeket tesz, hogy a Nilus vizét Aldcsindel felé térítse; ezáltal elöntendő az arábok által épitett új várost, s hogy ezt egy csekély magasságu hegynek átmetszése után könnyen véghezvihetné, mely munka csak is két hónapot venne igénybe. Szaif értesülvén e tervről, rögtön átlátta, hogy Szaif Rád boszutervét új hazája termékenyitésére használhatná fel, követ-

kezőleg a Khurza nemtőinek megrendelé, hogy Csilál-Aszundáné-tól a Fehértengerig egy csatornát ássanak, s azután családjával és népével a szomszéd magaslatokra vonult fel.

S valójában két hónap mulva, miként Nászor mondá, özönvíz boritá a térséget. Szaif egy perczre félni kezdett, hogy az ásott csatorna nem elégséges a vizek felfogására, s az Égyiptomot jobban ismerő Riffel értekezett; de a vezér megnyugtatólag mondá, hogy a Nilus már elérte emelkedésének legmagasabb fokát, s hogy ezután már gyorsan fog leszállani. S valójában a víz lefolyt csakhamar a Szaif ásatta csatornába, s az így megöntözött térséget a legdúsabb növényzet boritá.

Ekkor Rif elévette a Tarik-e-Nil könyvet, s ennek útasitása szerint a Nilt szabályozá s még ma is van egy hely Égyiptomban, mely e munkálatok emlékét őrzi s ezt Rif Maszár-nak hivják, mert Szaif új városát fiáról, az őtet kiszabaditott és a Khurzát megszerzett Maszár-ról nevezte el.

Szaif Rád pedig midőn megtudta, hogy a helyett, hogy ártott volna, az arábok új honát még szebbé és virágzóbbá tevé, eléhivatá vezéreit s mondá nekik:

Ti tanácsot adátok nekem, hogy miként zavarjam el új honukból e veszélyes arábokat; én követém azt s inkább jót tevék mint árték vele, mert mi nagy munka és áldozattal segiténk az ők vízhiányán.

A vezérek türelemre kérték föl szultánjokat s megigérék, hogy oly talszámé h-t csinálnak, melynek következtében a vizet elvonják, s eként pusztitják el az arábok új telepét.

Munkához is kezdettek s csakhamar készen voltak talszáméh-jokkal, s midőn a Nil kiöntésének korszaka elkövetkezett volna, az nem önté el a Szaif népe lakta vidéket. Akéla csakhamar átlátta, hogy az egy talszáméh eredménye s Barnokh Szahirral azt észlelvén, csakhamar fölfedezték annak ellenszerét; de az egy szomoru és kegyetlen szükségesség volt, mert minden évben egy szép és gazdagon öltöztetett fiatal leányt kelle a kiöntés korszakában a Nilusba dobni.

Szaif eléggé kérdezé, ha nem lenne-é mód és lehetőség azt kikerülni; de az sorsszerüleg el levén határozva, azon változtatni nem lehetett s egész Ómár (Mahomed próféta követője) általi meghóditásáig Égyiptomnak fent is maradt ez a szokás *).

Szaif folytatta új városának szépitését, s midőn nyugalom állott bé, Akisza kiházasitására gondolt, ki végre Airud kitartó szerelme és hűsége által megható beléegyezését adta.

---

*) Ómár véget vetendő ezen kegyetlen szokásnak, ily tartalmu levelet irt: „A mindenható, kegyes és könyörülő Isten nevében Ómár-ben-Alkhitáb a Nilushoz! — Ha te, Nilus! saját akaratodból öntessz ki, mi, kik Istenben hiszünk és szolgái vagyunk, nem akarunk a te jótéteményedről tudni; de ellenkezőleg, ha a mindenható Isten akaratjából öntessz ki, akkor elégséges, hogy Isten ezen rendelete beléd dobassék, s te az ő hatalmánál fogva ki fogsz önteni.“

Ezt Ómár-ben-Alkhitáb elküldé vezérének, Ómár-ben-Aas-nak, rendelvén, hogy azt ünnepélyesen dobja a folyamba; ő azt megtevé s a Nilus kiöntött, s ezóta a leányáldozat eltöröltetett.

Szultán Szaif Rád azonban boszutervéről nem tudott lemondani s azt hivé, hogy ezen új és még eléggé nem ismert vidéken az arábok könnyebben legyőzhetők leendenek. Azért ezen reményben ellenök készült, roppant birodalma minden harczosait összegyüjté, s így egybesereglett hadserge 600,000 harczost számlált. Fővárosa médina Adur kormányzását fiára, Almukakál-ra bizva, roppant hadsergével médina Mászár ellen indult.

Szaif Züliázán értesülve ezen sereg közeledtéről, összegyüjté vezéri tanácsát, s a teendők iránti véleményöket kérte. Ezek azt tanácsolák, hogy küldje ellenök nemtőit, mert csak így menekülhetnek meg egyszer a hábeshektől. De Szaif Züliázán ezen módot most is mint mindenkor visszautasitá.

— Azt akarjátok-é — mondá nekik, hogy ha győzelmet vívandunk, azt ne saját hősiességünk, hanem a nemtők közreműködésének köszönhessük! Nem, nem! ha mindjárt mind el kellene is vesznünk ezen harczban, küzdjünk nyilt bátorsággal emberiesen s miként eddig, úgy most se engedjük magunkat a gyáva félelem által visszarettentetni.

Szaif önbizalmas s lelkes szavai felbátorták a vezéreket és harczosokat s elhatározák, hogy a város elébe felállva fogják várni a hábesheket. Hirnökök futottak szét a külön városok és parancsnokaihoz s az arábok hadi ereje gyorsan egybegyült.

S midőn a táborhely elkészült, egyszerre a vidéket kopja erdő boritá el, az egész láthatárt ellepé a hábeshek roppant hadserge; tíz egész nap kellett, míg az arábokkal szemben felfogott táborhelyre az egész hadsereg megérkezett s a viadal kezdete a tizenegyedik napra határoztatott.

Ez estve Szaif Rád magához hivatá vezéreit és tanácsosait s monda nekik:

— Látjátok, mily csekély számmal vannak a szegény arábok; ha mi egész táborral ellenök rontanánk, könnyen eltiporhatnók; de az reánk nézve, kik kétszer többen vagyunk, nagy szégyen lenne s így csak harczos harczos ellen kell hogy vívjon; de igyekezzetek bátran harczolni s a főnököket elejteni, s akkor a többivel könnyen végezhetünk.

De Szkárdis és Szkárdion eként feleltek neki:

— Já, málik Azamán! hányszor kisértők meg a páros viadalt velök s mindannyiszor nem legyőzeténk-é?

— Úgy van! — felelt Szaif Rád — de akkor még az aráb hősök mind fiatalok voltak; most az évek megfogyaszták erejöket, Szaifot magát is bizonyosan megviselte a hosszas útazás s a kiállott vészes kalandok; utolsó győzelme is reménytelen megérkezése okozta lelkesedésnek volt eredménye; de most az ő varázs hatása gyengülni kezd. Szaif már idős, fiai nem méltók hozzá, málik Efrah egy erőtlen öreg s többi főnökei mind megannyi kis uralkodók, kik saját érdek- és nagyravágyással birnak.

A haditanácsba gyült fejedelmek pártolák a szultán véleményét s felbátoriták a vezéreket, mondván, Szaif Züliázánt legyőzve, vagy halva fogják elhozni.

Következő nap hajnalán a hirnökök kikiálták a viadal kezdetét; az első, ki megjelent a küzdhomokon, Szaif Züliázán maga volt, ki a hábeshek sorai előtt végig lovagolva, kiáltá:

Van-é köztetek bátor harcznok, ki velem mérközni akar?

Ekkor Szaif Rád hadsergének leghirnevesebb kapitánya, Rek Alfala kiugratott s az arábok szultánja elé állva, kiáltá:

— Íme, Szaif! vedd a mit én neked szántam!— S az egy erőteljes kardcsapás volt; de Szaif felfogá azt s fölemelve félelmes fegyverét, kiáltá:

— Nem úgy kell sujtani, miként te; hanem így ne!

S ekkor már ellene holtan terült a földre.

A hábeshek soraiban szomoru meglepetéssel látták ezt; mert minden reményöket az elhunyt Rek Alfalában helyezék. Azonban egy más lépett ki, kivel Szaif hasonló módon bánt, s ez így tartott estig; vagy harminczan hullottak el Szaif rettenetes fegyverének csapásai alatt.

Következő nap Maymun lépett Szaif Züliázán helyébe s az ő modorát utánzólag kiáltá:

— Allah hatalmas! én a vad Maymun vagyok, ki halálra küldi megtámadóit. Ha van köztetek valaki, a kinek baja van s ki az életre reá únt, hadd jőjjön ide, én könnyü móddal megmentem az élet terhétől.

Ekkor egy néger, feketébb mint ő, és sokkal nagyobb termetü vágtatott ki.

— Ki vagy, hogy hivnak? — kérdé Maymun.

— Én Alkamkam vagyok — felelt ez — ki előtt még senki megállni nem tudott.

— Hallottam én még rólad beszélni, s ha még le nem győzettél, én megmutatom miként kell azt tenni.

Erre a viadal a két néger között elkezdődött; összecsapásuk olyan volt, mint két szikladarabé, melyek két ellentétes hegyről legurulva, összeütődnek, de el nem zúzatnak. Maymun nem akarván a viadalt

hosszura nyujtani, elleméhez szorult s mint Szaif szokta, kiáltá, hogy „Allah hatalmas!“ S e felkiáltás szerencse hozó volt, mert Alkamkam jelenlétét vesztve, Maymunnak egy hatalmas csapása által földre terittetett.

Egy második, harmadik harczost hasonló sors ért, s ez így folyt egész estig; s Maymun visszatért miután éppen annyi harczost ölt meg, mint Szaif az azelőtti napon.

S tíz napig így folyt ez; a győzelem mindig az arábok részén volt.

A dolgok ily állásában a vezérek mondák Szaif Rádnak:

— Já, málik Azamán! mi előre mondók, hogy ez fog történni; de te nem hivéd; most már nincs egyetlen hősünk is, ki Szaiffal s hőseivel megmérközni merne; mik most terveid?

Szaif Rád az átalános támadást rendelte el s azt remélve, hogy a nagy számra nézve talán előnyösebb lehet sötétben támadni, — éji harczot rendelt.

Az arábok nyugalomra készültek; de az éber Szaif észrevevén az ellen tábor készüléseit, csapatait hadirendbe állitá s nyugodtan várta a támadást; s bár kevesebb volt hadserge száma, de legyőzhetlen hadfőnököktől vezéreltetve, 24 óráig rendithetetlenül ellenállott Szaif Rád egyesült erejének. Az éj már másodszor is közeledett, mindkét rész ki volt fáradva s a győzelem még bizonytalan, midőn Szaif Züliázánnak egy eszme szülemlett meg agyában s maga köribe gyüjtve fiait, legbátrabb hadfőnökeit s sergének egy jelesekből kiválasztott kis csapatját, mondá nekik:

— Kövessetek engem az ellenség középpontjára szultán Szaif Rádhoz!

S előretörve, útat nyitott magának az ellenség sűrü sorain; mint ért kalász a sarló alatt, hullottak azok, kik útját akarák állani, s az elszánt kis csapattól követtetve, csakhamar a hábeshi zászló mellett s a szultán előtt volt, ki nehány percz óta régi dicsőségének védzászlója alá vonta volt meg magát.

S midőn Szaifot és kis csapatját előretörni látá, fel akart kelni; de Szádun, kit egykor halálra itélt volt, átdöfé kopjájával s ledobta trónjáról; az arábok gyorsan elmetszék fejét s Szádun kopjájába huzva, átrobogtak az ellenség sorain s kiálták:

— Hábesh és Szudán katonái! málikotok nincs többé; kiért csatáztok hát? Szünjetek harczolni s szultán Szaif Züliázán méltóbb uratok leend mint a régi.

S látva szultánjok elmetszett fejét, a hábeshi sergek mind lerakák fegyvereiket s megadták magukat Szaif Züliázánnak, ki felfüggeszté a harczot, s csak is a két vezért fogván el, küldé médinah Mászárba bébörtönözendő.

Szaif maga serge egy részével médinah Adur felé nyomult s ott Szaif Rád fiával tudatta atyja halálát s sergének önmegadását. Almukalkal összegyüjtve vezéreit, mondá nekik:

— Én megadom magamat; atyámnak nem volt igaza, mindig felélesztení ezen eredménytelen s annyi áldozatba került harczokat; most életével lakolt érette. Szaif egy nagylelkü hős s nincsen miért félnünk tőle.

A vezérek kijelenték, hogy az ő véleményén vannak s Almukalkal egész tanácsának kiséretében Szaif elébe ment s leborulva, tiszteletteljes hódolatát jelenté neki.

Szaif boldog volt, hogy egy ily hosszas harcz, mely oly hosszasan rongálá a két népet, ily szerencsésen végződhetett; gyöngéd jósággal fogadta ellenségének fiát s vigasztalá szerencsétlenségében; nem bántá a hábeshek független belkormányzatát; meghagyta máliknak Almukalkalt; de Szaif magasztos nagylelkusége s csudált erényei s a Hábeshbe visszatért Rif annyira megnyerték a hábeshiek sziveit, hogy az egész nép önként átállott a muszulmán vallásra.

Szaif Züliázán visszatérve övéi közé, még nehány évig boldogul élt, népe boldogitására forditván mindazon tapasztalatokat, melyeket eseménydús életén át tett, mit a tanulmány s vallás kifejtett benne. S végre annyi hányattatás után a nyugalom szükséges voltát érezvén, népe kormányzatát fiának, Mászárnak adta át, maga visszavonult a közügyektől.

S Szaif Züliázán ekkor, mint egy patriarcha, mint vallási bölcs, élt, uralkodva tudománya s bölcs tanácsai által mind azon mulukokon, kiknek országokat szerzett.

De végnapjainak nyugalma és édessége nem sokáig tartott; mert alig hagyta el az uralkodást, a halál elragadá legkedvesebbjeit. Málik Efrah, Szádun és a szeretett nő, Sháma, csaknem egyszerre haltak el; nehány hónappal később egy mérges kigyó marása következtében Maymun halt el; ezt követte minden gyermekeinek halála, kivéve Mászárt, ki atyjával túlélte egész családját. De Szaif Züliázán, kit ennyi fájdalom és csapás ért, maga is csakhamar elbetegesedett s a tudomány minden segélye s fiának leggyöngédebb s figyelmesebb ápolása daczára kimult fia karjai között.

A ki a hatalom minden hiuságairól lemondott volt e földön, eltiltott minden ünnepélyességet és pompát temetésénél; de egész népe kisérte tetemeit s sok hónapokon át öntözé könyeivel a honszerző Szaif Züliázán sírját.

Sőt mondják, hogy félszázaddal halála után is mindazok, kik ösmerék vala, vallásos tisztelettel s meghatott lélekkel beszéltek róla.

Mert ő nemcsak dicsőité fényes tettei által nemzetét, hanem gyöngéden szereté is.

(Vége a második kötetnek.)

SZÉCHENYI KÖNYVTÁR

OSZK

II. Kötet tartalma.

Lap.

XI. **A habesh-ek és az arábok.** Szaif tengeri útazása. Szultán Szaif Rád nagy hadmenete . 1.

XII. **Szultán Szaif Züliázán.** A habeshi harcz vége. Az asszonyok cselszövénye. Kamaria . . 23.

XIII. **Maniatanufusz.** A koporsók. Az asszonyok városa . . . . . 42.

XIV. **Az asszonyok városa.** Airud és Akisza. Szolimán kincse . . . . . 61.

XV. **Út Szolimán Konutz-ához.** Szaif jegyese. A halottak városa. Az óriások . . . . . 78.

XVI. **Út Szolimán kincstárához.** Takemár. A szahirok városa. A gyöngyló . . . . . 95.

XVII. **Ataj veh Albedellah.** Szolimán csolnakja. Airud és Akisza. A két királynő . . . . . 111.

XVIII. **Ataj veh Albedellah.** Szuria Hamera. Airud és Akisza. Az arábok új hadjárata. Mászár, Szaif fia . . . . . 126.

XIX. **Szaif Züliázán gyermekei.** Dumár és Mászár. A habeshi hadmenet vége . . . . . 139.

XX. **Égyiptom földje.** Az arábok kivándorlása. A habeshek utolsó hadjárata. Szaif Züliázán halála . . . . . 151.

SZÉCHENYI KÖNYVTÁR

Az ev ref fötanoda betüivel Kolozsvártt.

OSZK

OSZK
Országos Szécsényi Könyvtár

10 ezer

OSZK
Országos Szécsényi Könyvtár